

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Т. Ю. Бражникова
І. С. Руднева

ВИВЧАЄМО ГРАМАТИКУ

Навчально-методичний посібник

У двох частинах

Частина 1

Харків – 2023

УДК 811.133.1 (075.8)
Б 37

Рецензенти:

О. С. Кобринець – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Н. Г. Лисенко – доктор філософії з освітніх, педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 15 березня 2023 року)*

Бражникова Т. Ю.

Б 37 Вивчаємо граматику : навчально-методичний посібник. У двох частинах. Ч. 1 /
Т. Ю. Бражникова, І. С. Руднева. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 120 с.

Навчально-методичний посібник з французької мови призначається для студентів немовних факультетів, які готуються до складання магістерського іспиту з французької мови, для аспірантів та широкого кола осіб, які хочуть у стислі терміни оволодіти граматику французької мови.

УДК 811.133.1 (075.8)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2023
© Бражникова Т. Ю., Руднева І. С., 2023
© Дончик І. М., макет обкладинки, 2023

ЗМІСТ

Вступ	4
Іменник.....	5
Детермінативи	11
Вказівні прикметники	22
Прикметник	28
Прислівник.....	39
Займенник	45
Неозначені прикметники і займенники.....	78
Питальні займенники.....	84
Прийменники.....	88
Заперечення	105
Дієслова.....	109
Граматичні тести	113

ВСТУП

Навчально-методичний посібник з граматики французької мови призначається для студентів немовних факультетів, які готуються до складання іспиту з французької мови на освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр», а також для аспірантів та широкого кола осіб, які хочуть у стислий термін оволодіти граматикою французької мови.

Мета даного посібника – допомогти студентам оволодіти найпоширенішими граматичними формами і конструкціями сучасної французької мови та грамотно вживати їх у процесі комунікації.

Курс розраховано на 50 годин аудиторних занять та самостійну підготовку студентів.

Посібник побудовано відповідно до концепції системно-комунікативного методу навчання іноземних мов. Граматичний матеріал подається стисло, змістовно. Граматичні пояснення супроводжуються великою кількістю прикладів, що ілюструють те чи інше правило, та вправами, спрямованими на закріплення та відпрацювання поданого матеріалу, на формування та розвиток різних аспектів мовної компетенції студентів. Завдання до вправ різноманітні: розкрити дужки, вибрати правильну форму певних частин мови, перекласти речення та групи слів, надати синоніми або антоніми вказаних слів, зробити необхідні узгодження, скласти речення із заданих слів, перетворити речення за зразком, дати відповіді на запитання за зразком, доповнити речення, заповнити пропуски необхідними частинами мови, поставити запитання до того чи іншого члена речення тощо. Використано велику кількість лексичних одиниць, необхідних для повсякденного спілкування та пов'язаних із презентацією сучасного життя Франції, її побутових реалій, подаються найпоширеніші кліше, звороти, що вживаються в типових комунікативних ситуаціях.

Автори намагались привернути увагу нефранкомовних студентів на деякі труднощі в граматиці французької мови порівняно з рідною мовою. Завдання складені систематично і послідовно, спрямовані на допомогу студентам в подоланні цих труднощів та на розвиток творчої ініціативи студентів, глибше розуміння мовних явищ.

Посібник включає також зразки тестових завдань та текстів із завданнями, що відповідає програмі магістерського іспиту.

ІМЕННИК

Іменники у французькій мові бувають чоловічого або жіночого роду, в однині або у множині. Зазвичай перед іменником вживається означений або неозначений артикль.

Рід іменників може співпадати або не співпадати у французькій і в українській мовах.

Рід іменників, що означають назви осіб, відповідає статі:

Чоловічий рід Жіночий рід

Un étudiant Une étudiante

Іменники, що означають осіб, можуть мати одну форму для чоловічого та жіночого роду. Тоді рід виражається артиклем:

Un secrétaire / une secrétaire – un élève / une élève – un artiste / une artiste

Рід не виражається артиклем у іменників, що означають осіб певних професій, які вважалися раніше тільки чоловічими:

un auteur – автор (чоловік і жінка)

un écrivain – письменник, письменниця

un ingénieur – інженер (чоловік і жінка)

un juge – суддя (чоловік і жінка)

un médecin – лікар (чоловік і жінка)

un témoin – свідок (чоловік і жінка)

Деякі іменники не мають чоловічого роду:

Une personne, une star, une victime

Жіночий рід утворюється зазвичай додаванням на письмі німого «-е» до форми чоловічого роду:

Un ami / une amie – un employé / une employée – un Espagnol / une Espagnole

Інколи змінюються всі закінчення слова:

un musicien italien une musicienne italienne

un champion breton une championne bretonne

un vendeur travailleur une vendeuse travailleuse

un chanteur prometteur une chanteuse prometteuse

un acteur espagnol une actrice espagnole

Особливі випадки утворення жіночого роду іменників

Un garçon, un fils / une fille	un copain / une copine
Un homme, un mari / une femme	un roi / une reine
Un monsieur / une dame	un prince / une princesse
Звернення Madame, Mademoiselle, Monsieur вживаються без артикля.	

Чоловічий і жіночий рід іменників, що означають назви предметів. Рід предметів та понять визначається згідно зі створеною в мові традицією:

Dans ma chambre il y a **une** chaise, **un** fauteuil, **une** table, **un** lit, **une** armoire...

* Інколи рід визначається за допомогою закінчення слова:

Чоловічий:

-age	le garage, le fromage, le ménage... (але: la plage, la cage, la rage, la nage, l'image)
-ment	le gouvernement, le monument, le médicament...
-eau	le bureau, le couteau; le carreau...
-al	le journal, l'animal, l'hôpital...
-ier	le pommier, le poirier, le pâtissier...
-isme	le socialisme, le libéralisme, le nationalisme...
-oir	le couloir, le tiroir, le miroir...

Жіночий:

-tion, -sion, -ion, -xion	la nation, la passion, l'opinion, la reflexion...
-ance, -ence	la confiance, l'intelligence, la patience... (але: le silence)
-ée	la pensée, l'arrivée, la destinée... (але: le lycée, le musée)
-eur	la chaleur, la fleur, la peur... (але: le bonheur, le malheur)
-ie	la philosophie, la psychologie, l'économie...
-té	la beauté, la fidélité, la nécessité... (але: le côté, l'été, le comité, le député, le pâté)
-ette	la bicyclette, la trompette, la disquette...
-ure	la nature, la peinture, la nourriture...
-ode, -ade, -ude	la méthode, la salade, la certitude...

Завжди чоловічого роду:

- іменники – назви днів тижня, місяців, пір року:
lundi, mai, hiver

2) іменники – назви мов:

le français, le russe

Завжди жіночого роду:

іменники – назви фруктів:

une pomme – яблуко

une pêche – персик

Винятки: un citron – лимон, un abricot – абрикос

Утворення множини іменників

Множина утворюється додаванням німої приголосної -s до форми однини:

un enfant – des enfants, une fille – des filles, un ami – des amis

*Іменники, що закінчуються в однині на -s, -x, -z, у множині не змінюються:

un pays – des pays, une voix – des voix, un nez – des nez

*Іменники, що мають в однині закінчення -al або -au, у множині мають закінчення -aux:

un journal – des journaux, un cheval – des chevaux, un bateau – des bateaux

Винятки: un bal – des bals, un festival – des festivals, un carnaval – des carnavals, un chacal – des chacals

*Іменники, що закінчуються в однині на -eu, у множині мають -eux:

un cheveu – des cheveux, un jeu – des jeux Але: un pneu – des pneus

*Сім іменників із закінченням -ou в однині приймають -x у множині:

un bijou – des bijoux

un caillou – des cailloux

un chou – des choux

un genou – des genoux

un hibou – des hiboux

un joujou – des joujoux

un pou – des poux

Всі інші іменники, що закінчуються на -ou, утворюють множину за загальним правилом:

un trou – des trous

un cou – des cous

*Іменник **travail** має у множині особливу форму:

un travail – des travaux

*Деякі іменники у множині змінюють форму:

un oeil – des yeux

Madame – Mesdames, Monsieur – Messieurs, Mademoiselle – Mesdemoiselles

Вправи

1. Доповніть приклади за зразком.

Un étudiant chinois et *une étudiante chinoise*.

1. Un monsieur seul et 2. Un garçon sérieux et 3. Un homme élancé et 4. Un chat roux et 5. Un chanteur grec et 6. Un mari jaloux et 7. Un acteur italien et 8. Un roi français et

2. Продовжіть наступні речення.

Marc est un directeur compétent et Marie *est une directrice compétente*.

1. Monsieur Yamoto est un client important. (Madame Lauder) 2. Gérard est un acteur français. (Sophie) 3. Carlos est un chanteur cubain. (Celia) 4. Paolo est un champion de ski italien. (Anna) 5. Monsieur Leroy est un électeur conservateur. (Madame Leroy)

3. Подайте в тексті форму іменників жіночого роду замість чоловічого.

J'ai un fils adolescent – *J'ai une fille adolescente*.

Un mari toujours absent, un voisin envahissant, un beau-père exaspérant, un copain américain, un chien végétarien, un arrière-grand-père normand, un cousin germain allemand.

4. Впишіть артикль *un* або *une*.

1. ... voiture performante	9. ... beauté éclatante
2. ... situation gênante	10. ... voyage intéressant
3. ... événement important	11. ... équipement complet
4. ... attitude prudente	12. ... traduction précise
5. ... dosage précis	13. ... émotion forte
6. ... médicament dangereux	14. ... société imparfaite
7. ... sculpture originale	15. ... téléphone digital
8. ... fromage piquant	16. ... problème permanent

5. Поставте перед іменниками артиклі *un* або *une*.

Un homme, une femme.

... garçon, ... dame, ... garage, ... homme, ... lionne, ... pharmacienne, ... étudiante, ... musicien, ... assiette, ... fourchette, ... chienne, ... monsieur, ... téléphone, ... bicyclette, ... fromage, ... télévision, ... sculpture, ... télescope, ... nuage, ... baguette, ... image, ... balance, ... bâtiment, ... voiture, ... bateau, ... aventure.

6. Поставте артиклі *le* або *la*.

... société, ... solution, ... santé, ... nature, ... solidarité, ... modèle, ... sondage, ... réalité, ... publicité, ... caution, ... confiance, ... culture, ... nettoyage, ... voyage, ... gouvernement, ... différence, ... courage, ... révolution, ... conversation, ... rangement, ... jardinage, ... cage, ... pâté, ... romantisme, ... référence.

7. Заповніть пропуски артиклями *le* або *la*.

Le téléphone est sur la commode.

1. ... maisonnette est sur ... plage près de ... pension Beausoleil.
2. ... problème est à ... page 8 et ...solution à ... page 10.
3. ... poussette et ... bicyclette sont dans ... garage.
4. ... caméscope est sur ... moquette, sous ... télévision.
5. ... nourriture des bébés est importante dès ... naissance.
6. ... fiction est souvent plus banale que ... réalité.
7. Marcher dans ... nature est très utile pour ... santé.

8. Вкажіть рід наступних іменників (можливі 2 варіанти).

masculin	féminin	masculin	féminin
1. employé		8. artiste	
2. peur		9. appartement	
3. fleur		10. touriste	
4. malheur		11. lycée	
5. médecin		12. fromage	
6. personne		13. page	
7. musée		14. cirage	

9. Напишіть наступні іменники в жіночому або чоловічому роді.

Ex.: un oncle – une tante

un pharmacien – une pharmacienne

1. un père – _____
2. un neveu – _____
3. _____ – une chatte
4. un chien – _____
5. _____ – une directrice
6. un serveur – _____
7. un frère – _____
8. un mari – _____
9. _____ – un fils
10. un roi – _____

10. Поставте іменники та прикметники у множині.

Une pomme verte, *des pommes vertes*; une chemise propre, *des chemises propres*.

Un costume noir, un journal espagnol, une rose rouge, un bas gris, un gaz dangereux,

un comportement anormal, un métal précieux, un jeu amusant, un tableau génial, une voix basse, un cheveu blond, un oeil noir, un caillou bleu, un oeuf dur, un bureau spacieux, un couteau pointu, un monsieur poli, un cours intéressant, un noyau très dur, un boeuf normand.

11. Напишіть речення у множині.

L'homme est un animal très spécial. *Les hommes sont des animaux très spéciaux*.

1. Le saphir est un bijou très merveilleux. 2. La rose est une fleur ornementale. 3. Le chien est un animal amical. 4. Le chou est un légume indigeste. 5. Le zèbre est un cheval sauvage.

12. Поставте підкреслені іменники у множині.

*Ex. Il construit un mur. – Il construit **des murs**.*

1. Il habite avec un Irlandais et un Espagnol.
2. En allant chercher le gâteau, tu pourras prendre le journal?
3. C'est toujours désagréable de trouver un cheveu dans le plat.
4. Mademoiselle, madame, monsieur, suivez-moi s'il vous plait.
5. Je vais reprendre une pomme de terre, si vous permettez.
6. Dans le magasin, il y a un Italien et un Français.
7. Avec ce cheval, il a déjà fait un concours.

ДЕТЕРМІНАТИВИ

Артикль

У французькій мові, на відміну від української, перед іменником вживається артикль або детермінативи.

Артикль – службове слово, що вказує на рід і число іменника, його визначеність або невизначеність.

Артикль завжди стоїть перед іменником. Між артиклем та іменником можуть бути прикметники та порядкові числівники.

Види артикля

У французькій мові існує 2 види артикля: означений та неозначений; останній ще має форму партитивного / часткового артикля.

Артикль	Однина		Множина
	Чоловічий рід	Жіночий рід	Чоловічий та жіночий рід
Неозначений	un	Une	des
Партитивний	du (de l')	de la (de l')	des
Означений	le (l')	la (l')	les

Перед іменниками, які починаються з голосної або з h німого, вживається скорочений артикль (article élide) – l' замість означеного та de l' замість партитивного.

Вживання неозначеного артикля

Неозначений артикль **un, une, des** вживається лише перед іменниками, що піддаються лічбі, та вказує, що цей іменник означає один з предметів (або декілька предметів), що належать до даного класу, до даної категорії:

Michel a un chat.

У Михайла є кіт.

Je vois des arbres.

Я бачу дерева.

Неозначений артикль вживається перед іменниками, які означають особу або предмет, що не згадувався раніше, незнайомий, що вперше вводиться в мову:

Elle a rencontré une femme dans la rue.

Вона зустріла на вулиці (якусь, одну) жінку.

Il a pris une pomme.

Він узяв (одне, якесь) яблуко.

Вживання партитивного артикля

Партитивний артикль є формою неозначеного артикля. Він не має множини і вживається лише перед іменниками, що не піддаються лічбі. Вони можуть означати:

1) речовину:

Elle mange du pain avec du beurre.

Вона їсть хліб з маслом.

Il a acheté du sucre.

Він купив цукор.

2) абстрактні поняття:

Elle a du courage.

Вона хоробра.

Marie a de la patience.

Марія терпляча.

Вживання означеного артикля

Означений артикль вживається перед іменниками, що піддаються або не піддаються лічбі, та вказує, що іменник, перед яким від стоїть, виражає:

1) загальне поняття (поняття, взяте в повному обсязі):

Перед іменниками, що можна перелічити:

Le cheval est un animal domestique. Кінь – свійська тварина.

Les arbres fleurissent au printemps. Дерева розквітають навесні.

Il aime les fleurs. Він любить квіти.

Перед іменниками, що не піддаються лічбі:

Cet enfant aime le lait. Ця дитина любить молоко.

Le sucre est un produit précieux. Цукор – цінний продукт.

La patience est une bonne qualité. Терпіння – хороша риса.

визначений, відомий предмет:

а) який згадувався раніше:

Un homme est entré dans la chambre. До кімнати увійшов чоловік.

L'homme s'est adressé au secrétaire. Цей чоловік звернувся до секретаря.

б) знайомий, звичний у даній ситуації:

Il s'approche de l'école. Він підходить до школи (до тієї, в якій він навчається).

Il dit: «Fermez la porte!» Він говорить: «Зачиніть двері!» (двері визначеного класу).

в) який має при собі уточнюючий іменник з прикметником або підрядне означальне речення:

C'est la serviette de l'instituteur. Це портфель учителя.

C'est la revue dont je vous ai parlé. Це журнал, про який я вам говорив.

г) єдиний в своєму роді:

Le soleil éclaire la terre.

Сонце освітлює землю.

Випадки невживання артикля

Артикль не вживається:

1) якщо перед іменником стоять інші детермінативи або кількісні числівники:

Notre mère

наша мати

cette chambre

ця кімната

deux pommes

два яблука

2) перед власними назвами, назвами міст:

Serge viendra chez nous ce soir. Серж прийде до нас сьогодні ввечері.

Ma famille habite à Paris. Моя родина живе в Парижі.

3) перед назвами місяців, днів тижня і перед словами *midi* та *minuit*:

Janvier est le mois le plus froid de l'année. Січень – найхолодніший місяць року.

Nous reviendrons lundi. Ми повернемося в понеділок.

Il s'est couché à minuit. Він ліг спати опівночі.

4) перед іменниками, що є в реченні:

а) іменною частиною присудка, що означає професію, національність, назву жителя міста:

Je suis secrétaire.

Я секретар.

Il est anglais.

Він англієць.

Mes amis sont Parisiens.

Мої друзі парижани.

Примітка. Якщо іменник в ролі іменної (складової) частини присудка має прикметник, тоді вживається неозначений артикль:

Marie est une bonne secrétaire. Марія гарна секретарка.

б) зверненням:

Enfants, écoutez attentivement! Діти, уважно слухайте!

5) у багатьох сталих виразах:

а) дієслівних (з дієсловами *avoir*, *faire*, *prendre*):

avoir faim, *avoir soif*, *avoir peur*, *avoir besoin de*, *faire peur*, *faire plaisir*, *prendre froid*, *prendre connaissance*, *prendre part à*

б) прислівникових:

à peine, de bonne heure

б) на вивісках, плакатах, в оголошеннях, назвах:

Défense de fumer!

Maison à vendre.

Заміна неозначеного та партитивного артиклів прийменником **de**

1. Неозначений та партитивний артиклі замінюються прийменником **de** перед прямим додатком після дієслів у заперечній формі.

Стверджувальна форма

Заперечна форма

J'ai une montre.

Je n'ai pas de montre.

Il a acheté des pommes.

Il n'a pas acheté de pommes.

Elle a pris du thé.

Elle n'a pas pris de thé.

Il fait du bruit.

Il ne fait pas de bruit.

Примітка. Означений артикль у заперечних реченнях залишається.

J'aime la viande.

Je n'aime pas la viande.

J'ai le livre que vous demandez.

Je n'ai pas le livre que vous demandez.

2. Партитивний артикль **du, de la, de l', des** та форма множини неозначеного артикля **des** не вживаються:

а) після іменників та прислівників, що означають кількість:

un kilo de sucre, beaucoup de livres, trop de patience, une tasse de café, une dizaine de voitures, un nuage de poussière

Примітка. Після іменників **la plupart, la moitié, une partie, le reste**, а також кількісного прислівника **bien** вживається означений артикль:

la plupart des élèves, la moitié du livre, une partie de la nuit, le reste du temps, bien des fautes, bien du bruit.

б) перед іменниками – додатками дієслів, прикметників та participes passés, які потребують прийменника **de**:

ornier de fleurs (de + des)

plein de monde (de + du)

avoir besoin d'argent (de + de l')

Примітка. 1. Неозначений артикль однини в даному випадку зберігається:

Couvrir la table d'une nappe.

Avoir besoin d'une consultation.

2. Якщо іменник означений, він вживається з означеним артиклем:

Порівняйте:

La voiture était remplie de bagages. La voiture était remplie des bagages de mon oncle.

Il a besoin de conseils.

Il a besoin des conseils de ses parents.

3. Неозначений артикль у множині замінюється **de** перед іменниками у множині, перед якими стоїть прикметник:

De grands arbres entouraient la maison.

On l'a trouvé après de longues recherches.

Примітка. Неозначений артикль зберігається, якщо прикметник та іменник утворюють сталий вираз:

Des jeunes filles – дівчата

Des grands parents – дідусь і бабуся

Des petits patés – пиріжки

Des petits fours – печиво

Форми злитного артикля

Означений артикль має злитні форми (article contracté), що утворюються при злитті означеного артикля з прийменниками **de** та **à**.

Однина
de + le = du
à + le = au

Множина
de + les + des
à + les = aux

Артикль в однині **la (l')** не має злитної форми.

Le livre du professeur.

Книга вчителя.

Les réponses des enfants.

Відповіді учнів.

Il répond au professeur.

Він відповідає вчителю.

Il pense aux vacances.

Він думає про канікули.

Але: Il parle à la vendeuse.

Він розмовляє з продавцем.

Il s'intéresse à l'histoire.

Він цікавиться історією.

Вправи

1. Знайдіть потрібну форму означеного артикля (*le, la, l'*).

... voiture

... rue

... soirée

... homme

... matin

... bras

... pluie

... couleur

... histoire

... chien

... exemple

... âge

... table	... voisin	... prénom
... train	... soleil	... île
... neige	... salle	... jour

2. Дайте потрібну форму неозначеного артикля (*un, une, des*).

1. Tu veux ... café?	9. J'écoute ... concert.
2. Elle a ... soeur.	10. C'est ... bonne idée.
3. Max achète ... livre.	11. Tom mange ... pomme.
4. C'est ... nouvelle robe.	12. Je bois ... verre de lait.
5. Tu apprends ... langue rare.	13. Il me donne ... conseil.
6. Il manque ... lettre.	14. C'est ... écrivain.
7. Ils cherchent ... camping.	15. Nous avons passé ... examen.
8. Brice a ouvert ... discothèque.	16. On a gagné ... voyage.

3. Знайдіть потрібну форму артикля.

L'histoire se passe dans ... forêt. Dans ... il y a ... château. Dans ... château. il y a ... groupe de quatre personnes. ... groupe se compose de trois filles et d'... garçon. ... garçon s'appelle Octave. Il a ... chien. ... chien est noir comme ... nuit. ... trois filles et ... garçon sont en vacances. ... château est isolé. Tout à coup ... homme caché sous ... grand chapeau entre dans ... château.

4. Поставте означений або неозначений артикль.

1. C'est ... serviette. C'est ... serviette de Julie. ... serviette est sur la table. 2. Pierre a ... belle serviette. 3. Sur la table il y a ... dictionnaire. 4. J'aime ... musique. 5. Marie adore ... roses. 6. J'achète ... livres et ... cahiers. 7. Ce n'est pas ... ville, c'est ... cité. 8. Robert écrit ... article, c'est ... article sur ... cinéma. 9. J'ai ... cours à deux heures. 10. ... cours finissent à quatre heures. 11. Fermez ... fenêtre, s'il vous plaît.

5. Заповніть пропуски означеними або неозначеними артиклями.

1. ... voiture de Pierre est dans ... rue Jacob. 2. ... pyramide du Louvre est ... grande pyramide de verre. 3. ... riz est ... aliment complet. 4. ... hommes et ... femmes sont ... êtres complexes. 5. ... roses sont ... fleurs merveilleuses. 6. ... tolérance est ... qualité très rare. 7. ... automne est ... saison romantique. 8. Chaque fois que je suis à Paris j'achète ... tour Eiffel pour mon neveu.

6. Використайте частковий (партитивний) артикль (*du, de la, de l', des*).

Voulez-vous du café?	... tarte aux pommes?
... gateaux?	... croissants?
... bière?	... argent?
... jus d'orange?	... thé?

... eau?	... charcuterie?
... jambon?	... champagne?
... confiture?	... chocolat?
... glace?	... crème?

7. Використайте партитивний артикль в наступному діалозі.

Le serveur: Bonjour, madame! Vous avez choisi?

La cliente: Oui, merci. Je vais prendre **des** oeufs mayonnaise.

Le serveur: Avec ... salade?

La cliente: Non, seulement ... oeufs. Ensuite je désirerais ... poisson.

Le serveur: Avec ... pommes de terre ou ... légumes?

La cliente: Avec ... riz, s'il vous plaît. Je prendrai aussi ... fromage.

Le serveur: ... camembert, ... emmenthal ou ... roquefort?

La cliente: ... emmenthal et pour finir ... fraises.

Le serveur: Vous désirez ... vin?

La cliente: Non, ... au minérale, merci.

8. Знайдіть потрібну форму артикля *le, la, l', les, du, de la, de l', des*.

1. – Est-ce que tu aimes **le** soleil?

– Oh oui! Quand il y a ... soleil, je me sens en pleine forme!

2. – Vous désirez ... plat du jour?

– Non, je vais juste prendre ... thé ou ... eau.

3. – Au petit déjeuner, tu préfères ... thé ou ... café?

– Je prends ... café, ... jus d'orange et ... tartines beurrées avec ... confiture.

4. – Plus tard, j'aimerais avoir ... enfants, ... travail et ... argent. Et toi?

– Pour moi, ce qui compte c'est ... santé.

5. ... temps est terrible aujourd'hui: il y a ... vent et ... pluie. En plus, ... vent est violent et ... pluie est glacée.

6. Pour faire ... gâteau préféré de Tim, Lou doit acheter ... farine, ... oeufs et ... sucre.

7. – Vous voulez ... addition?

– Oui, mais avant je vais reprendre ... café. Vous avez ... heure, s'il vous plaît?

8. – Tu aimes ... musique?

– Oui, j'adore ... rock, ... musique classique et ... opéra.

9. Вставте, якщо треба, артикль.

1. Ma soeur est ... secrétaire. 2. La fille de ma soeur est ... bonne pianiste.

3. La femme de Pierre est ... professeur de chimie. 4. L'amie de Robert est ... actrice italienne. 5. Nicole est ... bibliothécaire. 6. Marie est ... jeune journaliste.

7. Ma mère est ... architecte.

10. Поставте дієслова в заперечній формі, зважаючи на артикль.

1. Elle aime les parfums. 2. J'ai une cravate noire. 3. Il a trouvé du travail. 4. Il a toujours du temps libre. 5. Nous avons le temps de prévenir tout le monde. 6. Il fait du vent aujourd'hui. 7. J'ai lu l'article que vous avez recommandé. 8. J'aime le café froid. 9. Cet homme a du caractère. 10. Nous achetons des billets. 11. Près du métro il y a un kiosque. 12. J'apprends la langue française. 13. Nous avons des illusions. 14. Mon fils cadet fait des progrès. 15. J'ouvre la fenêtre.

11. Перекладіть.

1. Я не знайшов прикладів на це правило. 2. У вас є заняття завтра? – У нас немає занять завтра, ми вільні. 3. Він не дає мені пояснень. 4. Я не маю часу переробити цю справу. 5. Не галасуйте, ви можете розбудити дитину. 6. У мене не вистачає мужності попрохати його про це. 7. Чому ти не займаєшся спортом? У нас немає сил ворухнутися. 8. У цьому кіоску не продають іноземних газет. 9. Не став безглузвих запитань.

12. Розкрийте дужки.

La plupart (un élève), beaucoup (un élève), une partie (un élève), la plupart (le temps), beaucoup (le temps), le reste (le temps), bien (une année), la plupart (les gens), beaucoup (le travail), la moitié (le travail), une partie (un jardin); bien (le bruit), trop (le bruit), la moitié (un article), bien (un article), bien (un problème), un verre (le lait), le reste (le lait).

13. Перекладіть.

Чашка чаю, букет конвалій, пачка цигарок, решта дня, тарілка супу, частина фільму, кошик грибів, занадто багато часу, половина групи, дюжина суконь, мало уваги, частина споруди, половина дня, досить багато їжі, більша частина учнів, багато екзаменів, мало новин.

14. Перекладіть.

1. Чи багато кінотеатрів у вашому місті? 2. Вони зустрічають багато труднощів у своєму житті. 3. Я виконав лише половину завдання. 4. Він провів решту ночі без сну. 5. Ти поклав занадто багато цукру в мій чай. 6. Я купив дві пляшки молока. 7. Більшість дітей люблять цю гру. 8. Сьогодні ми прочитаємо лише частину тексту. 9. У цьому журналі багато статей про музику, але мало статей про театр. 10. У цьому парку завжди багато дітей. 11. У понеділок у мене мало лекцій. 12. Біля входу на стадіон ми зустріли групу лижників. 13. Скільки студентів вивчають французьку мову на вашому факультеті? 14. У цій шафі достатньо місця, щоб прибрати туди весь твій одяг.

15. Замініть крапки неозначеним артиклем або прийменником *de*.

1. Il a cité ... bons exemples. 2. Il a trouvé ... exemples bien intéressants. 3. Vous me posez ... étranges questions. 4. ... nombreux touristes visitent cet endroit. 5. Ce sont ... touristes étrangers. 6. Ses parents étaient ... petits paysans. 7. La fille avait ... grands yeux sombres et ... cheveux longs. 8. On nous a offert du thé avec ... petits patés. 9. Voilà ... journaux français. 10. Dans ce quartier il y a ... belles maisons. 11. Ce sont ... mauvais crayons.

16. Перекладіть.

1. Він ставить мені складні запитання. 2. Це дуже корисні поради. 3. У нього гарні учні. 4. Друзі часто здійснюють тривалі прогулянки. 5. Ці студенти – майбутні інженери. 6. Я вважаю, що у нього великі неприємності. 7. У вазах стоять чудові квіти. 8. У вас є нові пропозиції? 9. Ця зустріч залишила нам приємні спогади.

17. Замініть крапки прийменником *de* або прийменником *de* з артиклем.

1. Les allées sont couvertes ... sable. 2. En automne la terre est couverte ... feuilles mortes. 3. Les toits sont couverts ... neige. 4. Le plancher est recouvert ... tapis. 5. Elle a couvert la table ... nappe blanche. 6. Il est entouré ... soins de ses parents. 7. La barque est remplie ... poissons. 8. Le soir le club se remplit ... foule joyeuse. 9. L'allée est bordée ... pommiers plantés par son grand père. 10. Toutes les femmes sont vêtues ... robes noires. 11. Elle est vêtue ... robe claire. 12. Le ciel est plein ... étoiles. 13. Ils ont besoin ... machine à laver. 14. As-tu besoin ... argent?

18. Перекладіть.

1. Земля вкрита сухим листям. 2. Його черевики вкриті багнюкою. 3. Сходи були вкриті червоним килимом. 4. Вона накрила стіл скатертиною, яку щойно випрала. 5. Будинок був оточений садом. 6. Платформа була заповнена пасажирями, які прибули останнім потягом. 7. Вулиці заповнені народом. 8. Він одягнений у світлий костюм. 9. Дітям потрібні вітаміни. 10. Мені потрібна консультація. 11. Квітам потрібна вода. 12. Тобі ще потрібна книга, яку я тобі дав?

19. Знайдіть потрібну форму артикля *au*, *à la* або *aux*.

*Ex.: Loïc parle **aux** enfants des Bergaux.*

1. Tu as rendu la clé ... voisin?
2. Ce soir, Marc va ... opéra pour la première fois.
3. Je vais ... boulangerie, et toi, tu vas ... bureau de poste.
4. Il fait beau; on va ... plage maintenant?
5. J'ai envie de manger ... restaurant ce soir, pas toi?

6. Nous pensons souvent ... vacances de l'année prochaine.
7. Vous téléphonez ... voisins?
8. Tu ne fais pas attention ... histoire que je raconte?

20. Використайте злитні артикли *du, de l', de la* або *des*.

*Ex.: Tu reviens **du** marché?*

1. Carlos joue ... violon depuis dix ans.
2. Le présentateur parle ... émission d'hier.
3. Philippe fait toujours ... foot; et toi, tu fais encore ... danse?
4. Si tu as peur ... avion, prends le train!
5. Je m'occupe ... courses et toi, tu t'occupes ... repas, d'accord?
6. Le matin, Kevin et Sandra partent ... maison à sept heures et demie.
7. Annie a horreur ... ascenseurs, elle préfère les escaliers.
8. Je vous remercie ... renseignement!

21. Вставте злитні артикли, що підходять за змістом.

1. Tous les matins, je sors à huit heures moins le quart, je vais **au** bureau à pied, il est à cinq minutes ... maison, juste à côté ... gare. Je téléphone ... clients, je réponds ... courrier, je parle ... dossiers en retard ... directeur. Je termine mon travail à dix-sept heures trente; souvent, je vais faire des courses avant de rentrer ... maison.

2. Je vais ... lycée en bus. A midi, je mange ... cantine avec mes copains; la cantine est juste en face ... gymnase. Souvent, nous parlons ... professeurs, ... cours ... emploi ... temps; mais aussi ... vacances!

22. Знайдіть правильну форму артикля (*à la, à l', au, aux, du, de la, de l', des*) або *de*.

Drôle de rencontre!

Un homme parle avec sa femme.

–Je vais ... bureau ce matin, et tu sais qui je vois? L'homme ... imperméable vert et ... casquette rose!

–L'homme ... aéroport?

–Oui, lui-meme!

–Ça alors!

–Il s'appelle Pierre, Pierre Véranges. En ce moment, il habite chez sa tante, à côté ... boulangerie, tu sais, la boulangerie ... boulevard Magenta. Mais il cherche un appartement près ... centre-ville.

–Et qu'est-ce qu'il fait comme travail?

–Architecte, comme moi! Son bureau est ... deuxième étage, juste au-dessus ... mon bureau! Il est très sympathique; il fait ... tennis, comme moi!

–Mais tu sais tout!

23. Перекладіть.

1. Вони відвідують музеї міста.
2. Друзі говорять про музику, спорт, книги.
3. Ми живемо біля кінотеатру.
4. Я сиджу поруч із другом Робера.
5. Покладіть зошити на стіл викладача.
6. Ти хочеш піти в кіно?
7. Зателефонуйте директору школи.
8. Це адреса викладача моєї доньки.
9. Хто може зателефонувати друзям Марії?
10. Роже йде до дошки.
11. Мої друзі живуть біля парку.
12. Вона говорить, що у неї болять очі.

ВКАЗІВНІ ПРИКМЕТНИКИ

Вказівні прикметники є службовими словами. Подібно до артикля вони вказують на рід і число іменника, а також уточнюють, про який саме з даної групи предметів або осіб іде мова.

Форми вказівних прикметників

Однина		Множина
Чоловічий рід	Жіночий рід	Чоловічий та жіночий рід
Ce	Cette	ces
Cet		

Вживання вказівних прикметників

Форма **ce** вживається перед іменниками чоловічого роду в однині, що починається з приголосної або з **h** придихового (aspiré):

Ce	Seau	це відро
	Crayon	цей олівець
	héros	цей герой

Форма **cet** вживається перед іменниками чоловічого роду в однині, які починаються з голосної або з **h** німого:

Cet	arbre	це дерево
	homme	цей чоловік
	écolier	цей школяр

Форма **cette** вживається перед усіма іменниками жіночого роду в однині:

Cette	table	цей стіл
	femme	ця жінка
	école	ця школа

Форма **ces** вживається перед іменниками чоловічого та жіночого роду в множині:

seaux	ці відра
crayons	ці олівці
Héros	ці герої
Tables	ці столи

Ces	Femmes	ці жінки
	Écoles	ці школи
	Arbres	ці дерева
	Hommes	ці чоловіки
	Écoliers	ці школярі

Примітка. За наявності вказівного прикметника артикль не вживається.

Вправи

- Доповніть речення вказівними прикметниками *ce, cet, cette, ces*.
 1. ... problème est complexe. 5. ... histoire est terrible.
 2. ... poires sont trop mûres. 6. ... homme est dangereux.
 3. ... acteur est insupportable. 7. ... livre est passionnant.
 4. ... bijoux sont très beaux. 8. ... alcool est trop fort.

- Поставте іменники в наступних реченнях в жіночому роді.

- Cet homme charmant est veuf.
- Ce nouveau vendeur est très sérieux.
- Cet homme est doux et chaleureux.
- Ce garçon est un peu fou!
- Ce danseur est merveilleux.

- Виберіть потрібну форму вказівних прикметників *ce, cet, cette, ces*.

*Ex.: J'ai bien compris **cet** exercice.*

- Où va ... train? à Marseille?
- ... été, nous partons à la montagne.
- J'ai visité Naples plusieurs fois; j'adore ... ville.
- ... gants-là sont très chers!
- Il a neigé deux fois ... semaine.
- Occupe-toi de ton chat; j'en ai assez de ... animal!
- Je n'aime pas beaucoup ... pantalon-là.
- Qu'est-ce que vous faites ... hiver?

- Вставте означений артикль або вказівний прикметник.

D'habitude, en été, nous louons un appartement au bord de ... mer, en Bretagne. Mais, ... été, nous sommes allés dans ... maison de mes cousins, à ... campagne. Elle n'est pas très grande, mais il y a tout ... confort: ... eau, ... électricité, ... gaz, même ... télé! Nous avons fait beaucoup de promenades, ... paysage est magnifique. Nous avons adoré ... endroit! Nous y retournerons ... été prochain!

5. Виберіть означений артикль (*le, la, l', les*) або вказівний прикметник (*ce, cet, cette, ces*).

1. Voulez-vous encore un peu de **ce** gâteau?

2. Souvent ... soir ils vont au cinéma; mais ... soir ils sont invités chez des amis.

3. C'est ... huitième fois qu'il passe son permis de conduire; alors j'espère que ... fois, il va l'avoir!

4. – Tu trouves que ... robe me va bien?

– Très bien! Et puis ... rouge est une couleur qui me plaît.

5. – J'ai mangé avec Philippe à ... cantine.

– Je ne connais pas ... garçon; c'est un nouveau copain?

6. – Regarde ... homme-là!

– Lequel ... brun ou ... blond?

7. ... été, ils sont allés près de Biarritz et ... été prochain; ils iront dans la région d'Avignon.

Присвійні прикметники

Присвійні прикметники вказують на рід, число іменника, а також на приналежність даного предмета або особи якомусь іншому предмету або особі.

Якщо іменник супроводжується присвійним прикметником, артикль не вживається. Кожній особі відповідає своя форма присвійного прикметника.

Je fais mon rapport.

Vous faites votre rapport.

Я роблю свою доповідь.

Ви робите свою доповідь.

Об'єкт Власник		Однина		Множина
		Чоловічий рід	Жіночий рід	Чоловічий та жіночий рід
Однина	je prends	mon livre	ma lettre	mes livres (lettres)
	tu prends	ton livre	ta lettre	tes livres (lettres)
	il prend	son livre	sa lettre	ses livres (lettres)
	elle prend			
Множина	nous prenons	notre livre (lettre)		nos livres (lettres)
	vous prenez	votre livre (lettre)		vos livres (lettres)
	ils, elles prennent	leur livre (lettre)		leurs livres (lettres)

Перед іменником жіночого роду в однині, який починається з голосної або **h** німого, вживаються присвійні прикметники у формі чоловічого роду:

mon école	моя школа
ton histoire	твоя історія
son amie	його (її) подруга

Вживання присвійних прикметників

У французькій мові присвійні прикметники вживаються частіше, ніж в українській.

Порівняйте:

Mon père, j'ai à vous parler.

Тату, я маю з вами поговорити.

Bonjour, **mes** enfants!

Добрий день, діти!

Зверніть увагу на різницю в узгодженні за родом присвійних прикметників **son, sa** у французькій мові та присвійних прикметників українській:

Pierre a une auto.

У П'єра є машина.

Son auto est belle.

Її машина гарна.

Коли мова йде про частини тіла, присвійний прикметник замінюється на означений артикль, якщо ця частина тіла належить об'єкту висловлювання:

J'ai mal **au bras**,

а не

* J'ai mal à mon bras

Elle a **les cheveux longs**,

а не

* Elle a ses cheveux longs

Вправи

1. Вставте в речення присвійні прикметники *mon, ma, mes*.

1. ... frère aux Bahamas.

6. ... lunettes sont dans le tiroir

2. ... amis sont en vacances.

7. ... enfants sont à la plage.

3. ... clés sont sur la table.

8. ... téléphone est en panne.

4. ... acteur préféré est Alain Delon.

9. ... école est fermée.

5. ... actrice préférée est Isabelle Adjani.

10. ... appartement est

minuscule.

2. Заповніть пропуски в тексті присвійними прикметниками *son, sa, ses, leur, leurs*.

Marc et Sylvie sont prêts à partir en voyages de nocces: **leurs** places d'avion sont réservées, ... valises sont faites, ... arrivée à Venise est prévue pour le 15 février. Sylvie est nerveuse parce que ... cheveux sont trop longs (... coiffeur est malade), ... habits sont trop grands (depuis ... régime) et ... amie Nathalie n'est pas à Paris. ... excitation est mauvaise pour ... ligne (... appétit est terrible), mais ... attitude incohérente est excusable car c'est un moment très spécial dans ... vie.

3. Перепишіть кожен абзац, замінивши присвійні прикметники такими, що підходять за змістом.

1. Quand je voyage, je n'ai pas besoin d'aller à l'hôtel: *mon* fils et *ma* belle-fille habitent à Marseille, *ma* fille vit seule dans un grand appartement à Lille, *mes* amis sont à Nantes et *mes* cousins habitent à Strasbourg!

Quand *Nous* voyageons, *nous* n'avons pas besoin d'aller à l'hôtel: *notre* fils et

2. Marc, avant de partir, laisse-moi *ta* nouvelle adresse, *ton* numéro de téléphone et *ton* e-mail; et n'oublie pas *tes* clés sur la cheminée.

Sophie et Marc, avant de partir, laissez-moi ...

3. Je ne vais plus chez Courduc: *son* magasin est trop sombre, *ses* fruits ne sont jamais mûrs et *ses* légumes sont trop chers!

Je ne vais plus chez les Courduc: ...

4. Elle adore les grandes marques: *son* parfum, c'est Dior, *ses* chaussures, c'est Jourdan, *ses* vêtements, c'est Chanel et *son* sac, c'est Vuitton!

Elles adorent les grandes marques: ...

4. Вставте правильну форму присвійних прикметників.

1. J'ai pris **ma** montre et ... papiers, mais j'ai oublié ... agenda.

2. J'aime bien cette présentatrice, ... voix est agréable, ... émission me plaît et je trouve que ... invités sont intéressants.

3. En ce moment, mes voisins ont des problèmes: la semaine dernière, ils ont perdu ... clés; avant-hier, ... fille s'est cassé la jambe: et aujourd'hui, ... chien est mort!

4. – Monsieur, ... papiers s'il vous plaît!

– Pourquoi? Qu'est-ce que j'ai fait?

– Vous n'avez pas mis ... ceinture?

– Tenez, voilà ... permis de conduire.

5. – Tu peux me rendre ... disques demain?

– ... disques? Quels disques? Tu ne m'as jamais prêté de disques!

6. – Victor et Juliette se sont encore disputés ce soir!

– C'est ... problème; moi, j'en ai assez de ... histoire!

5. Вставте присвійні прикметники, узгоджуючи їх із підметом.

1. Vous parlez à ... professeur. 2. Je voudrais lire cet article, mais je ne trouve pas ... dictionnaire. 3. Ecoutez ... professeur! 4. J'appelle ... mère au téléphone. 5. Cette élève aime ... école. 6. Répétez ... question, s'il vous plaît! 7. Corriges-tu ... fautes? 8. Cette année mes amis terminent ... études. 9. Joue avec ... petite soeur! 10. Je bavarde avec ... amie Nicole. 11. Michel va à Toulouse avec ... équipe. 12. Ils écoutent ... amis qui parlent de ... visite au Canada.

6. Вставте означений артикль або присвійний прикметник.

C'est l'heure d'aller au lit

–Tu as fait **ta** toilette?

–Oui, maman.

–Tu es sûr? Tu t'es brossé ... dents, tu t'es lavé ... visage et ... mains?

–C'est fait, maman.

–Alors mets ... pyjama et va dans ... chambre, couche-toi; je viendrai te dire bonsoir dans cinq minutes.

7. Заповніть пропуски в уривках із деяких відомих французьких пісень про кохання присвійними прикметниками.

1. Tu me fais tourner **la** tête

... manège à moi, c'est toi.

Je suis toujours à la fête.

Quand tu me prends dans ... bras.

Edith Piaf, *Mon manège à moi*.

2. Laisse-moi devenir

L'ombre de ... ombre

L'ombre de ... main

L'ombre de ... chien

Ne me quitte pas

Ne me quitte pas

Ne me quitte pas

Jacques Brel, *Ne me quitte pas*

3. Il joue avec ... coeur,

Il joue avec ... vie,

Il dit des mots menteurs

Et moi je crois tout ce qu'il dit.

Refrain

Il me parle d'aventures

Et quand elles brillent dans ... yeux

Je pourrais y passer la nuit.

Patricia Kaas, *Mon mec à moi*

8. Перекладіть, вживаючи присвійні прикметники.

1. Хлопчик показує свої оцінки батькові. 2. Ти шукаєш свою ручку? – Ні, я шукаю свій олівець. 3. Будь ласка, повтори своє питання. 4. Вони завжди виправляють свої помилки. 5. Виправте свої помилки. 6. Поговори зі своїм викладачем. 7. Я розмовляю зі своїми друзями. 8. Ви пишете своєму брату? – Ні, я пишу своїй сестрі. 9. Ти йдеш до свого брата? – Ні, я йду до свого друга. 10. Кому ви телефонуйте? – Своєму батькові. 11. Скажіть, будь ласка, свою адресу.

ПРИКМЕТНИК

Прикметники бувають чоловічого та жіночого роду залежно від іменника або займенника, до якого вони належать.

Чоловічий та жіночий рід

1. Прикметники із закінченням в чоловічому роді на **е** німе в жіночому роді не змінюються:

un <i>large</i> corridor	une <i>large</i> rue
un livre <i>utile</i>	une revue <i>utile</i>

2. Жіночий рід прикметників утворюється додаванням на письмі **е** німого до форми чоловічого роду. При цьому вимова може змінюватись або не змінюватись.

Змінюються лише на письмі:

прикметники, що закінчуються в чоловічому роді на голосну або на приголосні **r** та **l**, які вимовляються:

un <i>joli</i> tableau	une <i>jolie</i> robe
un cahier <i>bleu</i>	une robe <i>bleue</i>
un tableau <i>noir</i>	une jupe <i>noire</i>
le télégraphe <i>central</i>	une rue <i>centrale</i>

Змінюються як на письмі, так і фонетично:

Прикметники, що закінчуються в чоловічому роді на приголосну, що не вимовляється. Ця приголосна вимовляється в жіночому роду перед **е** німим:

un <i>grand</i> lit	une <i>grande</i> bibliothèque
un <i>petit</i> frère	une <i>petite</i> soeur

3. Прикметники, які закінчуються на **-et, -el, -eil, -en, -ien, -on**, та прикметник **paysan** подвоюють приголосну:

un frère <i>cadet</i>	une soeur <i>cadette</i>
un refus <i>formel</i>	une réponse <i>formelle</i>
un cas <i>pareil</i>	une chose <i>pareille</i>
un pays <i>européen</i>	une langue <i>européenne</i>
un village <i>breton</i>	une femme <i>bretonne</i>

Примітка. Деякі прикметники на **-et** мають accent grave над **e** в жіночому роді:

inquiet (inquiète) – неспокійний, тривожний
concret (concrète) – конкретний
complet (complète) – повний
secret (secrète) – таємничий, секретний
discret (discrète) – скромний, стриманий
indiscret (indiscrète) – нескромний, неделікатний

4. Не подвоюються приголосні в прикметниках, які закінчуються на **-al, -in, -ain, -ein, -un**:

un problème *national* une fête *nationale*
un village *voisin* une chambre *voisine*
un homme *brun* une femme *brune*
un drapeau *américain* une touriste *américaine*
un hôtel *plein* une tasse *pleine*

5. Прикметники, які закінчуються в чоловічому роді на **-er, -ier**, мають у жіночому роді accent grave над **-e**:

un vent *léger* une robe *légère*
le *premier* amour la *première* leçon

6. Прикметники, які закінчуються в чоловічому роді на суфікс **-eux**, змінюють його в жіночому роді на суфікс **-euse**:

un visage *heureux* une vie *heureuse*

7. Прикметники, які закінчуються в чоловічому роді на суфікс **-eur**, змінюють його в жіночому роді на суфікс **-euse**:

un rire *moqueur* une voix *moqueuse*

8. Прикметники, які закінчуються в чоловічому роді на суфікс **-teur**, змінюють його в жіночому роді на суфікс **-trice**:

un ton *protecteur* une ombre *protectrice*

Примітка. Деякі прикметники на **-eur** утворюють жіночий рід додаванням **-e** до форми чоловічого роду:

meilleur (e) – кращий
antérieur (e) – попередній
postérieur (e) – наступний
supérieur (e) – вищий; верхній
inférieur (e) – нижчий
intérieur (e) – внутрішній
extérieur (e) – зовнішній

Особливу форму жіночого роду мають такі прикметники:

long (**longue**) – 1) довгий, 2) тривалий
 frais (**fraîche**) – 1) свіжий, 2) прохолодний
 sec (**sèche**) – 1) сухий, 2) сушений, 3) худорлявий
 blanc (**blanche**) – білий
 franc (**franche**) – прямий, відкритий, відвертий
 public (**publique**) – суспільний, публічний
 grec (**grecque**) – грецький
 sot (**sotte**) – дурний
 favori (**favorite**) – улюблений
 doux (**douce**) – 1) солодкий, 2) м'який, 3) ніжний, сумирний
 roux (**rousse**) – русявий
 faux (**fausse**) – фальшивий, удаваний
 jaloux (**jalouse**) – 1) заздрісний, 2) ревнивий
 gentil (**gentille**) – милий, люб'язний
 bas (**basse**) – низький
 las (**lasse**) – втомлений
 gros (**grosse**) – товстий, великий
 gras (**grasse**) – жирний
 épais (**épaisse**) – густий
 turc (**turque**) – турецький

Прикметники **beau, nouveau, vieux, fou, mou** мають 2 форми чоловічого роду:

beau – **bel** fou – **fol** vieux – **vieil** nouveau – **nouvel** mou – **mol**

Форми, що закінчуються на приголосні, вживаються перед іменниками, які починаються з голосної або **h** німого:

un beau platane – un **bel** arbre
 un vieux monsieur – un **vieil** homme
 un fou rire – un **fol** espoir

У жіночому роді ці прикметники мають такі форми:

belle, nouvelle, vieille, folle, molle.

Множина прикметників

Множина прикметників утворюється:

1) Додаванням на письмі німого **-s** до форми однини:

Однина	Множина
Paul est grand.	Paul et Marc sont grands.
Anne est grande.	Anne et Marie sont grandes.

2) Прикметники, які закінчуються в однині на приголосну **-s** та **-x**, не змінюються у множині:

Однина	Множина
Jean est français.	Alain et Pierre sont français.
Daniel est roux.	Daniel et Jules sont roux.
Marcel est vieux.	Marcel et Ernest sont vieux.

3) Прикметники, які закінчуються на суфікс **-al**, змінюють його у множині на **-aux**:

Max est original.	Max et Léo sont originaux.
Un plat régional.	Des plats régionaux.
Але: banal / banals natal / natals	final / finals glacial / glacials
fatal / fatals	

4) Прикметники, які закінчуються на **-eau**, приймають **-x** у множині:

Jean est beau.	Jean et Jules sont beaux.
Le nouveau magasin.	Les nouveaux magasins.
Un bel appartement.	De beaux appartements.

Утворення прикметників чоловічого і жіночого роду у множині відповідає основному правилу (закінчення **-s**):

Marie est belle.	Claire et Marie sont belles.
Ada est originale.	Ada et Charlotte sont originales.

Групи прикметників чоловічого і жіночого роду («змішані») узгоджуються за зразком чоловічого роду:

Paul, Anne et Marie sont blonds.
Jean, Paul, Claire et Ada sont beaux.

Форми деяких прикметників, що означають колір, не змінюються:

Un pull marron	des pulls marron	des chaussures marron
Un pull orange	une veste orange	des vestes orange

Ступені порівняння якісних прикметників

Якісні прикметники мають три ступені порівняння:

- позитивний (positif)
- вищий (comparatif)
- найвищий (superlatif)

Вищий ступінь

Вищий ступінь утворюється за допомогою прислівників **plus** (більш), **moins** (менш), **aussi** (такий же), які стоять перед прикметником. Після прикметника вживається **que** (ніж).

Ma chambre est plus grande que ta chambre.
 Ma chambre est moins grande que ta chambre.
 Ma chambre est aussi grande que ta chambre.

Найвищий ступінь

Найвищий ступінь (le superlatif) утворюється від вищого ступеня, перед яким ставиться означений артикль **le, la, les** або присвійний прикметник.

Ce sont les plus beaux fruits de notre jardin.
 C'est la moins large rue de ce quartier.
 C'est mon plus grand ami.
 C'est la plus belle et la plus grande pièce de notre appartement.

У найвищому ступені прикметник ставиться перед або після іменника залежно від місця, яке він зазвичай займає при іменнику:

une petite chambre	la plus petite chambre
une chambre claire	la chambre la plus claire

Якщо в позитивному ступені один прикметник стоїть перед іменником, а другий після нього, у найвищому ступені обидва прикметники стоять після іменника:

C'est la chambre **la plus grande et la plus claire**.

Деякі прикметники мають особливі форми вищого і найвищого ступенів:

<i>Позитивний ступінь</i>	<i>Вищий ступінь</i>	<i>Найвищий ступінь</i>
bon	meilleur (que) moins bon (que) aussi bon (que)	le (la) meilleur(e)
mauvais	plus mauvais, pire (que) moins mauvais (que) aussi mauvais (que)	le (la) plus mauvais(e), le (la) pire
petit	plus petit (que), moindre moins petit (que) aussi petit (que)	le (la) plus petit(e) le (la) moindre

Форма **pire, le (la) pire** вживається рідше, особливо в розмовній мові. Прикметник **moindre** вживається лише в абстрактному значенні.

Порівняйте:

Ma chambre est plus petite que ta chambre. Моя кімната менша, ніж твоя.

Il n'a pas la moindre envie de plaisanter. Він не має ані найменшого бажання жартувати.

Вправи

1. Поставте прикметник в жіночому роді за зразком.

Michel est anglais. Cathy est **anglaise**.

1. Franz est allemand. (Petra) 2. Le petit garçon est content. (La petite fille) 3. Mon père est français. (Ma mère) 4. Monsieur Charlus est élégant. (Madame Charlus) 5. Mon frère est grand. (Ma soeur) 6. Paul est intelligent. (Alice) 7. Mon oncle est blond. (Ma tante) 8. Le mari de Zoé est sympathique. (Ma femme de Max)

2. Поставте прикметники в жіночому роді.

Monsieur Daudet est agréable et charmant. Madame Daudet est **agréable et charmante**.

1. Axel est jeune et timide. (Joanna) 2. Paul est créatif et original. (Nancy) 3. Le père de Kevin est blond et frisé. (La mère de Kevin) 4. Le frère de Laure est grand et bronzé. (La soeur de Laure) 5. Le concierge est paresseux et agressif. (La concierge) 6. L'infirmier est gentil et compétent. (L'infirmière) 7. Le boulanger est souriant et bavard. (La boulangère) 8. Le serveur est mignon et sympathique. (La serveuse)

3. Поставте прикметники (в дужках) у жіночому роді.

Une peur (maladif), une (curieux) idée, sa (futur) profession, une voiture (neuf), une cravate (cher), une journée (entier), une région (montagneux), une réplique (grossier), une touriste (étranger), une chanson (espagnol, une question (délicat)).

4. Напишіть наступні прикметники в потрібній формі.

Concret: un cas ... , une idée ...

Complet: un silence ... , une réponse ...

Secret: un escalier ... , une mission ...

Inquiet: un escalier ... , une voix ...

Discret: un sourire ... , une personne ...

Indiscret: un regard ... , une question ...

5. Перекладіть.

Конкретне запитання, конкретна пропозиція, таємна війна, таємні двері, неспокійне життя, тривожний голос, повна колекція, повна відсутність, нескромна поведінка, нескромне зауваження.

6. Поставте прикметники в жіночому роді.

Une histoire (habituel), une promenade (matinal), une route (aérien), une ville (voisin), une fille (brun), une décision (concret), une plaisanterie (gascon),

une voix (lointain), une question (banal), une faute (pareil), la capitale (coréen), une réponse (muet), une liberté (complet), la langue (latin), une fermière (breton), une idée (génial), la (prochain) séance, une danse (ancien), une amitié (réel), une robe (coquet), une assiette (plein), une chambre (commun), une pensée (secret), la révolution (cubain), une ligne (vertical), une voix (enfantin).

7. Поставте прикметники в дужках в жіночому роді.

Une ironie (moqueur), une voix (protecteur), une expression (rêveur), une élève (travailleur), une parole (provocateur), une politique (colonisateur), une promesse (trompeur), une activité (créateur), une lutte (libérateur).

Une (meilleur) explication, la lèvre (supérieur), une qualité (inférieur), les relations (extérieur), une affaire (intérieur), les époques (antérieur), une action (postérieur).

8. Перекладіть.

Кращий варіант, зовнішня політика, внутрішня кишеня, наступні дії, попередня дискусія, зовнішні двері, вища школа, краще життя, внутрішні двері.

9. Поставте прикметники в дужках в жіночому роді.

Une réponse (sot), une voix (sec), une chaise (bas), une nouvelle (faux), une statue (grec), une fumée (épais), une chemise (blanc), une (long) attente, une nuit (frais), une femme (roux), une nature (franc), une place (public), une soupe (gras), une manière (gentil), une occupation (favori).

10. Перекладіть.

Свіже масло – свіжі квіти, сухий вітер – суха гілка, відкритий погляд – відверта дискусія, грецький театр – грецький острів, великий (товстий) ніс – значна сума, улюблений актор – улюблене заняття, дурнуватий вигляд – дурний жарт, втомлений жест – втомлений голос, громадський порядок – публічна лекція, хибний крок – хибне становище, тривалий виступ – тривала подорож, густе волосся – густий дим, м'який характер – ніжний голос.

11. Виберіть правильну форму прикметників *beau, vieux, nouveau, fou, tou* перед наступними іменниками:

Beau: un arbre, un escalier, un appartement, un arc, un ouvrage, un édifice;

Vieux: un homme, un ami, mon oncle, un employé, un exemplaire, un ingénieur, un instituteur;

Nouveau: un élève, l'an, un horaire, un ordre, un aéroport, un endroit, un extrait, un hôpital;

Fou: un espoir, un élan;

Mou: un oreiller.

12. Перекладіть.

Старі сходи, гарна споруда, нова лікарня, м'яка подушка, старе дерево, божевільна надія, новий показ, старий екземпляр, гарна арка, новий інцидент.

13. Подайте прикметник-антонім у потрібній формі.

Ex.: Léo est mince. Léa (gros). Léo est mince mais Léa est grosse.

1. L'immeuble est neuf / la maison (vieux). 2. Ton copain est drôle / sa copine (ennuyeux). 3. Le chat est noir / la chienne (blanc). 4. Le gâteau est mauvais / la crème (bon). 5. Le comédien est nul / la pièce de théâtre (intéressant). 6. Le lièvre est rapide / la tortue (lent). 7. Dino est heureux / sa soeur (malheureux). 8. Le quartier est sûr / la route (dangereux).

14. Напишіть такий само текст, замінивши *Tom* на *Lola*.

Tom est jeune. Il a vingt ans. Il est grand et mince. Il a les cheveux blonds et les yeux verts. Il est beau. Il est aussi intelligent et drôle. Non, il n'est pas parfait! Il a un caractère difficile. Il est parfois têtu et paresseux. En plus, il est souvent triste. Mais il est si charmant! Et pourtant, Tom est toujours seul. C'est vrai qu'il est très timide. Peut-être aussi aime-t-il la solitude.

15. Зробіть узгодження, якщо треба.

David habite dans un (beau) **beau** quartier. La bibliothèque (public) ... est (neuf) La cathédrale est (ancien) ... et magnifique Il y a beaucoup de restaurants: cuisine (français) ... (traditionnel) ... , cuisine (japonais) ... , (turc) ... , (grec) ... , (italien) ... ou (africain) ... : les (nombreux) ... habitants du quartier ont le choix! Le soir, David va dans un bar (tranquille) ... ou parfois dans une (grand) ... discothèque (moderne) Cette discothèque est souvent (plein) ... , l'ambiance y est un peu (fou) Mais on y rencontre toujours des personnes (intéressant) ... et (original) Ensuite, David aime retrouver le calme de son (nouveau) ... appartement et de son (vieux) ... immeuble.

16. Поставте групи слів у множині.

1) Un exercice oral, un geste musical, un journal commercial, un congrès international, un organe central, un verbe pronominal, un festival musical, un pays tropical, un devoir spécial, un problème médical, un ouvrage original, un instrument chirurgical, un peuple oriental, un intérêt vital, un facteur moral, un roman sentimental, un record mondial et national.

2) Un détail curieux, un gros morceau, un jeu dangereux, un pays natal, un endroit public, un geste mou, un vent glacial, un problème social, le but final, un projet fou, un compliment banal, un mouchoir blanc, le personnage principal, un jour fatal, un ruban bleu, un geste amical.

17. Поставте речення у множині за зразком.

Pierre est sympathique. Pierre et Alain *sont sympathiques*.

1. Stéphan est très réservé. (William et Stéphan)
2. Arthur est petit et mince. (Philippe et Bruno)
3. Le père de Jim est roux. (Les parents de Jim)
4. Le ciel est bleu. (La mer et le ciel)
5. Julien est sentimental. (Fabrice et Julien)
6. Carl est original. (Carl et Gustave)
7. Jules est amoureux. (Jules et Jim)
8. Marcello est jaloux. (Marcello et Albert)

18. Поставте у множині групи слів.

Un pull marron, une cravate bleue, un plat régional, une spécialité régionale, un poisson grillé, une viande grillée, un homme rêveur, une femme rêveuse, un stylo neuf, un chemisier orange, un journal hebdomadaire, une ambassade américaine, une vie normale, un changement brutal, un garçon doux, une femme âgée.

19. Узгодьте прикметники, якщо це необхідно.

A l'agence matrimoniale

– Bonjour monsieur. Je vous écoute.

– Bonjour madame. Voilà, je suis (seul) **seul** et je voudrais rencontrer la femme (idéal) ... mais je suis trop (timide)

– Vous aimez les femmes (petit) ... , (grand) ... , (blond) ... , (brun) ... , (mince) ... , (gros) ... ?

– Pour moi, la beauté n'est pas (important) Ce que je voudrais c'est qu'elle soit (gentil) ... et (doux) J'aime aussi les femmes (intelligent) ... et qui ont un (bon) ... caractère.

– Je suis (étonné) ... ; d'habitude les hommes qui viennent à l'agence sont (différent) Avez-vous d'autres choses à ajouter?

– J'aimerais rencontrer une femme qui travaille et qui sache cuisiner; j'aime beaucoup les (bon) ... (petit) ... plats. Mais, dites-moi, vous êtes très (sympathique) ...: êtes-vous (marié) ... ?

20. Поставте прикметники у вищий ступінь.

(–) Aujourd'hui, les travaux ménagers sont *moins durs qu'autrefois*.

1. (+) Le niveau de vie est ... élevé ... autrefois.
2. (–) Les aliments sont ... naturels ... avant.
3. (+) Les femmes sont ... indépendantes ... avant.
4. (–) Les voyages sont ... dangereux ... dans le passé.
5. (–) La nature est ... sauvage ... avant.
6. (=) L'être humain est _____ mystérieux _____ autrefois.

21. Складіть речення, поставивши прикметники у вищий ступінь. Не забудьте узгодити прикметники.

L'huile / l'eau (+ lourd) L'huile est beaucoup plus lourde que l'eau.

1. l'argent / l'or (– précieux). 2. l'acier / le fer (+ résistant). 3. la soie / le lin (+ léger). 4. l'essence / l'électricité (+ polluant). 5. le pétrole / l'uranium (– rare). 6. les roses / les oeillets (+ fragile). 7. la laine / le polyester (+ chaud). 8. les pommes / les peches (– cher). 9. la couleuvre / la vipère (– dangereux). 10. la fusée / l'avion (+ rapide).

22. Виберіть потрібний прикметник, поставивши його у вищий ступінь: *vaste, cher, fatigant petit, lourd, grand, long, haut*.

1. Les tasses à café sont ... que les tasses à thé. 2. En hiver les jours sont ... qu'en été. 3. Les Alpes sont ... que les Pyrénées. 4. La chasse est ... que la pêche. 5. La campagne est ... que la ville. 6. Les places au balcon sont ... que les fauteuils d'orchestre. 7. L'Europe est ... que l'Afrique. 8. La Terre est ... que la Lune mais ... que le Soleil. 9. L'huile est ... que l'eau.

23. Перекладіть.

1. Я вважаю, що вона розумніша від своєї сестри. 2. Остання частина роману менш цікава, ніж перша. 3. Сьогодні я втомлена менше, ніж минулого разу. 4. Франсуа здивований так само, як і я. 5. Влітку дні довші, ніж ночі, а взимку ночі довші, ніж дні. 6. Він такий же скромний і ввічливий, як і його старший брат. 7. Світло швидше, ніж звук. 8. Його родина така ж чисельна, як родина його старшого брата. 9. Друга доповідь коротша, але значно цікавіша. 10. Місяць менший від Землі. 11. Вона така ж гарна, як і розумна. 12. Вона краща, ніж її сестра. 13. Спрага гірша, ніж голод. 14. Його відповідь краща.

24. Поставте прикметники в найвищий ступінь.

1. C'est un beau portrait. 2. Ce sont ses vieux disques. 3. C'est une allée calme. 4. C'est un grand et beau parc. 5. Ce sont des écrivains célèbres. 6. C'est une histoire amusante. 7. C'est un garçon appliqué et discipliné. 8. Ce sont des appartements confortables. 9. Ce sont des enfants modestes et polis.

25. Підтвердіть смисл речення, вживаючи найвищий ступінь прикметників.

– Gérard Depardieu est un acteur français très connu.

– *Oui, je pense que c'est l'acteur le plus connu.*

1. Le Pont-Neuf est un très vieux pont.

2. Le Marais est un quartier très intéressant.

3. La rue de Vaugirard est une rue très longue.

4. Les magasins de la rue Saint-Honoré sont très chers.
5. Les restaurants de Montmartre sont très touristiques.

26. Складіть речення, вживаючи найвищий ступінь прикметників.

Ex. Dans la classe: Damien est calme, Hervé n'est pas calme.

Damien est le plus calme de la classe. Hervé est le moins calme de la classe.

1. Dans l'équipe de football: Passi est rapide. Guapé n'est pas rapide.
2. Dans l'orchestre: Le violoniste est bon. Le pianiste n'est pas bon.
3. Dans la troupe de théâtre: Lorraine est douée. Raphaëlle n'est pas douée.

27. Перекладіть групи слів.

Найстаріші фотографії, найкорисніша порада, найзручніше місце, найменш цікаві речі, наймолодший льотчик, найщасливіші дні, найкращий годинник, найменш нудна історія, найбільший острів, найвищий будинок, найкраща площа, найвідоміший роман, найцікавіші подробиці, найнезручніше місце, найстаріші квартали, найсильніша команда, найприємніша пора року, найближча крамниця, наймолодше місто, найдорожчі спогади, найбільше і найгарніше крісло, найспокійніший і найприродніший тон, найменш складна і корисна справа, найменш уважний і дисциплінований учень.

28. Перекладіть.

1. Це найкращий будинок на нашій вулиці. 2. Це найкращий і найширший бульвар в нашому місті. 3. Я вважаю, що це найменш корисна справа. 4. Я хочу зупинитися на найважливіших питаннях. 5. Вона не розуміє найпростіших речей. 6. Це були найщасливіші дні мого життя. 7. Для мене це найважча і найнудніша робота. 8. Яке найбільше місто в світі? 9. Це найнаселеніші квартали Парижа. 10. Це найвищі гори в нашій країні. 11. Це найхолодніші регіони на земній кулі. 12. Це найпопулярніший поет нашого часу. 13. Він у мене запитує, де розташована найближча лікарня. 14. Найпростіші речі здаються йому складними. 15. Це найзручніший і найшвидший вид транспорту. 16. Це найкращі фрукти з нашого саду. 17. Він заспівав нам свої найкращі пісні. 18. Друга частина фільму краща, ніж перша. 19. У цьому спектаклі він зіграв свою найважливішу роль. 20. Я хочу зупинитися на найхарактерніших подробицях. 21. Мені здається, що це найкраще рішення для них. 22. Він мені показав три фотографії, я вибрав для вас найкращу. 23. Його найкращі пісні відомі в усьому світі.

ПРИСЛІВНИК

Прислівник – самостійна частина мови, що характеризує дієслово або інший прислівник; може належати до іменника.

За своїм значенням прислівники діляться на кілька груп.

1. Прислівники часу:

Alors	– тоді	jamais	– ніколи
Après	– після	longtemps	– давно, довго
aujourd'hui	– сьогодні	maintenant	– тепер
Avant	– перед, до	parfois	– іноколи
Bientôt	– скоро	quand	– коли
Demain	– завтра	rarement	– рідко
Déjà	– вже	souvent	– часто
Encore	– ще	tard	– пізно
Ensuite	– потім	tôt	– рано
Enfin	– нарешті	toujours	– завжди
Hier	– вчора		

2. Прислівники місця:

Ici	– тут	loin	– далеко
Là	– там, туди	près	– близько
Y	– тут, там, туди	partout	– всюди
En	– звідти	dedans	– усередині
au-dessous	– знизу	dehors	– зовні
en haut	– нагорі	devant	– перед
au-dessus	– нагорі	derrière	– за
à droite	– праворуч	à gauche	– ліворуч

3. Прислівники способу дії (найчисленніші: до цієї групи належать прислівники з суфіксом **-ment**):

ainsi	– так, таким чином	debout	– стоячи
Bien	– добре	vite	– швидко
Mal	– погано	comme	– як
ensemble	– разом	lentement	– повільно
sérieusement	– серйозно, поважно	modestement	– скромно

4. Кількісні прислівники:

beaucoup	– багато	peu	– мало
----------	----------	-----	--------

Plus	– більше	trop	– занадто
moins	– менше	tant	– стільки
Assez	– достатньо	si	– так, стільки

5. Питальні прислівники:

combien	– скільки	quand	– коли
pourquoi	– чому	où	– де, куди
comment	– як	d'où	– звідки

6. Стверджувальні прислівники:

Oui	– так	certes	– звичайно
Si	– так, та ні	certainement	– звичайно

7. Заперечні прислівники:

Non	– ні	ne ... point	– зовсім не
ne ... pas	– не	ne ... jamais	– ніколи

8. Обмежувальні прислівники:

seulement	– тільки	ne ... que	– лише
-----------	----------	------------	--------

Більшість прислівників способу дії складають прислівники, утворені за допомогою суфікса **-ment**. Цей суфікс додається до прикметника в формі жіночого роду:

heureux – heureuse – heureusement
sec – sèche – sèchement

Якщо прикметник в чоловічому роді закінчується на голосну, суфікс **-ment** додається до прикметника у формі чоловічого роду:

poli – poliment; facile – facilement

Деякі прислівники мають особливу форму:

profondément – глибоко

commodément – зручно

aveuglément – сліпо

gentiment – мило, по-доброму

gaiement; gaïment – весело

brièvement – коротко, стисло

grièvement – тяжко, небезпечно (поранений)

Коли прикметники чоловічого роду закінчуються на **-ent** або **-ant**, прислівники закінчуються на **-emment** або **-amment**:

récent – ré**emment**

fréquent – fré**quemment**

suffisant – sufis**amment**

brillant – brill**amment**

Як прислівник при дієсловах вживаються деякі прикметники:

parler (répondre, répéter) **haut, bas** – говорити (відповідати,
повторювати голосно, тихо)

crier (rire) **fort** – кричати (сміятися) голосно

douter **fort** (j'en doute fort) – дуже сумніватися

travailler **ferme** – наполегливо (настійно), пильно працювати

s'arrêter (s'interrompre) **net** – різко, раптово зупинитися

refuser **net** – навідріз (рішуче) відмовитися

aller (mener, regarder) **droit** – йти (вести, дивитися) прямо

coûter (vendre, payer, donner) **cher** – коштувати (продавати,
платити, давати) дорого

sentir **bon, mauvais, fort** – пахнути гарно, погано, міцно, сильно

Ступені порівняння прислівників

Вищий ступінь

Вищий ступінь утворюється за допомогою прислівників **plus** (більш), **moins** (менш), **aussi** (також), що ставляться перед прислівником; після прислівника вживається сполучник **que** (ніж, як).

Позитивний ступінь

Lentement

Вищий ступінь

plus lentement que
moins lentement que
aussi lentement que

Найвищий ступінь

Найвищий ступінь прислівників утворюється за допомогою означеного артикля тільки чоловічого роду **le** і прислівників **plus, moins**. Це сполучення ставиться перед прислівниками:

le plus souvent

le moins souvent

Прислівники **bien, mal, beaucoup, peu** мають особливі форми ступенів порівняння.

Позитивний ступінь

bien

mal

beaucoup

peu

Вищий ступінь

mieux

plus mal (pis)

plus

moins

Найвищий ступінь

le mieux

le plus mal (le pis)

le plus

le moins

Вправи

1. Складіть речення у порівняльному ступені.

Ex.: Claire chante faux. Je chante encore plus faux. Claire chante moins faux que moi.

ou Claire chante faux. Je chante moins faux. Claire chante plus faux que moi.

1. Le prof de maths parle doucement. Le prof de français parle encore plus doucement. 2. Carl court vite. John court moins vite. 3. Le guitariste joue mal. Le pianiste joue aussi mal. 4. Les bijoux coûtent cher. Les fleurs coûtent moins cher. 5. Agathe danse bien. Joyce danse mieux. 6. La vedette du spectacle joue naturellement. Les autres comédiens jouent aussi naturellement.

2. Перепишіть текст, вживаючи найвищий ступінь.

C'est pas juste!

Virginie se plaint à sa mère.

Virginie: Frédérique a beaucoup de vêtements. En plus, moi, je n'ai pas une grande chambre! Elle ne fait pas beaucoup la vaisselle. Et moi, je n'ai pas beaucoup d'argent de poche. Elle sort beaucoup. Et elle se couche tard! Frédérique, tu l'aimes plus que moi, c'est pas juste!

C'est Frédérique qui a le plus de vêtements...

3. Перекладіть.

1. Сьогодні ми обідаємо пізніше, ніж зазвичай. 2. Я розмовляю німецькою мовою гірше, ніж французькою. 3. Ти ходиш повільніше, ніж я. 4. Найчастіше я лягаю спати опівночі. 5. Восени дощ йде частіше, ніж улітку. 6. Говоріть тихіше, ви розбудите дітей. 7. Вона поводиться найскромніше. 8. Хто сидить найближче до дверей? 9. Саме ти говориш найголосніше.

4. Поставте прислівники у вищий і найвищий ступені.

Ex.: Je le connais bien. Je le connais mieux que toi. C'est moi qui le connais le mieux.

1. Pierre et Michel s'entraînent *beaucoup* (leurs amis). 2. Elle lit *peu* en français (sa soeur). 3. Nous voyageons *beaucoup* (vous).

1. Nous avons apporté *beaucoup de fleurs* (vous). 2. J'ai *peu de loisirs* (toi). 3. Ils ont fait *peu de fautes* dans la dernière dictée (vous).

1. Ils connaissent *bien* Paul (vous). 2. Marie a *bien* récité sa leçon (toi). Tu joues *bien* de la guitare.

5. Перекладіть.

1. Яка розповідь зацікавила вас найбільше? 2. Цього року я подорожував більше, ніж в минулому (році). 3. Вираз його обличчя здивував

мене ще більше, ніж його відповідь. 4. Я впевнений, що саме вона працює найбільше. 5. Це він заробляє найменше. 6. У цьому залі менше вікон, тому тут темніше. 7. Цього року ми бачимося ще рідше. 8. Я не можу знайти свій зошит. – Шукай краще. 9. Правда, це не дуже зручно, але це краще, ніж на скрипці. 10. Вона читає іспанською так само гарно, як і німецькою. 11. Вона знає англійську мову гірше, ніж французьку. 12. Сьогодні я почуваюся трохи краще. 13. Він це знає так же добре, як і я.

6. Утворіть прислівники за допомогою суфікса *-ment*.

Terrible, sec, curieux, tranquille, naturel, dédaigneux, brave, général, magnifique, frais, poli, convenable, nécessaire, spécial, régulier, ennuyeux, fier, merveilleux, fou, entier, obligatoire, précieux, modeste, prochain, pareil, naïf, public, grossier, absolu, officiel, gai, profond, oral, habituel, gentil, bref.

7. Перекладіть.

Мило посміхнутися, зручно влаштуватися, відверто обговорити, сухо відповідати, сліпо підкорятися, особисто знати, стисло описати, жваво реагувати, брутально перебити, ввічливо звернутися, тихенько покликати, хоробро захищатися, весело сміятися, міцно засинати, таємно сподіватися, бути тяжкопораненим, бути легкопораненим, бути тяжкохворим, бути абсолютно правим.

8. Утворіть прислівники від прикметників, даних в дужках.

1. Nous y allons (direct). 2. Il se met à pleuvoir; (heureux) nous sommes déjà à la maison. 3. Je te salue bien (amical). 4. Elle était vêtue (coquet). 5. Sa proposition a été accueillie (chaleureux). 6. Elle a (complet) oublié sa promesse. 7. Il a refermé (doux) la porte. Il a haussé (léger) les épaules. 8. Il se sentait (mortel) fatigué. 9. Elle réagissait (vif) à ce qu'elle voyait. 10. Tout cela est (vrai) inexplicable. 11. Votre ami a (absolu) raison. 12. Le deuxième tiroir était presque (entier) vide. 13. Tu dois me répondre (franc). 14. Je regrette (sincère) de ne pouvoir vous aider. 15. Il espérait (secret) qu'on lui proposerait de rester. 16. Il nous suivait (aveugle) en tout. 17. Elle nous a souri (gentil).

9. Перекладіть.

1. Я захотів поговорити з вами про це особисто. 2. Мені абсолютно необхідно негайно побачити його. 3. Я регулярно читаю вашу газету. 4. Ця книга читається дуже легко. 5. Він тихенько підійшов до ліжка хворого. 6. Влаштуйте дітей зручніше. 7. Прочитайте цей уривок і стисло викладіть його. 8. Вона була глибоко зворушена цим листом. 9. Я дізнався про одну новину, яка повністю змінює наші плани. 10. Якщо вам щось знадобиться, звертайтеся до мене. 11. Кажуть, що вона тяжко хвора. 12. Вони люб'язно

поступилися нам місцями. 13. Вони не наважуються відкрито атакувати його. 14. Його поведінка глибоко нас обурила. 15. Вона рідко бувала задоволена собою. 16. Усе це справді дивовижно. 17. Три пасажери були тяжко поранені. 18. Вони сліпо вірили йому.

10. Утворіть прислівники за допомогою суфіксів *-amment*, *-ement* та перекладіть їх українською.

Courant, prudent, évident, violent, suffisant, fréquent, étonnant, bruyant, négligent, différent, méchant, ardent, élégant, constant.

11. Перекладіть наступні словосполучення.

Палко захищати, блискуче відповідати, увійти з галасом, постійно дурити, швидко читати, реагувати по-різному, часто бачитися, нетерпляче чекати, злісно сміятися, неохайно одягатися, терпляче пояснювати, обережно увійти, достатньо знати когось, сильно ударити, дивовижно скромний.

ЗАЙМЕННИК

Займенником називається частина мови, яка вказує на особи і предмети, але не називає їх. Займенник замінює іменник або ціле висловлювання та виконує в реченні таку ж роль, як і іменник.

Особові займенники

Особливістю системи особових придієслівних займенників французької мови є наявність подвійних форм: самостійних займенників (або наголошених) та придієслівних займенників (або ненаголошених).

Особові самостійні займенники можуть вживатися самостійно (без дієслова), виконуючи в реченні таку ж функцію, як і іменник:

Qui veut répondre? – Moi.

Особові придієслівні займенники є службовими словами. Вони не мають синтаксичної самостійності і вживаються завжди перед дієсловом, вказуючи на суб'єкт або об'єкт дії.

Особові придієслівні займенники мають форми, відповідні називному, знахідному та давальному відмінкам.

Таблиця особових придієслівних займенників

Sujet Підмет		Complément direct Прямий додаток (знахідний відмінок)		Complément indirect Непрямий додаток (давальний відмінок)		
Singulier						
1-ша особа	Je	я	me	моє	me	мені
2-га особа	Tu	ти	te	твоє	te	тобі
3-тя особа	il	він	le	його	lui	йому
	elle	вона	la	її	lui	їй
Pluriel						
1-ша особа	nous	ми	nous	нас	nous	нам
2-га особа	vous	ви	vous	вас	vous	вам
3-тя особа	ils, elles	вони	les	їх	leur	їм

Місце особових придієслівних займенників

У стверджувальній та заперечній формах особові придієслівні займенники, вжиті в ролі підмета, стоять перед дієсловом і можуть відділятися від

нього лише службовими словами (придієслівними займенниками, службовими прислівниками, заперечною часткою **ne**):

Ils n'étudient pas le français.

Je vous écoute.

Nous y travaillons.

У питальній формі займенник-підмет стоїть після присудка:

Lis-tu ce journal?

Придієслівні займенники, вжиті в ролі прямого або непрямого додатків, стоять перед дієсловом:

Je vous cherche.

Il ne nous téléphone pas souvent.

C'est un son difficile, le prononcez-vous bien?

Voici votre stylo, ne le cherchez pas!

Тільки у стверджувальній формі наказового способу займенники-додатки стоять після дієслова, при цьому ненаголошена форма **me** замінюється на наголошену форму **moi**:

Achète-moi un costume!

Répondez-nous!

Donnez-lui ce livre!

Займенник-додаток, який належить до інфінітива, ставиться безпосередньо перед ним:

Il veut lui écrire.

Je peux vous aider.

Вправи

1. Вставте займенники *me, m', te, t', nous ou vous*.

– Allo, Antoine? C'est Karine. Tu **m'**entends?

– Oui, je ... entends très bien. Ca va?

– Très bien! Je... appelle pour te dire que Sylvya et moi, nous arrivons demain à la gare de Lyon. Tu seras là?

– Oui, pas de problème. Je ... attendrai au bar de la gare; ensuite, je ... emmènerai au restaurant.

– Tu ... invites?

– Oui, cela me fait plaisir.

– Tu es un ange! Je ... embrasse.

– Moi aussi. A demain.

2. Замініть виділені слова займенником-додатком.

Ex.: Sophie comprend très bien le chinois.

*Sophie **le** comprend très bien.*

1. Cette émission intéresse beaucoup *mon frère*. 2. Il écoute *cette émission* tous les jours. 3. J'adore *les spaghettis*. 4. Victor apprend *sa leçon* dans sa chambre. 5. Louise et Clément rencontrent *Julien* samedi. 6. Nous prenons *le petit déjeuner* ensemble. 7. Tu invites *les Devaux et les Vaillant* lundi prochain?

3. Дайте відповіді за зразком.

Préparatifs de voyage

1. – Tu prends *la valise bleue*?
– Non, je ne **la** prends pas.
2. – Tu emmènes *ton costume gris*?
– Non,
3. – Mais tu emportes *ta chemise blanche*?
– Non,
4. – Tu veux peut-être *tes gants*?
– Non,
5. – Tu mettras *tes chaussures noires*?
– Non,
6. – Et tu prends *ta cravate à rayures*?
– Non,
7. – Tu liras *ce magazine* dans le train?
– Non,
8. – Au moins, tu appelleras *tes parents* à Lyon?
– Non,
– Décidément, tu es de mauvaise humeur!

4. Відповідайте, вживаючи *lui, leur* (як у прикладі).

Ex.: – Tu écris à *Kari*?

– Oui, je **lui** écris.

1. Son frère parle à ta mère? 2. Antoine plaisait à Cléo? 3. Il rendra visite à ses parents? 4. Nadia sourit à ces garçons? 5. Les étudiants écrivent au ministre? 6. Vous écrivez aux Reed? 7. Pedro téléphone à sa femme? 8. Tu répondras à ton professeur?

5. Замініть виділені іменники-додатки займенником.

Ex.: *Le client a demandé des oranges au commerçant.*

*Le client **lui** a demandé des oranges.*

1. La petite fille a fait peur à *sa mère*. 2. L'agent de police a dit bonjour à *mes collègues*. 3. J'ai souhaité un joyeux anniversaire à *Lili*. 4. J'ai apporté des bonbons *aux enfants*. 5. James a juré à *Tania* qu'il reviendrait. 6. Elle avait montré la Tour Eiffel *aux touristes*. 7. Cet appartement a plu à *mes amis*. 8. Tim avait promis une surprise à *ses amis*.

6. Вставте займенники *me, m', te, t', lui, nous, vous, leur*.

Le grand départ

Thérèse: Tu as annoncé la nouvelle à Hector?

Elise: Non, je n'ai pas osé **lui** dire que je partais.

Thérèse: Mais il faut que tu ... parles.

Elise: Je ... écrirai.

Thérèse: Comment?! Tu ... étonnes. Je ... rappelle que c'est ton copain.

Elise: Je sais, tu ne ... apprends rien. Tu as raison, je vais ... téléphoner.

Thérèse: Et tes parents, tu ... as dit?

Elise: Oui, bien sûr. Ils ... ont dit: – Ma chérie, ça ... fait plaisir que tu aies ce nouveau travail à l'étranger mais nous voulons que tu ... écrives toutes les semaines.

Thérèse: Et à moi, tu vas ... écrire?

Elise: Evidemment, je vais ... envoyer des e-mails.

Thérèse: Donc, tout va bien?

Elise: Oui. Tu peux ... croire: Hector ne va pas ... manquer!

7. Дайте відповіді на запитання, вживаючи займенники-додатки.

Ex.: – Il va parler à Sacha? (Oui)

*– Oui, il va **lui** parler.*

ou (Non)

*– Non, il ne va pas **lui** parler.*

1. Héloïse veut offrir un bouquet à *sa grand-mère*? (Oui) 2. Le directeur va donner *aux employés* l'autorisation de fumer? (Non) 3. Il peut téléphoner à *son avocat*? (Non) 4. Ma femme va ressembler à *sa mère* plus tard (Oui) 5. Elle peut répéter la question *au professeur*? (Oui) 6. Vous voulez répondre à *cette demoiselle*? (Oui) 7. Ils vont rendre ses livres à *Jules*? (Non) 8. Tes enfants veulent rendre visite à *leur oncle*? (Non)

8. Переробіть фрази за зразком.

Ex.: Est-ce que je dois lui obéir? (Oui)

Oui, obéis-lui!

ou (Non)

Non, ne lui obéis pas!

1. Est-ce qu'il faut que nous leur écrivons? (Oui) 2. Nous devons lui sourire? (Non) 3. Il faut que je leur dise bonjour? (Oui) 4. Est-ce qu'il faut vraiment que nous lui téléphonions? (Non) 5. Est-ce qu'on peut vous parler? (Non) 6. Tu veux vraiment que je te réponde? (Oui) 7. Pouvons-nous lui faire confiance? (Oui) 8. Vous voulez que nous leur fassions peur? (Non) 9. Est-ce qu'il faut que je les attends? (Oui) 10. Est-ce qu'on peut les inviter? (Non) 11. Est-ce qu'on doit les suivre? (Oui) 12. Est-ce qu'il faut que nous les écoutions? (Non)

9. Перекладіть.

Я телефоную їй щовечора; вона мені телефонує вранці; ми їм не телефонуємо; ми на них чекаємо тут; я на нього чекаю три години; вона їм часто пише; вона їх не забуває; ми купуємо йому книги; ти їм пояснюєш їхні помилки; вона їх слухає із задоволенням? Ви їй що-небудь надсилаєте? Куди ви їх кладете? Старайтеся їх запам'ятати; не забудь зателефонувати їм; він не хоче її запрошувати; я можу йому дати свій словник; ви маєте на них зачекати; дай мені свій годинник; запросіть їх; залиште їм свою ручку; зупиніть його; не затримуйте мене; не пишіть їм; не захищайте її.

10. Перекладіть.

1. Покличте їх, скажіть їм, що ми на них чекаємо. 2. Куди ви їх ведете? 3. Що ви їй показуєте? 4. Чому ви їх не запрошуєте? 5. Як ти пояснив йому своє запізнення? 6. Надішліть їм телеграму. 7. Ми щойно зустріли їх. 8. Ви знаєте цю пісню? Я зараз вам її заспіваю, якщо хочете. 9. Ви маєте їх провести. 10. Ти говорив з ним про свої плани? 11. Ми не можемо більше їх чекати. 12. Я щойно їм телефонував. 13. Не залишайте нас. 14. Не затримуйте його, він поспішає. 15. Подивіться на нього, він дуже блідий сьогодні. 16. Де ваші друзі? Я на них чекаю. 17. Мої друзі живуть за містом, я не часто їх бачу, але я телефоную їм щодня. 18. Дай мені його адресу, я хочу йому написати.

Адвербіальні займенники *en* та *y*Займенник *en*

Займенник **en** замінює:

1) іменник – прямий додаток:

а) перед яким є партитивний артикль:

– Vous buvez du café? – Oui, j'**en** bois

– Vous mangez de la salade ? – Oui, j'**en** mange.

б) перед яким стоїть неозначений артикль:

– Avez-vous un dictionnaire? – Oui, j'**en** ai un.

– Dans la forêt il y a des champignons, mais Paul n'**en** trouve jamais.

Зверніть увагу! При відповіді у стверджувальній формі необхідно повторення **un, une** після дієслова:

– Avez-vous *une* gomme? – Oui, j'**en** ai **une**.

Але при відповіді в заперечній формі артикль не зберігається:

– Avez-vous un frère? – Non, je n'**en** ai pas.

в) перед яким стоїть кількісний прислівник або кількісний числівник, при цьому слова, що означають кількість, повторюються:

– Achetez-vous beaucoup de fruits? – Oui, j'**en** achète **beaucoup**.

– Combien de langues étrangères apprends-tu?

– J'**en** apprends **deux**.

2) іменник – непрямий додаток дієслова з прийменником **de**, якщо йдеться про предмети або про тварини. Коли йдеться про осіб, замість **en** вживається прийменник **de** + наголошений займенник:

Je suis sûr de son amitié. – J'**en** suis sûr.

Te souviens-tu de ton enfance ? – Je m'**en** souviens?

Avez-vous peur de ce chien ? – Non, je n'**en** ai pas peur.

Але:

Etes-vous sûr de cet homme ? – Je suis sûr **de lui**.

Avez-vous besoin de moi ? – Non, je n'ai pas besoin **de vous**.

3) ціле речення; в цьому випадку **en** перекладається займенником **ce**:

Je suis sûr de ce que je dis. – J'**en** suis sûr (**en** = *de cela*).

Запам'ятайте декілька дієслів та дієслівних сполучень, які вимагають вживання прийменника **de** перед непрямым додатком:

parler de qch	avoir besoin de qch
profiter de qch	avoir peur de qch
souffrir de qch	avoir honte de qch
s'approcher de qch	avoir envie de qch
se servir de qch	être content de qch
s'occuper de qch	être sûr de qch
se moquer de qch	être fier de qch
s'inquiéter de qch	être étonné (surpris) de qch
se passer de qch	être plein de qch
orner de qch	être satisfait de qch
couvrir de qch	être responsable de qch
remplir de qch	être confus de qch
entourer de qch	

Адвербіальний займенник **en** замінює в реченні обставину місця, що вводиться прийменником **de**:

Pardon, Madame, vous savez où se trouve la poste? – Oui, j'**en** viens. C'est là-bas.

Займенник **Y**

Займенник **y** замінює:

1) іменник – непрямий додаток дієслова з прийменником **à** та **sur**, коли йдеться про предмети. Якщо йдеться про особи, вживаються особові

придієслівні займенники (**lui, leur**) або особові самотійні (наголошені) займенники з прийменником **à**:

Pensez-vous *à ce voyage*?

– Oui, j'**y** pense.

Comptes-tu *sur mon aide*?

– Oui, j'**y** compte.

Але:

Je réponds *à mon ami*.

– Je **lui** réponds.

Je pense *à mon ami*.

– Je pense **à lui**.

2) ціле речення; воно перекладається тоді займенником **ce**:

Je penserai *à ce que vous dites*. – J'**y** penserai.

Адвербіальний займенник **y** замінює в реченні обставину місця, яка вводиться прийменниками **à, dans, sur, sous**:

Tu vas **à Paris** l'année prochaine? – Bien sûr, j'**y** vais chaque année.

Запам'ятайте декілька дієслів та дієслівних сполучень, які потребують вживання прийменника **à** перед непрямым додатком:

répondre à qch

obliger à qch

penser à qch

être prêt à qch

réfléchir à qch

être fidèle à qch

consentir à qch

s'intéresser à qch

toucher à qch

s'habituer (être habitué) à qch

aider à qch

se préparer à qch

faire attention à qch

prendre part à qch

s'abonner (être abonné) à qch

participer à qch

travailler à qch

réagir à qch

assister à qch

Місце займенників **en** та **y** в реченні

Займенники **en** і **y** завжди стоять перед дієсловом і тільки у стверджувальній формі наказового способу вони стоять після дієслова:

Elle mange **de la soupe**? – Oui, elle **en** mange.

Vous allez **à la piscine**? – Non, je n'**y** vais pas.

Y pensez-vous souvent? – Non, je n'**y** pense jamais.

Je veux acheter **des bonbons**. – N'**en** achète pas!

Але:

Achetez-**en**! Allez-**y**!

Примітка: У стверджувальній формі наказового способу у 2-й особі в однині дієслова першої групи пишуться з **s** на кінці, коли за ними йдуть займенники **en** і **y**:

N'**en** achète pas!

Але: achètes-**en**!

N'**y** pense pas!

penses-**y**!

Якщо займенники **en** та **y** замінюють додаток, який належить до інфінітива, вони стоять перед інфінітивом:

Combien de chaises faut-il apporter? – Il faut **en** apporter **trois**.

Va-t-il s'habituer à **son nouveau travail**? – C'est un peu difficile, mais il va s'y habituer.

Вправи

1. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Vous mangez souvent de la viande? – Oui, j'**en** mange souvent.

1. Vous mangez du pain à tous les repas? 2. Vous achetez quelquefois du caviar? 3. Vous avez beaucoup de livres de grammaire? 4. Vous parlez souvent de votre travail? 5. Vous parlez quelquefois de votre passé?

2. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Ex.: Vous avez quatre enfants? – Oui, **jen ai quatre**.

1. Votre mari a neuf soeurs? 2. Vous avez beaucoup de neveux et de nièces? 3. Est-ce que les enfants parlent souvent de leurs cousins? 4. Est-ce que vous achetez beaucoup de cadeaux? 5. Est-ce que vous racontez parfois des histoires? 6. Est-ce que vos enfants ont un chien? 7. Il y a un parc près de votre immeuble? 8. Il y a beaucoup de jardins à Paris?

3. Дайте відповіді на запитання в заперечній формі за зразком.

Ex.: Vous avez un ordinateur? – Non, je n'**en ai pas**.

1. Paul parle de sa vie privée? 2. Vos parents ont un jardin? 3. Votre fils mange du fromage? 4. Votre professeur a des lunettes? 5. Vous avez de la monnaie? 6. Il y a une bouteille d'eau dans le frigo? 7. Il y a une poste près d'ici? 8. Les voisins ont des enfants?

4. Дайте відповіді на наступні запитання за зразком.

*Ex.: Beaucoup de Français boivent du café noir au petit déjeuner (65 %)
65 % de Français en boivent, mais 35 % n'en boivent pas.*

1. Beaucoup de Français ajoutent du lait dans leur café? (23 %)
2. Combien de Français boivent du thé au petit déjeuner? (15 %)
3. Combien de Français mangent des tartines au petit déjeuner (75 %)
4. Beaucoup de Français boivent du Coca-Cola avec les steaks-frites? (25 %)
5. Combien de femmes boivent du vin à table en France (11 %)
6. Combien d'hommes boivent du vin à table en France? (28 %)
5. Дайте відповіді на наступні запитання за зразком.

Ex.: *Marc est revenu du Canada?*

(*Oui, lundi*) **Oui, il en est revenu lundi.**

Il a parlé de ses vacances? (Oui, hier)

Il a fait beaucoup de photos? (Oui, six pellicules)

Il a visité des musées? (Oui, quelques-uns)

Il a rapporté du sirop d'érable? (Oui, trois bouteilles)

Il a rapporté des souvenirs? (Oui, plusieurs)

Il a dépensé beaucoup d'argent? (Oui, beaucoup)

6. Дайте відповіді на наступні запитання за зразком.

Ex.: *Joel fait du tennis? (pouvoir)*

Non, il ne peut pas en faire.

1. Vous achetez du poisson? (vouloir) – Non,

2. Corinne s'occupe de son jardin? (avoir le temps de) – Non,

3. Tu reprends du café? (désirer) – Non,

4. Louise et Théo mangeront un peu de tarte? (avoir envie de) – Non,

7. Доповніть речення дієсловами, поданими в дужках.

Ex.: – *Il reste encore des yaourts?*

– *Non, il n'y en a plus.*

– *Alors, achètes-en. (en acheter)*

1. Je ne comprends pas. J'ai souvent mal à la tête. Tu crois que c'est grave?
... à ton médecin. (en parler)

2. – Vous vendez des écharpes, madame?

– Je suis désolée, je n'en ai plus; ... au magasin d'à côté. (en demander)

3. Ce poisson est délicieux!

... un peu (en reprendre); tu ne vas pas grossir.

4. – Tiens, Sophie; voilà des bonbons. ... à tout moment. (en donner)

5. – Nous avons adoré ton histoire; ... une autre, tu nous feras plaisir.

(en raconter)

6. – Je prends combien de maillots de bain? ... deux, c'est plus prudent.

(en prendre)

7. – Cette sauce manque un peu de sel. ... un peu et goûte-la. (en ajouter)

8. Avec ce poisson, je boirais bien un peu de vin. ... une bouteille du réfrigérateur. (en sortir)

8. Дайте відповіді на наступні запитання за зразком.

– *Vous restez à Genève deux ou trois jours?*

– *J'y reste trois jours.*

1. Vous allez à l'aéroport à cinq heures ou à six heures? 2. Vous êtes à Paris pour deux ou trois mois? 3. Vous allez chez le dentiste mardi ou

mercredi? 4. Vous retournez à Berlin la semaine prochaine ou le mois prochain?
5. Vous restez en Allemagne deux ou trois jours?

9. Прочитайте текст і дайте відповіді на запитання, вживаючи займенник *У*.

Ce soir, Antoine va au Grand Palais avec son amie Isabelle. Ils s'intéressent tous les deux à la peinture et ils vont toujours ensemble voir les expositions. Il fait beau aujourd'hui, Antoine et Isabelle vont marcher le long de la Seine jusqu'au Grand Palais. La femme d'Antoine, Gloria, ne s'intéresse pas à l'art. En général, elle s'intéresse plutôt à la science et aux techniques. Ce soir, Gloria va à La Vilette à bicyclette avec François, le mari d'Isabelle.

1. Antoine va au Grand Palais avec Gloria?
2. Gloria s'intéresse à la science?
3. Elle s'intéresse à la peinture?
4. Antoine va au Grand Palais en voiture?
5. Gloria et François vont à La Vilette en métro?

10. Переробіть наступні речення, вживаючи займенник *У*.

Ex.: – John a toujours tenu à sa tranquillité.

– John y a toujours tenu.

– Tu dois t'intéresser à tes études.

– Tu dois t'y intéresser.

1. Emilie ne veut plus croire au Père Noël. 2. Ma fille ne s'est pas habituée à sa nouvelle école. 3. Nous ne pouvons pas croire à cette histoire. 4. Vous allez vous habituer à votre nouvel appartement. 5. Tu n'as pas pensé au pain. 6. Je me suis toujours intéressé à la politique. 7. Mon grand-père ne veut plus penser à la mort. 8. Tu ne veux pas croire à ces bêtises!

11. Переробіть речення за зразком.

Ex.: – Vous devez aller à l'école.

– Allez-y!

1. Vous devez vous habituer à votre nouvelle coiffure. 2. Tu dois rester à ta place. 3. Nous devons retourner à l'ambassade. 4. Nous devons croire à ce qu'il dit. 5. Vous devez vous intéresser à vos cours. 6. Tu dois aller à l'hôpital.

12. Вставте займенники *en* або *y*.

1. – Tu crois qu'il pense à ses prochaines vacances?
– A mon avis, il y pense puisqu'il ... parle sans cesse.
2. – Vous aimez faire du sport?
– Oui, j'adore ... faire. Je vais souvent à la piscine.
– Vous ... allez aujourd'hui?
– Non, j'... vais demain.

3. – Tes enfants croient aux fantômes?
– Oui, ils ... croient et ils ... ont très peur.
4. – Adrien va en Irlande le mois prochain?
– Oui, il ... va comme tous les étés.
– Qu'est-ce qu'il fait chaque fois qu'il ... va? De l'équitation?
– Bien sûr, il ... fait chaque fois qu'il ... va.
5. – Antonio s'intéresse à la musique?
– Oui, il s'... intéresse, surtout à l'opéra.
– Il a beaucoup de disques?
– Antonio? Il ... a au moins quatre cents!
6. – Ta soeur a des enfants?
– Oui, elle ... a cinq.
– Ils seront au restaurant demain?
– Je crois qu'ils ... seront mais je n'... suis pas sûr.
7. – Tu vas chez le coiffeur?
– Mais non, je n'... vais pas, j'... viens.
8. – Vous avez de l'argent?
– Non, je n'... ai pas. Vous pouvez m'... prêter?

13. Перекладіть.

1. Ти дивився цю п'єсу? Про неї багато говорять. 2. Він дає тобі хорошу пораду, скоріш скористайся нею. 3. Діти залишились самі. Хто може зайнятися ними? 4. Чи є вода у графині? – Є трохи (небагато). 5. У тебе багато зошитів? – Так, багато. – Тоді дай мені два. 6. Хочеш чаю? – Дякую, більше не хочу. 7. Вибачте мене, я не подумав про це. 8. Дискусія має бути жвавою. Усі хочуть брати в ній участь. 9. Подумайте про це. 10. Не погоджуйтесь на це. 11. П'єр дуже хвилюється. Коли ти йому відповіси? 12. Твої батьки немолоді, подумай про них. 13. Ось його лист, прочитайте його і дайте відповідь на нього якомога швидше. 14. Ви в цьому впевнені? – Так, я в цьому абсолютно впевнений. 15. Я взяв твій словник. Він тобі ще потрібен? – Ні, я можу обійтися без нього. 16. Давайте поговоримо про це. 17. Ти добре знаєш цього чоловіка? Ти в цьому впевнений? 18. У тебе достатньо грошей, щоб заплатити за квитки? – Так, достатньо. 19. У тебе є велосипед? – Так, є. 20. У них є телевізор? – Ні, у них його немає. 21. Ти думав над їхньою пропозицією? – Так, я думав над нею весь вечір. 22. Поміркуйте добре над цим. 23. Не торкайтесь цього. 24. Займись своїми гостями, ти зовсім не звертаєш на них увагу. 25. Змагання мають бути дуже цікавими, чому ти відмовляєшся брати участь у них? 26. Це хороший лікар. Звернися до нього, розкажи йому про свої проблеми. 27. Я люблю цукерки і часто їх купую. 28. Вчора я купив 2 кілограми яблук, а їх уже більше немає. 29. Ми йдемо до парку. Ти хочеш туди піти? – Ні, я вже звідти повертаюсь.

Особові самостійні (наголошені) займенники

Самостійні (наголошені) займенники мають такі форми:

Однина			Множина		
1-ша особа	2-га особа	3-тя особа	1-ша особа	2-га особа	3-тя особа
moi	toi	lui, elle	nous	vous	eux, elles

Вживання особових самостійних займенників

Особові самостійні (наголошені) займенники вживаються:

- 1) при виділенні підмета або додатка:
 - а) підмет:
Qu'as-tu fait, **toi**?
Moi, je n'ai rien fait.
 - б) прямий додаток:
Je te punirai, **toi**.
 - в) непрямий додаток:
Je ne leur dirai rien, **à eux**.
- 2) при декількох підметах:
Mon ami et **moi**, nous aimons beaucoup la peinture.
Toi et lui, vous m'attendrez à la sortie.
- 3) у неповних реченнях:
Qui pourra répondre à cette question? – **Moi**.
- 4) якщо після іменника йдуть слова **même, seul, aussi, non plus**:
Ils le savent **eux-mêmes**.
Moi seul je connais son adresse.
Lui aussi veut visiter ce musée.
Eux non plus ne sont pas venus
- 5) при виділенні підмета або додатка за допомогою зворотів **c'est (ce sont) ... qui** та **c'est (ce sont) ... que**:
C'est à **elle** qui je l'ai dit.
Ce sont **eux** que je cherche.
C'est à **elle** que je pense.
- 6) якщо на підмет або додаток падає логічний наголос:
Moi, je ne le pense pas.
- 7) у порівняннях:
Il écrit plus vite que **moi**.
- 8) як непрямий додаток у сполученні з різними прийменниками, що відповідають різним непрямым відмінкам української мови:
Nous allons **chez eux**.
Je compte **sur toi**.
Ils sont partis **sans lui**.

9) у стверджувальній формі наказового способу замість займенників **me** і **te**:

Donne-**moi** son adresse.

Lève-**toi**.

10) у вигуках:

Toi, ici? A cette heure?

Примітка. Додаток дієслів, що потребують вживання перед іменником прийменника **à**, може бути виражений як придієслівним займенником, так і самотійним. Більшість дієслів потребують вживання придієслівних займенників:

Je réponds **à mon ami**. – Je **lui** réponds.

Але є декілька дієслів, які потребують вживання і прийменника **à**, і самотійного займенника. Запам'ятайте їх:

Penser à qn, s'adresser à qn, s'intéresser à qn, s'habituer à qn, faire attention à qn.

Je pense **à mon ami**. – Je pense **à lui**.

Adressez-vous **à cette personne**. – Adressez-vous **à elle**.

Самотійна зворотня форма **soi** вживається лише в 3-й особі:

а) щоб виділити підмет, взятий в узагальненому значенні:

L'égoïste ne pense qu'**à soi**.

б) коли підмет виражений неозначеними займенниками (**chacun, on, personne, nul, tout le monde**):

On doit avant tout être exigeant envers **soi-même**.

Chacun travaillait pour **soi**.

в) після безособових дієслів:

Il ne faut pas penser qu'**à soi**.

г) з дієсловами в інфінітиві:

N'aimer que **soi**.

Avoir confiance en **soi**.

Вправи

1. Дайте відповіді на запитання, вживаючи особові наголошені займенники.

C'est Pierre, là, sur la photo? – Oui, c'est lui / Non, ce n'est pas lui.

1. Qui est le responsable de l'agence, c'est vous? – Non,

2. Qui est au téléphone, c'est ma fille? – Oui,

3. C'est Paul qui danse avec Madeleine? – Non,

4. Ce sont les parents de Catherine, là-bas? – Oui,

5. Qui a les billets, c'est vous? – Oui,

2. Дайте відповіді, вживаючи *aussi* і *non plus*.

1. Je travaille en juillet. – Moi aussi. Et votre mari? 2. Et Charlotte? – Et vos enfants? 3. Je ne suis pas là en août. – Moi non plus. Et vos parents? 4. Et votre fiancé(e)? – Et vos soeurs?

3. Складіть речення за моделлю.

Ce soir, je dîne chez Jean et Michèle. – Ah bon, vous dînez chez eux!

1. A midi, je déjeune avec le directeur. 2. En ce moment, j'habite chez Pierre et Anne. 3. Cet après-midi, je travaille avec vous! 4. Ce soir, je sors avec Julien? 5. Nous partons en vacances sans nos enfants.

4. Заповніть пропуски необхідними наголошеними займенниками.

1. Denis parle avec Simon: il parle avec ... pendant des heures. 2. Nous rentrons chacun chez ... , c'est la fin des vacances. 3. Quand on fait les choses ... -même, on est plus satisfait. 4. Il garde tout pour ... , c'est un garçon très secret. 5. Regarde: c'est Anne et Lucas, ce sont

5. Доповніть речення самотійними займенниками.

1. Lui, il a vingt ans et ... , quel âge as-tu?
2. ... , j'ai vingt-deux ans.
3. ... , nous jouons au golf tous les samedis, et ... ?
4. ... , nous ne faisons jamais de sport.
5. ... , elles viennent de Marseille. Et ... ?
6. ... , ils viennent de Lille.
7. Qui veut encore du gâteau? – ... ! – ... !
8. Ah non, ... , tu en as déjà pris deux fois.

6. Доповніть речення самотійними займенниками.

– *Tu es plus jeune que ta soeur?*

– *Oui, j'ai deux ans de moins qu'elle.*

1. – La fête est finie! Tout le monde rentre chez ... !
2. – Vous partez en vacances avec ... ?
– Oui, ils ont une grande voiture.
3. Tu as plus de chance que J'ai toujours des problèmes.
4. Huguette s'inquiète pour son fils; elle n'a pas de nouvelles de
5. Réponds au téléphone, c'est certainement pour
6. Monsieur, c'est à ... , ce chapeau?
7. Vous rentrez avec ... ? Nous avons encore deux places dans la voiture.

7. З'єднайте наступні речення.

1. Qui est là?	a) C'est lui!
2. C'est toi qui as gagné?	b) Si, moi aussi.

3. Je suis fatiguée, pas toi?	c) Nous nous sommes sénégalais.
4. On va chez vous ou chez nous?	d) Non, il va avec elle
5. Qui a pris mon livre?	e) C'est nous.
6. Eux, ils sont maliens. Et vous?	f) Moi non plus.
7. Fred vient avec nous?	g) Non, c'est lui.
8. Je n'aime pas les carottes.	h) Chez nous, c'est plus près.

8. Доповніть фрази самотійними займенниками.

1. Je suis très content pour 2. En janvier mon frère et ... nous irons à étersbourg. 3. Qui est là? – C'est ... , Georges? – Oui, c'est 4. Cet homme ne pense qu'à 5. Ils étaient sûrs d'... . 6. Michel n'est pas chez 7. ... et ..., vous marcherez en tête du groupe. 8. Ce sont qui vous raconteront cette aventure. 9. C'est ... qui est venue nous voir. 10. Il vous invite, ... et ..., à sa fête. 11. Ils vous diront cela ... - mêmes. 12. Qui peut les aider? – 13. ... aussi je peux le faire. 14. Ils le connaissent mieux que 15. ... seule peut répondre à votre question. 16. C'est à ... que je m'adresse et non pas à 17. ... et ... , vous resterez à la campagne, Rémi et ..., nous rentrerons en ville. 18. Ils ne savent pas ... mêmes ce qu'ils veulent. 19. Mes parents, ... aussi sont à la retraite. 20. ..., je pars mais ... , il reste. 21. ... non plus ne veulent rien savoir.

9. Перекладіть.

Я сиджу поруч із ним; я згоден з вами; вони поїхали без мене; вони залишилися з нами; ми стоїмо перед ними; вони купили це для вас; ви самі зробите цю роботу; вони самі вирішили це питання; ти сама все розумієш; тільки ви не вирішили цю задачу; тільки я це побачив; тільки ви не поступилися; вони також не захотіли піти в кіно.

10. Замініть крапки придієслівними займенниками або самотійними займенниками з прийменником *à*.

1. Voilà Eugène qui vient, adresse-toi ... et raconte- ... tout. 2. Ta mère est malade, tu dois penser 3. Adèle aime les fleurs, achète-... des roses. 4. Téléphonez à son frère et demandez- ... son adresse. 5. Ils se sentent mal, permettez-... de partir. 6. Elle ne les aimait pas et ne faisait pas attention 7. Ils savent où elles demeurent, adressez-vous 8. Je connais mal cet homme, parle-... toi-même. 9. Ils s'intéressent beaucoup ..., écrivez-... une lettre. 10. Que deviendra Juliette, si tu pars, pense 11. Tu ... interdis tout. 12. C'est ma nouvelle voisine. Je ne peux pas m'habituer

11. Перекладіть.

Я думаю про них; він цікавиться ними; вона йому пише; зателефонуйте їм; ми звертаємося до нього; подумайте про неї; вони їм відповідають; ми їй телефонуємо; я цікавлюся ними; поговоріть з ними; зверніться до неї;

напишіть йому; я їм поступаюся; дозвольте їй піти; поверніть їм книгу; зверніть на неї увагу; я до неї звикаю; спитайте у них їхню адресу; я звертаюся до неї; звикайте до нього; він звертає на них увагу.

12. Перекладіть.

1. Він і я, ми живемо зараз за містом. 2. Вона мені багато розповідала про себе. 3. Чому ти пішла без нього? 4. Я до нього звернулась, щоб запитати, де розташований університет. 5. Він і я, ми працюємо разом. 6. Я не знаю цієї людини, і ти, я бачу, також. 7. Чому ти ними незадоволений? 8. Скажіть їй, що вона мені потрібна. 9. Ми самі розуміємо, що ще рано обговорювати це питання. 10. Вони самі можуть спитати це у них. 11. Зверніться до них, вони вам допоможуть. 12. Вона загубила вашу адресу. 13. Це вони прийшли першими. 14. Хто там? Це ти, П'єр? – Так, це я. 15. Ми самі обираємо своє майбутнє. 16. Вони самі не знають, що хочуть. 17. Я знаю їх краще, ніж він. 18. Вони також ніколи не були в цьому місті. 19. Ти, такий сміливий, ти боїшся? 20. Іди, якщо хочеш, а я залишусь. 21. Він працює гірше, ніж ти. 22. Ні він, ні я, ми ніколи до нього не зверталися. 23. Чому ти цікавишся цією людиною? – Тому що вона буде працювати зі мною. 24. Ти тут? У такий час?

13. Вставте займенник *soi* або займенники *lui, elle, eux, elles*.

1. Quand on a la passion des mathématiques, on ne voit que des chiffres autour de 2. Il se dressa et regarda autour de 3. Chacun doit être avant tout critique envers ... -même. 4. Je crois que dans ce cas elle n'a pas été assez critique envers ...-même. 5. On n'accepte pas de telles missions quand on n'est pas sûr de 6. Maintenant ils se sentent beaucoup moins sûrs de 7. Il y a des hommes qui sont toujours contents de ...-mêmes. 8. Personne ne doit jamais être ni trop content ni trop mécontent de 9. Le respect de ... -même c'est aussi le respect des autres. 10. Il faut être ... en toutes circonstances.

Присвійні займенники

Однина		Множина	
Чоловічий рід	Жіночий рід	Чоловічий рід	Жіночий рід
le mien	la mienne	les miens	les miennes
le tien	la tienne	les tiens	les tiennes
le sien	la sienne	les siens	les siennes
le nôtre	la nôtre	les nôtres	
le vôtre	la vôtre	les vôtres	
le leur	la leur	les leurs	

Присвійні займенники замінюють іменники з присвійними прикметниками. Вони утворюються за допомогою артиклів **le, la, les** і наголо-

шених присвійних прикметників **mien, tien** тощо. Присвійні займенники узгоджуються в роді і числі з іменником, який вони заміняють, і в особі і числі з власником предмета:

- Bravo, d'Artagnant. Ton avis est **le mien** (mon avis).
- J'ai oublié ma montre à la maison, où est **la vôtre** (votre montre)?
- Vous avez fini vos exercices. Ont-ils fini **les leurs** (leurs exercice)?

Артикли **le** і **les**, які входять до складу присвійних займенників, зливаються з прийменниками **à** та **de**:

Je te parlerai **de mon voyage** (**de tes vacances**) et toi, tu me parleras **du tien** (**des tiennes**).

Vous pensez **à votre avenir** et ils pensent **au leur**.

Вправи

1. Замініть слова в дужках присвійними займенниками:

Voici ton parapluie et voilà (mon parapluie).

Voici mon crayon et voilà (son crayon).

Voici sa carte d'identité et voilà (ta carte).

Voici leur maison et voilà (notre maison).

Voici tes lunettes et voilà (mes lunettes).

Voici nos skis et voilà (vos skis).

Voici ma chambre et voilà (ta chambre).

Voici ses souliers et voilà (leurs souliers).

Voici leur voiture et voilà (votre voiture).

2. Дайте стверджувальну або заперечну форму.

– *Ces clés sont à Claire?* – *Oui, ce sont les siennes.* / *Non, ce ne sont pas les siennes.*

1. Cette écharpe est à Marie? – Oui, 2. Ces lunettes sont au professeur? – Non, 3. Ces papiers sont à la secrétaire? – Oui, 4. Ces livres sont aux étudiants?

– Non, 5. Ces gants sont à vous? – Oui, 6. Cette voiture est la vôtre? – Non, 7. Ce stylo est à Vincent? – Non, 8. Ce livre est à toi? – Oui,

3. Виконайте вправу за зразком.

Ex.: Ton professeur est français, le mien est belge.

1. Ta mère est rousse, ... est brune. 2. Tes filles sont petites, ... sont grandes. 3. Vos cheveux sont frisés, ... sont lisses. 4. Votre voiture est noire, ... est blanche. 5. Votre père est ingénieur, ... est ouvrier. 6. Vos enfants sont sages, ... sont des démons.

4. Замініть слова в дужках присвійними займенниками *le mien, le tien, le sien* тощо.

Ex.: J'ai trouvé mon écharpe, mais je ne sais pas où est (ton écharpe)

*J'ai trouvé mon écharpe, mais je ne sais pas où est **la tienne**.*

1. Les Ferrari ont une très belle voiture. (Notre voiture) ... est beaucoup moins belle. Et vous, vous avez vendu (votre voiture)?

2. C'est difficile de s'occuper des enfants. (Vos enfants) ... sont beaucoup plus polis que (notre enfant).

3. Arthur et moi avons acheté un nouveau pantalon. Tu préfères (son pantalon) ... ou (mon pantalon) ...?

4. Tu t'entends bien avec ta belle-mère? (Ma belle-mère) ... est très curieuse mais (ta belle-mère) ... a l'air sympathique.

5. – Où mettons-nous nos cadeaux?

– Mettez (vos cadeaux) ... sous le sapin. Les Girard ont mis (leurs cadeaux) ... près de la cheminée.

6. – Comment reconnaissez-vous vos deux livres?

– (Mon livre) ... est abimé et (son livre) ... est tout neuf.

7. Notre nièce va au meme lycée que (votre nièce) Mais (notre nièce) ... passe son baccalauréat l'année prochaine.

8. Les voisins sont jaloux de son appartement parce que (son appartement) ... est plus grand que (leur appartement)

5. Дайте стверджувальну відповідь, вживаючи присвійні займенники.

Ex.: – A qui est ce stylo? A toi?

– **Oui, c'est le mien.**

– *A qui sont ces livres? A vous?*

– **Oui, ce sont les nôtres.**

1. – A qui sont ces bagages? Aux Pichon?

2. – A qui est cette écharpe? A ta nièce?

3. – A qui est ce briquet? A nous?

4. – A qui sont ces lunettes? Au directeur?

5. – A qui est cette guitare? A vous, monsieur?

6. – A qui sont ces chaussettes? A ton copain?

7. – A qui est cet ordinateur? A Anna?

8. – A qui sont ces beaux yeux? A vous, mademoiselle?

6. Перекладіть.

1. Не шукай свою парасольку, візьми мою. 2. Ви загубили його книгу, віддайте йому вашу. 3. Наша квартира – праворуч, їхня – ліворуч. 4. Я тобі покажу свій переклад, а ти покажи меня свій. 5. Моя сестра старша за твою. 6. Це твоя справа, а не моя. 7. Твій капелюх пасує мені

краще, ніж мій. 8. Візьми свою чашку і передай мені його чашку. 9. Їхній будинок розташований неподалік від нашого. 10. Усі батьки учнів тут, і їхні, звичайно, також. 11. Візьми мій олівець, він пише краще, ніж твій. 12. Ми вже знаємо їхню думку, але ми ще не чули вашої. 13. У вас свої звички, а у них свої. 14. Це твої окуляри, а де ж тоді мої? 15. Були прийняті і ваші пропозиції, і наші.

Вказівні займенники

Вказівні займенники, на відміну від вказівних прикметників, що визначають іменник і стоять перед ним, вживаються в реченні самотійно, замінюючи іменники.

Вказівні займенники мають прості та складні форми.

Форми	Однина			Множина	
	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній Рід	Чоловічий рід	Жіночий рід
Прості	celui	Celle	Ce	ceux	Celles
Складні	celui-ci	celle-ci	cela, ça	ceux-ci	celles-ci
	celui-là	celle-là	Ceci	ceux-là	celles-là

Прості форми **celui, celle, ceux, celles** вживаються зі словами, які їх доповнюють і які можуть бути виражені:

1) підрядним означальним реченням:

– On va voir quel film?

– Oh, **celui que tu veux**.

2) додатком з прийменником **de**:

Voici vos cahiers et voilà **ceux de vos amis**.

Складні форми з частками **ci, là** вживаються без означальних слів, що їх доповнюють. При порівнянні або при протиставленні частка **ci** вказує на ближчі предмети, частка **là** – на віддалені.

– On se met à quelle table? **Celle-ci**, ça va?

– Non, installons-nous à **celle-là**, au fond, on sera tranquilles pour bavarder.

Вказівний займенник **ce** є службовим словом і може вживатися:

1) перед дієсловом **être** в ролі підмета:

C'est très curieux.

Ce sont mes amis.

2) перед відносними займенниками:

La tranquillité, c'est **ce que** j'aime, **ce qui** me plaît, **ce dont** nous avons tous besoin.

Форми **ceci, cela, ça** – самотійні слова, які можуть замінювати іменники і цілі речення. Займенник **ça** часто вживається в розмовній мові:

Passe-moi **ça**! (cet objet)

Je n'ai jamais dit **ça**! (ces mots)

J'ai arrêté la gymnastique et **ça** me manque. (la gymnastique)

Faire la cuisine pour deux personnes, il adore **ça**. (faire la cuisine)

Ça входить до складу багатьох зворотів, які часто вживаються у розмовній мові:

Comment ça va? – Як справи?

Qu'est-ce que c'est que ça? – Що це (таке)?

C'est ça. – Так. Саме так.

Ça ne se fait pas. – Так не робиться.

Ça se dit. – Так кажуть. Це (часто) вживається.

Il ne manquait plus que ça! – Тільки цього не вистачало!

Ça ne fait rien. – Нічого.

Comme ça – таким чином

Si + прикметник + **que ça** – так вже, такий вже

Comme ci, comme ça – так собі

Вправи

1. Дайте відповіді на запитання за зразком, вживаючи *celui, celle, ceux, celles*.

Ex.: – C'est la jupe de Noa ou de Lara? (Noa)

– **Celle de Noa.**

1. C'est le pull de Lilas ou de Louise? (Lilas)

2. la radio de Tony ou de Louis? (Louis)

3. Ce sont les dessins de Paul ou de Petra? (Paul)

4. Ce sont les vaches des Delatour ou des Fayard? (les Fayard)

5. C'est le tableau de ton copain ou de ton frère? (mon frère)

6. Ce sont les bagages de Fanny ou de Marie? (Fanny)

2. Заповніть пропуски вказівними займенниками *celui, celle, ceux, celles*.

– Tu lis quel livre?

– **Celui** que tu m'as prêté il y a deux semaines.

– Quelle est ta maison? ... -ci?

– Non, ... -là, tout au bout de la rue.

J'aime beaucoup cette robe mais ... que je préfère, c'est la verte.

– De quel tableau parles-tu? De ... -ci ou de ... -là?

– De ... qui est juste devant toi.

– Tu te souviens de ces dessins? Ce sont ... qu'on a achetés ensemble.

- Tiens, j'ai fait deux gâteaux, tu veux ... -ci ou ... -là?
- ... qui est au chocolat.

Tu portes toujours ces chaussures. Mais ce sont ... que tu portais au mariages de Lulu il y a quatre ans!

- Vous reconnaissez le cambrioleur?
- Oui, c'est ... -ci! ... qui porte une barbe!

3. Заповніть пропуски вказівними займенниками.

1. Vous préférez les films d'Alain Resnais ou ... d'Eric Rohmer?
2. C'est l'adresse de Carine? – Non, c'est ... de Louise.
3. Tu as pris quelles chaussures? – ... qui vont avec ma jupe.
4. Il met un pull. – Lequel? ... en coton ou ... en laine?
5. Qu'est-ce que tu préfères? La coiffure de Patricia ou ... de Charlotte?
6. Tu prends le sac en cuir noir ou ... en cuir marron?
7. Vous aimez les fleurs comme ... -ci?

4. Заповніть пропуски вказівними займенниками.

1. Quelle couleur préférez-vous? ... -ci ou ... -là?
2. Les deux livres sont intéressants, mais ... -ci est plus documenté.
3. Cette ville a plus d'équipements sportifs que ... -là.
4. Cet abricot est plus mûr que ... -là.
5. Cet ordinateur fonctionne mieux que ... -là.
6. Cette banane est plus mure que ... -là.

5. Заповніть пропуски вказівними займенниками.

Ex.: – Mon stylo ne marche pas.

– Tiens, prends celui-là.

1. *Au garage*

- Quelle voiture vas-tu acheter?
- Je ne sais pas encore, peut-être

2. *Chez le medecin*

– Pourriez-vous me prescrire d'autres comprimés, ... me donnent mal à l'estomac.

3. *A la boutique de vêtements*

- Je voudrais un autre pantalon, ... est trop petit.

4. *A la cremerie*

- Quel fromage me conseillez-vous?
- ... , qui est très doux ou si vous préférez..., qui est un peu plus fort.

5. *A la pâtisserie*

– Hum! Ces tartes ont l'air d'être excellentes. J'en prendrais bien quelques-unes.

- Lesquelles voulez-vous? ..., à la poire ou ..., à la framboise?

6. *A la maison, la mere de famille*

– Je n'achète jamais les biscuits Gouti, je préfère ..., qui sont plus digestes.

7. *A la parfumerie*

– Avez-vous choisi votre rouge à lèvres?

– J'hésite encore; ... me plairait bien mais il est un peu cher; ... sont trop foncés. Je vais réfléchir.

6. Перекладіть.

1. Ваша відповідь краща, ніж відповідь вашого друга. 2. Я знаю вашу думку про цей фільм, але я ще не чув думки Миколи. 3. Той, хто хоче піти з нами на виставку французького живопису, має сказати про це сьогодні ж. 4. Перекладіть усі речення і підкресліть ті, які вам здалися складними. 5. Я підписав усі папери, крім цього. 6. Я міг би дати тобі всі книги, які ти у мене просиш, крім цієї, я її дуже ціную. 7. Я приніс декілька фотографій: ці для вас, а ті – для ваших друзів. 8. Які квіти вам більше подобаються: ці чи ті? 9. Той, хто мені це сказав, не міг помилитися. 10. Вікна їдальні виходять на вулицю, вікна кухні – у двір. 11. Дві дороги ведуть до нашого села: ця коротша, та довша, але красивіша.

7. Заповніть пропуски займенниками *ce* або *cela* (*ça*).

1. J'en ai assez de faire de la peinture, heureusement ... sera bientôt terminé. 2. Tu dois absolument venir à ce cours, ... est très important. 3. Pour son anniversaire on lui a offert un sac en cuir, ... lui a fait vraiment plaisir. 4. Il reste encore du pain, ... n'est pas la peine d'en acheter. 5. Quand elle était petite, elle n'aimait pas s'endormir dans le noir, ... lui faisait très peur. 6. Ne me regarde pas comme ..., tu me fais peur! 7. Qui est-...? ... sont les amis de Paul. 8. Je vais m'inscrire au cours de peinture sur soie, ... doit être très intéressant. 9. ... alors! ... est vraiment incroyable! Comment a-t-il pu faire ...? 10. Tu n'as pas acheté de pain? ... ne fait rien, j'ai des biscottes.

8. Перекладіть.

1. Не кажи їм цього. Це їх засмутить. 2. Треба завжди виправляти свої помилки. Не забувайте про це. 3. Не забудь сказати це всім. 4. Правду кажучи, це було не так уже й складно. 5. Скористайся цим, мій друже. 6. Що це за пакунок? – Це сукня, яку я тобі купила. 7. Як справи? – Дякую, так собі. 8. Я забула принести тобі твій словник. – Нічого, принесеш завтра. 9. Ти не прийшов вчасно. Це не дуже ввічливо. 10. Ти мусиш розв'язати цю проблему, це не так уже й складно. 11. Це робиться так. 12. Це неправильно, так не кажуть. 13. Ти з'їв моє тістечко. Тільки цього не вистачало! 14. Чи така вже вона розумна?

Відносні займенники

Відносні займенники пов'язують підрядні речення з головним. Вони замінюють або якийсь іменник, або займенник головного речення:

Regarde la fille qui est assise là-bas, à gauche.

Celle qui a un chapeau bleu?

Відносні займенники мають:

1) прості незмінні форми: qui, que, quoi, dont, où

2) складні форми, що змінюються:

Однина		Множина	
Чоловічий рід	Жіночий рід	Чоловічий рід	Жіночий рід
Lequel	Laquelle	lesquels	lesquelles

Ці займенники утворилися внаслідок злиття означеного артикля **le, la, les** та питального прикметника **quel**. Обидві частини пишуться разом та змінюються в роді та числі.

Ці займенники найчастіше вживаються як непрямі додатки з прийменниками: avec, chez, sans, par, dans, sur, sous, parmi, pour, devant, après тощо.

У сполученні з прийменниками **de** і **à** складні відносні займенники утворюють такі форми:

Однина		Множина	
Чоловічий рід	Жіночий рід	Чоловічий рід	Жіночий рід
	de + артикль		
Duquel	de laquelle	desquels	desquelles
	à + артикль		
Auquel	à laquelle	auxquels	auxquelles

Вживання простих незмінних форм та їхня роль у реченні

1. Qui вживається в реченні як підмет і як прямий додаток:

а) qui – підмет замінює іменники, що означають назви осіб і предметів обох родів в однині та множині:

Il y a deux nouveaux étudiants qui viennent de Bulgarie.

Martine habite un studio qui est au deuxième étage.

б) qui – непрямий додаток замінює іменники, що означають тільки назви осіб обох родів в однині та множині:

Je ne connais pas les gens chez qui vous avez passé vos vacances.

Ce sont les amis à qui tu rends visite chaque année?

2. Que вживається як прямий додаток і замінює іменники, що означають назви осіб і предметів обох родів в однині та множині:

C'est une femme charmante qu'il faut absolument connaître.

C'est un musée passionnant que j'ai visité il y a deux mois.

3. Quoi завжди вживається з прийменниками і є непрямым додатком. Він замінює іменники-предмети або цілі речення і не може замінювати іменники – назви осіб:

Je ne sais pas avec quoi je dois écrire.

Je ne comprends pas de quoi il s'agit.

C'est ce à quoi je pense.

4. Dont вживається як непрямий додаток дієслова, перед яким стоїть прийменник de, або іменника і прикметника. Він замінює іменники, що означають особи і предмети обох родів і чисел:

C'est un livre dont on parle beaucoup (on parle beaucoup de ce livre).

C'est la maison dont les volets viennent d'être repeints (les volets de cette maison).

C'est une musique dont il est fou (il est fou de cette musique).

Зверніть увагу! Dont не може належати до іменника з прийменником. У такому випадку замість **dont** вживаються займенники **duquel, de laquelle, desquels, desquelles, de qui** (тільки для іменників-істот):

La rivière au bord de laquelle se trouve notre village est très profonde.

C'est un homme au caractère de qui (duquel) je ne peux pas m'habituer.

Зверніть увагу! В українських реченнях додаток знаходиться на першому місці, відносний займенник стоїть за ним. У французьких реченнях **dont** стоїть завжди на початку підрядного речення, а прямий додаток ставиться завжди в кінці речення:

Музикант, талантом якого
я захоплююсь.

Le musicien dont j'admire
le talent.

5. Où (*d'où*) замінює лише іменники-предмети і завжди вживається як обставина місця або часу:

– Vous connaissez la salle où se passe l'examen?

– Oui, c'est là où nous étions déjà l'année dernière.

1999, c'est l'année où il est arrivé à Bordeaux.

Je l'ai vu juste au moment où je partais.

Il est entré dans la maison d'où il est sorti bientôt.

Вживання складних змінних форм та їхня роль у реченні

Складні форми відносних займенників замінюють іменники, що означають особи і предмети. Вони вживаються в основному як непрямий додаток до дієслова:

Elle lui posait des questions auxquelles il ne répondait pas.

Якщо йдеться про особи, частіше вживається займенник **qui** з прийменником:

Je t'ai parlé des amis chez qui (chez lesquels) je suis allé cet été?

Ce sont des gens pour qui (pour lesquels) j'ai beaucoup d'amitié.

Примітка. З прийменником **parmi** завжди вживається складна форма займенників:

Elle a vu un groupe de jeunes gens parmi lesquels se trouvait son frère.

Але якщо мова йде про предмети, вживаються завжди тільки складні форми займенників:

L'examen auquel il a été reçu était très difficile.

Le crayon avec lequel j'écris n'est pas très bon.

Вправи

1. З'єднайте наступні речення за допомогою відносного займенника *qui*.

Ex.: Le serveur est italien. Le serveur travaille dans ce restaurant.

Le serveur qui travaille dans ce restaurant est italien.

1. La *cathédrale* est très ancienne. La *cathédrale* se trouve près de l'école.

2. Les *lunettes* appartiennent au professeur. Les *lunettes* sont sur le bureau.

3. Le *paquet* est pour M. Michat. Le *paquet* est chez le concierge.

4. Le *comédien* est très célèbre. Le *comédien* sort du théâtre.

Ex.: Je connais un serveur. Ce serveur travaille dans un restaurant italien.

Je connais un serveur qui travaille dans un restaurant italien.

5. J'aperçois une *femme*. La *femme* est penchée à sa fenêtre.

6. Le docteur a une *BMW*. La *BMW* est garée devant chez mes voisins.

7. J'admire les *bijoux*. Les *bijoux* sont dans la vitrine.

8. Tara s'est battue avec une *petite fille*. La *petite fille* s'appelle Adèle.

2. Заповніть пропуски в тексті відносними займенниками *que* або *qu'*.

Le goût des autres

Le film que j'ai vu hier soir s'appelle *Le goût des autres*, avec Jean-Pierre Bacri et Agnès Jaoui. C'est un film ... Agnès Jaoui a réalisé en 2001.

C'est l'histoire d'un directeur d'entreprise ... sa femme emmène un soir au théâtre; ils assistent à une représentation de *Bérénice*, une pièce ... Jean Racine a écrite en 1670.

Or, la comédienne qui joue le rôle de Bérénice est aussi professeur d'anglais. C'est celle ... le directeur a renvoyée le matin même. Ce chef

d'entreprise tombe amoureux de cette actrice ... il rappelle le lendemain pour recommencer les cours d'anglais. Elle accepte; mais elle n'aime pas beaucoup cet homme ... elle trouve insupportable.

Un jour, il lui donne une lettre d'amour ... il a écrite en anglais. Elle se met en colère et arrête de lui donner des cours.

Mais les deux personnages, ... tout sépare dans la vie, se retrouveront.

3. З'єднайте наступні речення за допомогою відносних займенників *que* або *qu'*.

Le Fabuleux destin d'Amélie Poulain

Ex.1: *Amélie Poulain est une jeune fille charmante. Audrey Tautou interprète cette jeune fille charmante.*

Ex.2: *Amélie Poulain est une jeune fille charmante qu'Audrey Tautou interprète.*

1. Dans le film, elle travaille dans un bar, c'est *une serveuse*. Les clients apprécient *cette serveuse*.

2. Le bar est à Paris, dans *le quartier Monmartre*. Beaucoup de Parisiens apprécient *ce quartier*.

3. Amélie vit à Paris, dans *un petit appartement*. Elle a décoré *son appartement*.

4. Elle rend souvent service *aux gens*; elle aime voir *les gens* heureux.

Ex.3: *Son père habite seul en banlieue. Elle va voir son père toutes les semaines.*

*Son père **qu'**elle va voir toutes les semaines, habite seul en banlieue.*

5. *La concierge de l'immeuble* parle souvent de ses problèmes à Amélie. Elle écoute *la concierge* avec patience.

6. C'est *un album photo* qui va lui apporter le bonheur. Un jeune homme a perdu *son album photo*.

7. En retrouvant l'album grâce à Amélie, *ce jeune homme* va tomber amoureux d'elle: elle aime en secret *ce jeune homme*.

8. *Le film **Le Fabuleux destin d'Amélie Poulain*** a eu un énorme succès; Jean-Pierre Jeunet a réalisé *ce film*.

4. Доповніть речення займенниками *qui*, *que* або *qu'*.

1. – C'est l'homme **qui** est sur cette photo ... Rachel va épouser?

– Oui, celui ... porte une casquette.

2. – C'est Arsène ... a pris mon livre?

– Ton livre? Mais enfin! C'est celui ... il t'avait prêté le mois dernier!

3. Vous avez l'adresse ... Alfred vous a demandée? Laquelle?

– Celle de l'avocat ... vous a défendus.

4. Chez eux, ce sont les enfants ... commandent et les adultes ... obéissent!
5. – La femme ... j'aperçois, c'est bien la fille des Plonchon?
– Celle ... a les cheveux blonds? Mais non, c'est Mme Plonchon.
6. – L'exercice ... , 'a donné mon professeur de mathématiques est trop difficile.
– Mais non! C'est toi ... te décourages trop vite!
7. – Où sont les toilettes, s'il vous plaît?
– C'est la dernière porte ... est au fond du couloir, celle ... vous trouverez sur votre droite.
8. Le bijou ... Omar t'a offert est magnifique. C'est toi ... l'as choisi?

5. Доповніть речення займенниками *qui* або *que*.

Ex.: L'étudiant **qui** parle avec Hélène est allemand.

1. Le professeur ... travaille à côté est américain. 2. Le pull ... vous portez est en laine ou en coton? 3. La sculpture ... est sur la place représente un éléphant. 4. La chaîne de télévision ... je regarde le plus est la 3e chaîne. 5. Le terminus des bus ... commencent par «2» est à la gare Saint-Lazare. 6. Les personnes ... ont des enfants ont des réductions sur le TGV. 7. Le costume ... porte Gérard est horrible.

6. Перекладіть, вживаючи займенники *qui* або *que*.

Книга, що я тобі відправив, яку я дуже люблю, що мене дуже цікавить, яку я купив, що впала.

Письменник, якого я запросив, якого я чекаю, який мені зателефонував, якого ми слухаємо, якого я знаю.

Квіти, які я люблю, що дорого коштують, що він розводить, що стоять на вікні, які я обожнюю.

7. Перекладіть.

1. Це работа, що забирає в мене багато часу. 2. Хто ця жінка, яка тебе привітала? 3. Він задоволений професією, яку він вибрав? 4. Я думаю, що я закінчу до суботи репортаж, який ви просили. 5. Треба добре поміркувати над пропозицією, яку він вам зробив. 6. Острів, що ти бачиш на мапі в серці Парижа, називається Сіте. 7. Ці молоді люди, які щойно увійшли, мої найкращі друзі. 8. Візьміть стілець, що стоїть біля вікна. 9. Ви задоволені лікарем, якого я вам рекомендував? 10. Ось чоловік, який на вас чекає.

8. Перекладіть, вживаючи займенник *quoi*.

1. Я йому покажу, на що я здатний. 2. Ось з чого я хочу почати. 3. Ось про що я думаю. 4. Те, про що ви говорите, здається мені дивним. 5. Те, чим вони цікавляться, мене також цікавить. 6. Ось на що треба

звернути увагу. 7. Те, чого ви боїтесь, не повинно відбутися. 8. Ось на що він розраховує.

9. З'єднайте речення, вживаючи займенник *dont*.

Ex.: Le château de Vaux-le-Vicomte est à cent cinquante kilomètres de Paris. Nicolas Fouquet était le propriétaire de ce château.

Le château de Vaux-le-Vicomte, dont Nicolas Fouquet était le propriétaire, est à cent cinquante kilomètres de Paris.

1. Le château de Vaux-le-Vicomte a été construit en 1656. Louis Le Vau est l'architecte de ce château.

2. Le parc de ce château est au milieu d'un bois. André Le Nôtre a dessiné les plans de ce parc.

3. André Le Nôtre est né en 1613. Le père d'André Le Notre était jardinier au jardin des Tuileries à Paris.

4. Dans le parc, il y a des statues. Les allées de ce parc sont larges.

Ex.: C'est un château du dix-septième siècle; le parc de ce château ressemble à celui de Versailles.

C'est un château du dix-septième siècle dont le parc ressemble à celui de Versailles.

5. En août 1653, Nicolas Fouquet invite Louis XIV. Il est le ministre des Finances de Louis XIV.

6. Le soir, Nicolas Fouquet donne une fête magnifique; Louis XIV est jaloux de cette fête.

7. Le lendemain de la fête, Louis XIV ordonne de mettre en prison Nicolas Fouquet. Il a peur de Nicolas Fouquet.

8. Le roi fait ensuite apporter au château de Versailles beaucoup d'objets précieux. Nicolas Fouquet était le propriétaire de ces objets.

10. З'єднайте речення за допомогою займенника *dont*.

1. Apporte-moi l'outil; j'ai besoin de cet outil.

2. Je te prêterai le livre; tout le monde en parle.

3. Le directeur aimerait voir le dossier; tu t'occupes de ce dossier.

4. Ce sont des sujets; mes parents n'en discutent jamais.

5. Il a rencontré son nouveau collègue; il se méfie de ce collègue.

11. З'єднайте речення, вживаючи займенник *dont*, і зверніть увагу на його місце в реченні.

Le jardin de Thomas

Ex.: Thomas adore son jardin. Il rêve parfois de son jardin la nuit.

Thomas adore son jardin dont il rêve parfois la nuit.

1. Son jardin est magnifique. Il s'occupe tous les jours de son jardin.

2. Quand il est dans son jardin, Thomas parle souvent avec son voisin, Jérôme Planin. Il a fait connaissance de son voisin l'année dernière.

3. Quelquefois, Jérôme, qui est plus riche que Thomas, lui donne ses vieux outils. Il n'a plus besoin de ses vieux outils.

4. Les bons outils coûtent cher. Thomas a envie de ces bons outils.

5. Tous les deux adorent les roses. Ils parlent souvent des roses.

6. Mais je ne sais pas pourquoi il a planté des pommes de terre. Il a horreur des pommes de terre.

12. Замініть вираз приналежності відносним займенником dont і складіть одне речення.

Ex.: J'ai acheté une voiture. Le moteur de cette voiture est puissant.

J'ai acheté une voiture dont le moteur est puissant.

Certains vivent vraiment bien

1. Charlie a acheté un diamant à sa femme. Le prix de ce diamant est incroyable.

2. Il n'accepte pas d'aller qu'à l'hôtel Carlton. La piscine de cet hôtel est immense.

3. Il vient d'épouser une jeune actrice. Sa beauté est vraiment exceptionnelle.

4. Nous allons acheter une propriété sur la Côte d'Azur. Le jardin de cette propriété est magnifique.

5. Si vous voulez manger du caviar vraiment bon, achetez du caviar de la mer Noire. Son goût est inimitable.

6. Les Martin ont un appartement de trois cents mètres carrés. Les fenêtres de cet appartement donnent sur la tour Eiffel.

7. Annie vient de se marier avec un présentateur de télévision. Le salaire de celui-ci est de 10000 euros par mois.

8. Je vais partir en mer quelques mois avec un milliardaire grec. Son yacht vaut une fortune.

9. Ils ont loué une superbe villa. Sa piscine est chauffée par un système solaire.

13. Перекладіть.

Лікарня, до якої ми підходимо; словник, яким я користуюся; книга, про яку я тобі говорила; проблема, якою він займається; порада, якою ти можеш скористатися; вчинок, якого ми соромимося; іспит, якого всі бояться; учень, яким він незадоволений; відповідь, якою я здивований; людина, в якій я можу бути впевненим; справа, за яку він відповідальний; пісня, автор якої невідомий; жінка, чоловік якої важкохворий; співачка, голос якої дуже гарний; будинок, вікна якого освітлені; людина, порада

якої буде тобі дуже корисна; вчений, відкриття якого відомі в усьому світі; дитина, батьків якої я знаю; художник, талантом якого ми захоплюємося; квітка, запаху якої я не переношу; історія, кінець якої нам невідомий; письменник, твори якого ми вивчаємо.

14. Перекладіть.

1. Словник, яким ви користуєтесь, дуже дорогий. 2. Книга, про яку ми з вами говоримо, вийшла торік. 3. Це проблема, якою він більше не займається. 4. Ти дав йому хорошу пораду, якою він не захотів скористатися. 5. Художник, картини якого виставлені в цій залі, помер дуже молодим. 6. Справа, про яку йдеться, дуже мене хвилює. 7. Я вам прочитаю статтю, автора якої ви добре знаєте. 8. Ось квітка, запах якої дуже приємний. 9. Я прочитав п'єсу, кінець якої дуже мене вразив. 10. Це невелике містечко, більшість мешканців якого я знаю. 11. Це роман одного англійського письменника, ім'я якого відоме в усьому світі. 12. Ви знайшли книги, список яких я вам дав? 13. Я не встигну переглянути всі статті, які мені потрібні. 14. Це людина, мужністю і холонокровністю якої я захоплююся. 15. Це не та книга, про яку я тобі говорила.

15. З'єднайте речення відносним займенником *où* (щоб виразити місце).

Ex.: Nous sommes allés au musée. Ce musée n'était pas intéressant.

Le musée où nous sommes allés n'était pas intéressant.

1. Justin va à l'opéra tous les mois. Cet opéra est très moderne.
2. J'allais toutes les semaines à la piscine. Cette piscine est maintenant fermée.
3. Mes parents vont au théâtre ce soir. Le théâtre est ancien.
4. Les étudiants vont tous les jours à la bibliothèque. La bibliothèque ferme à vingt heures.

Ex.: Nous avons visité une cathédrale. Il n'y avait personne dans cette cathédrale. Nous avons visité une cathédrale où il n'y avait personne.

5. Quentin adore la Lorèze. Il a acheté une maison en Lorèze.
6. Marcel cherche un parking. Il pourrait garer sa voiture pour la nuit au parking.
7. Mon amie Nadia travaille dans une agence de voyage. Les billets d'avion sont à des prix intéressants dans cette agence de voyage.
8. Mon grand-père habite dans un immeuble. Il n'y a pas de concierge dans cet immeuble.

16. З'єднайте речення відносним займенником *où* (щоб виразити час).

Ex.: Tu es revenue une nuit d'hiver. Je me rappelle cette nuit.

Je me rappelle la nuit d'hiver où tu es revenue.

1. Ils se sont rencontrés une nuit d'été. Simon et Clarisse n'oublieront jamais cette nuit.
2. Ils sont partis un matin. Je n'étais pas présent ce matin-là.
3. A cette époque, Paris était occupé. Mon grand-père se souvient bien de cette époque.
4. Nous avons travaillé un jour férié. Vous vous souvenez de ce jour férié?
5. Nous sommes allés nous promener dans les bois un après-midi. Le temps était magnifique cet après-midi.
6. Elle a écouté les problèmes de Sacha pendant la soirée. Elle avait rendez-vous avec Hyacinthe cette soirée-là.
7. Il y a eu beaucoup de pluie cet été-là. Edmond n'a pas pris de vacances cet été-là.
8. Joséphine est partie à ce moment-là. Armand est arrivé à ce moment-là.

17. Перекладіть.

1) Крісло, в якому вона сиділа;

міністерство, в якому вона працювала;

будинок, в якому я живу;

ситуація, в якій він опинився;

дерево, з якого він упав;

село, з якого він приїхав;

кімната, в якій він спав.

2) Дні, коли вона працювала в своєму саду;

час, коли я ще ходила до школи;

години, коли він приймав відвідувачів;

момент, коли він лягав спати.

18. Перекладіть.

1. З місця, де я перебуваю, я погано бачу. 2. Село, в якому вони живуть, розташоване далеко від станції. 3. Кому належить будинок, з якого ти щойно вийшов? 4. Чи пам'ятаєте ви провінційне містечко, де ми добре відпочили торік? 5. Це крісло, де він завжди відпочиває. 6. Він хотів провести свої останні дні в будинку, де він народився. 7. Ситуація, в яку ми потрапили, дуже складна. 8. Я познайомився з ним в той час, коли він працював у редакції. 9. Цей пакунок залишиться в тебе до того часу, коли за ним прийдуть. 10. Це був час, коли ми ще жили в одному будинку. 11. У дні, коли Мішель запізнювався, Жюльєна була особливо незадоволеною.

19. З'єднайте речення відносними займенниками *lequel, laquelle, lesquels, lesquelles* з прийменником.

Montrez-moi le livre; vous avez trouvé la recette de cuisine dans ce livre.

1. Apporte-moi la poêle; tu as frit le poisson avec cette poêle.
2. Goûtez à ces plats; ce chef cuisinier a été récompensé pour ces plats.
3. Il faut acheter les épices; elle ne cuisine jamais sans ces épices.
4. Voici la tarte; j'ai saupoudré du sucre glacé sur cette tarte.

20. З'єднайте речення відносними займенниками *auquel, à laquelle, auxquels, auxquelles*.

1. J'ai regardé le débat télévisé; il a participé à ce débat.
2. Il avait lu tous les articles de journaux; le journaliste y faisait référence.
3. Elle connaît les agences de presse; nous nous sommes adressés à ces agences.
4. J'ai rencontré ce grand reporter de guerre; tu pensais à lui.
5. Les journaux ont lancé une campagne d'information; la télévision et la radio y ont pris part également.

21. Доповніть речення відносними займенниками *duquel, de laquelle, desquels, desquelles* з наступними займенниками:

A l'occasion de, au menu de, à côté de, auprès de, à l'intérieur de.

1. Voici des brochures ... vous trouverez toutes informations nécessaires.
2. Nous avons rencontré le responsable ... nous nous sommes plaints.
3. Elle est allée à un festival ... on lui a décerné le prix de la meilleure actrice.
4. J'ai invité tes parents ... tu seras placé à table.
5. Je déjeune souvent dans une brasserie ... il y a toujours d'excellents fruits de mer.

22. Перекладіть.

Дерево, під яким вони розташувалися; будинок, за яким вони ховалися; лист, в якому він повідомляє про свій приїзд; дорога, біля якої стоїть наш будинок; лікарня, навпроти якої я живу; струмок, на березі якого гралися діти; успіх, до якого він звик; журнали, які він хоче передплатити; пароплав, на борту якого вони перебували; змагання, на яких ми присутні; конкурс, в якому він брав участь; площа, посередині якої стоїть пам'ятник; гості, серед яких було декілька іноземців.

23. Доповніть речення відносними займенниками *dont* або *duquel*.

1. Il a acheté une vieille maison ... il est très fier.
2. Voici le dictionnaire à l'aide ... j'ai traduit cette phrase.
3. Mes enfants ont vendu leur voiture ... ils étaient mécontents.
4. Montrez-moi l'exercice à cause ... vous n'avez pas eu la moyenne.
5. Il me semble que le bus, ... les portes sont ouvertes, part dans 2 minutes.

24. Перекладіть.

Фільм,	сюжет якого я хочу тобі розповісти; сюжет якого досить банальний; над сюжетом якого я довго розмірковував.
Художник,	картини якого привернули нашу увагу; до картин якого ти привернув мою увагу; картини якого я показав тобі.
Дослідження,	результати якого мене не дивують; на результати яких він розраховував; результати яких він обіцяв надати завтра.

25. Перекладіть.

1. Ось лист, на який я ще не відповів. 2. Нарешті я знайшов статтю, про яку говорили учора на зборах. 3. Він дав мені підручник з географії, на останній сторінці якого знаходиться та мапа Франції, яка мені потрібна. 4. Звідси видно дах будинку, до якого ми прямуємо. 5. Я хотів би прочитати його статтю, яка щойно з'явилася в цьому журналі. 6. Де навчається дівчина, з якою я бачив Вас учора? 7. Поруч з етажеркою стояв диван, на якому він відпочивав. 8. Жінка, з якою він мене познайомив, дуже чарівна. 9. Пам'ятник, який ви хочете побачити, розташований на майдані, до якого веде ця вулиця. 10. Ми мешкаємо в чудовій кімнаті, вікна якої виходять на море. 11. Він щойно повернувся з подорожі, якою він дуже задоволений. 12. Річка, на березі якої розташоване моє рідне місто, є дуже красивою. 13. Він підійшов до дверей, за якими було чути голоси. 14. Це робота, яка його дуже цікавить і про яку він весь час думає. 15. Ось чим я тепер займаюся. 16. Нарешті настав день, коли я зрозумів, що пора їхати. 17. Тепер ти знаєш, на що він здатний. 18. Місце, де я перебував, було пустинним. 19. Це дитина, долею якої я цікавлюся. 20. Це дитина, доля якої мене дуже цікавить. 21. Це дитина, про долю якої я часто думаю.

НЕОЗНАЧЕНІ ПРИКМЕТНИКИ І ЗАЙМЕННИКИ

У французькій мові розрізняють:

- а) неозначені прикметники, що вживаються перед іменниками;
- б) неозначені займенники, що вживаються самостійно.

Прикметник

Займенник

Aucun élève n'a pu résoudre ce problème.
Жоден учень не зміг розв'язати задачу.
Chaque homme aime son pays.
Кожна людина любить свою країну.

Aucun n'a pu résoudre ce problème.
Ніхто не міг розв'язати цю задачу.
Chacun aime son pays.
Кожен любить свою країну.

Форми неозначених прикметників і займенників

Деякі прикметники і займенники мають загальні форми, деякі – різні.
Загальні форми для неозначених прикметників і займенників:

Прикметники

Займенники

Однина	Множина	Однина	Множина
aucun, -e		aucun, -e	
ніякий, -a		ніхто	
autre	autres	autre	autres
інший, -a	інші	інший, -a	інші
certain, -e	certains, -es		certains, -es
деякий, -a	деякі		деякі
même	mêmes	même	mêmes
той (та)	ті ж самі	той (та)	ті самі
самий, -a		самий, -a	
nul (nulle)	nuls (nulles)	nul (nulle)	
ніякий, -a	ніякі	ніхто	
	plusieurs		plusieurs
	багато (хто)		багато (хто)
tout, -e	tous, toutes	tout	tous, toutes
весь, вся	всі	все	всі

Форми, різні для прикметників і займенників:

Прикметники

Займенники

Однина	Множина	Однина	Множина
chaque		chacun, -e	
кожен, кожна		кожен, кожна	
quelque	quelques	quelqu'un, -e	quelques-uns, quelques-unes
який-небудь	декілька	хтось	деякі

Форми, які вживаються лише як займенники:

on	(не перекладається українською мовою)
personne	— ніхто
quelque chose	— щось, що-небудь
rien	— ніхто, нічого
tout le monde	— всі

Особливості вживання деяких неозначених прикметників

1. Прикметники *aucun, chaque, plusieurs, quelque, nul* стоять перед іменниками без артикля, інші вживаються з іменниками, що мають при собі артикль.

Il s'arrêtait à chaque pas.

Він зупинявся на кожному кроці.

Il a habité à Londres pendant plusieurs années.

Він жив у Лондоні протягом багатьох років.

Але:

Cet élève est resté seul dans la classe, les autres élèves sont sortis.

Цей учень залишився один в класі, інші учні вийшли.

2. *Même* перед іменником означає *той самий*, а після іменника або особового займенника означає *сам*:

Moi et mon frère, nous travaillons à la même usine.

Мій брат і я, ми працюємо на одному (і тому ж) заводі.

Il faisait tout lui-même.

Він робив усе сам.

3. *Tout* може вживатися перед іменником з артиклем і без артикля:

а) перед іменником з означеним артиклем або з детермінативом (вказівним або присвійним) *tout* означає *весь*:

Il veut savoir toute la vérité.

Він хоче знати всю правду.

Où as-tu acheté tous ces livres?

Де ти купив усі ці книги?

б) перед іменником з неозначеним артиклем *tout* означає *цілий*:

C'est tout un problème.

Це ціла проблема.

J'ai passé toute une année en France.

Я провів цілий рік у Франції.

в) *tout* перед іменником без артикля означає *кожен, усякий, будь-який*:

Vous pouvez venir à toute heure de la journée.

Ви можете приходити в будь-який час дня.

Contre toute espérance il a réussi ce rôle.

Всупереч усякому очікуванню ця роль йому вдалася.

Запам'ятайте декілька словосполучень з *tout* + іменник без артикля:

A toute vitesse — дуже швидко

A toutes jambes – з усіх ног

A tout prix – будь-якою ціною

À tout moment – щохвилини, раз у раз, безперервно, безперестанку

En tout cas – в будь-якому випадку

En toute tranquillité – цілком спокійно

En toute(s) circonstance(s) – за будь-яких обставин

En toute occasion – в будь-якому випадку

De toute(s) manière(s) – так чи інакше

Toute(s) sorte(s) – будь-якого роду, різні, усякі

Особливості вживання деяких неозначених займенників

1. Неозначені займенники *aucun, nul, personne, rien* вживаються в заперечних реченнях замість другого заперечення *pas*:

Il n'y avait personne dans la maison. У будинку нікого не було.

Il ne voulait rien écouter. Він нічого не хотів слухати.

Elle n'a gardé aucun souvenir de son enfance. Вона не зберегла жодного спогаду про своє дитинство.

2. Неозначено-особовий займенник **on** вживається як придієслівний займенник з дієсловом у третій особі однини. В українській мові конструкції з *on* відповідає неозначено-особова конструкція з дієсловом у третій особі множини:

On sonne. Дзвонять.

On dit que... Кажуть, що...

У розмовній мові займенник **on** може замінювати будь-яку іншу особу:

On part? Пішли?

Qu'est-ce que vous faites? Що ви робите?

On s'amuse. Ми розважаємось.

3. **Tout** – займенник в однині, означає все і не має жіночого роду:

Je comprends tout. Я все розумію.

Tout est bien qui finit bien. Усе добре, що добре закінчується.

У множині цей займенник вживається у чоловічому та жіночому роді (*tous, toutes*); кінцевий *s* у чоловічому роді вимовляється:

Tous sont prévenus. Усі попереджені.

J'ai invité mes amies. Я запросила своїх подруг.

Toutes sont venues. Усі прийшли.

4. **Même** – займенник, вживається з означеним артиклем (le même, la même, les mêmes):

C'est un beau vase. J'ai offert le même à ma mère pour son anniversaire.
Це гарна ваза. Я подарував таку ж мамі на день народження.

Вправи

1. Замініть крапки займенником *chacun* або прикметником *chaque*.

1. ... a son caractère. 2. ... enfant a son caractère. 3. Donnez à ... ce qu'il préfère. 4. Donnez à ... élève un devoir différent. 5. On nous a donné à ... un devoir différent. 6. ... répond de 7. Il peut se tromper comme 8. ... jour nous apportait de nouvelles surprises. 9. Elles sont arrivées trop tard, mais nous avons pu trouver une place pour 10. Maintenant ... de vous sait ce qu'il doit faire. 11. ... de nous a sa façon de travailler.

2. Поставте прикметник *même* перед або після іменника.

1. Nous avons tous les deux 18 ans, nous sommes du ... âge 2. La ... idée ... de votre prochain départ me désole. 3. La ... idée ... a été exprimée par tous les assistants. 4. Mon ami et moi, nous avons les ... goûts ... , les ... intérêts 5. Tous ces commentaires ont la ... source 6. Ces expressions ont le ... sens 7. Le ... sens ... de cette phrase m'échappe.

3. Знайдіть український еквівалент прислів'їв та приказок.

1. On n'est jamais trop vieux pour apprendre. 2. On ne fait pas d'omelette sans casser les oeufs. 3. On connaît l'ami dans le besoin. 4. On ne badine pas avec l'amour. 5. On récolte ce qu'on a semé. 6. On apprend à hurler avec les loups. 7. On n'est nulle part aussi bien que chez soi.

4. Дайте заперечну відповідь, вживаючи займенники *personne* або *rien*.

Ex.: Vous attendez quelqu'un? – Non, je n'attends personne.

1. Quelqu'un t'a pris ton crayon? 2. Avez-vous quelque chose contre la toux? 3. Tu as entendu quelque chose? 4. Il a choisi quelqu'un? 5. Quelqu'un était absent? 6. Elle y est allée avec quelqu'un? 7. Quelque chose vous gêne? 8. As-tu besoin de quelque chose? 9. Quelqu'un vous a fait de la peine? 10. Tu m'as apporté quelque chose?

5. Доповніть речення займенниками *quelqu'un*, *quelque chose*, *personne*, *rien*.

1. Je n'ai vu 2. ... est venu en mon absence. 3. Il y a ... de bizarre que je n'arrive pas à expliquer. 4. Nous n'avons ... ajouté à ce que nous venons

de dire. 5. ... ne pouvait me faire plus plaisir que ce livre. 6. Est-ce que ... pourrait m'expliquer ce qui se passe? 7. J'ai ... de drôle à vous raconter. 8. Avez-vous ... à déclarer? – a demandé le douanier. 9. Je n'ai raconté cette histoire à

6. Заповніть пропуски словами *tout, toute, tous, toutes*.

Ex.: Tous les documents et toutes les lettres sont sur votre bureau.

1. ... vos idées et ... vos propositions sont intéressantes. 2. J'ai lu ... les livres de Balzac. 3. Je suis ... la journée à la bibliothèque. 4. Je suis ... le temps très calme. 5. Vous êtes ... les matins chez vous? 6. Je passe une visite médicale ... les deux ans. 7. Je suis abonné: j'ai le journal ... les jours dans ma boîte aux lettres. 8. J'ai mal à la tête: je prends un cachet ... les deux heures. 9. ... les vendredis après-midi, je suis chez le coiffeur. 10. ... les employés ont une augmentation de salaire ... le monde est content.

7. Доповніть речення наступними неозначеними займенниками.
aucun, personne, rien.

1. – Quelqu'un est venu pendant mon absence?

– Non, personne.

2. – Qu'est-ce que vous avez fait?

– ... du tout, je me suis reposée.

3. – Vous avez des nouvelles de Fernand?

– Non,

4. – Qu'est-ce que tu as acheté?

– ... , je n'ai pas d'argent.

quelqu'un, quelque chose, chacun.

5. – Vous avez oublié ... , madame?

– Oui, j'ai laissé mon parapluie près de la table.

6. – Est-ce que tu n'entends pas ... à frapper à la porte?

– Mais non, il n'y a personne.

7. – Tout le monde a donné ... pour l'anniversaire de Charles?

– Oui, ... a donné quinze euros.

8. – Louis est venu avec ... hier?

– Non, il était seul.

un(e) autre, d'autres, quelques-un(e)s, plusieurs, tout, tous (toutes), le même, la même, les mêmes.

9. – Tu connais les chansons de Charles Aznavour?

– Pas ..., seulement ...

10. – Vous désirez encore un café?

– Oui, je vais en prendre

11. Ces lunettes sont trop grandes. Vous n'en avez pas ... ?
12. – J'étais là pendant l'accident.
– Alors vous avez ... vu, monsieur?
13. – Ton fils a une très joile chemise. Où pourrais-je acheter ... pour Théo?
– Ça va être difficile, nous l'avons achetée en Espagne.
14. – Tu as lu les romans d'Emile Zola?
– Oui, ... , j'adore Zola.
15. – Vous avez des animaux?
– Oui, j'en ai J'ai un chat, deux chiens et quatre canaris.
16. – Tu aimes mes nouvelles chaussures?
– Bien sûr, j'ai

8. Перекладіть.

1. Вам щось потрібно? – Ні, дякую, мені нічого не потрібно.
2. Деякі його статті втрачені. 3. Є хтось на сходах? 4. Він мені розповів у декількох словах свою сумну історію. 5. Хтось мені говорив, що він більше там не працює. 6. Кожен з них поставив йому декілька запитань. 7. Кожна річ має лежати на своєму місці. 8. У кожному ряду було декілька вільних місць. 9. Кожен з вас має висловити свою думку. 10. Йдемо в інший вагон, тут немає вільних місць. 11. Я відповім вам іншим разом. 12. Вона відправила один лист, потім інший, але не отримала відповіді. 13. Я приніс два стільці: один для тебе, інший для мене. 14. Його остання книга мала повний успіх. 15. Дехто вважає, що цей молодий поет дуже талановитий. 16. Вона не брала ніякої участі в нашій розмові. 17. Вони ще не прийняли ніякого рішення. 18. Ніхто з нас не забуде цієї подорожі. 19. Він не дотримав жодної своєї обіцянки. 20. Ти не змінився, ти залишився таким же. 21. Він завжди зупиняється в одному і тому ж готелі. 22. Ми народилися в один і той же день. 23. Вони нам самі це говорили. 24. Я хотів би поговорити із самим директором. 25. Все зрозуміло. 26. Вона готова на все. 27. Ти все переплутав. 28. Усі були впевнені в перемозі. 29. У мене багато друзів. Майже всі цікавляться сучасною музикою. 30. Усі ці зауваження несправедливі. 31. Він намагався не думати про всі ці неприємності. 32. Не питайте мене нічого, це була драма. 33. Жак подивився навколо і побачив ціле море квітів. 34. Кожна людина має право на працю. 35. Будь-яка робота має свої труднощі. 36. У будь-якому випадку це все, що я знаю. 37. Він уміє зберігати спокій за будь-яких обставин. 38. Це може розпочатися в будь-який момент. 39. Дізнавшись про цю новину, він побіг з усіх ніг попередити своїх друзів. 40. Я це зроблю за будь-яку ціну.

ПИТАЛЬНІ ЗАЙМЕННИКИ

Питальні займенники мають такі ж форми, що і відносні займенники, за винятком займенника **dont**, який ніколи не вживається в питальному реченні.

Питальні займенники можуть вживатися самотійно або з питальним зворотом. Якщо питання ставиться до підмета, вживається зворот *est-ce qui*, якщо питання ставиться до присудка або до другорядного члена речення – зворот *est-ce que*.

Qui, на відміну від відносного займенника, вживається тільки для осіб.

а) *Qui* – підмет:

Qui?

Qui est-ce qui?

Qui parle?

Хто говорить?

Qui est-ce qui parle?

Примітка. При питанні до підмета присудок завжди стоїть у 3-й особі однини навіть у тому випадку, якщо питання ставиться до підмета у множині:

б) *Qui* – іменна частина присудка (завжди стоїть перед дієсловом-зв'язкою):

Qui? – Зворотний порядок слів.

Qui est-il?

Хто він?

Qui êtes-vous?

Хто ви?

в) *Qui* – прямий додаток:

Qui? – Зворотний порядок слів

Qui est-ce que? – Прямий порядок слів

Qui attendez-vous?

На кого ви чекаєте?

Qui est-ce que vous attendez?

г) *Qui* – непрямий додаток (вживається тільки з прийменниками):

A qui? Avec qui? De qui? – Зворотний порядок слів

A qui est-ce que? – Прямий порядок слів

De qui parle Paul?

Про кого говорить Поль?

De qui est-ce que Paul parle?

A qui pense Marie?

Про кого думає Марія?

A qui est-ce que Marie pense?

Que, на відміну від відносного займенника, вживається лише перед предметами (неістотами).

a) Qu'est-ce qui – підмет:

Qu'est-ce qui? – Прямий порядок слів

Qu'est-ce qui se trouve

Що знаходиться

au centre de Paris?

в центрі Парижа?

б) Que – прямий додаток:

Que? – Зворотний порядок слів

Qu'est-ce que? – Прямий порядок слів

Que corrige le professeur?

Що виправляє викладач?

Qu'est-ce que le professeur corrige?

Qu'a-t-il écrit?

Що він написав?

Qu'est-ce qu'il a écrit?

Quoi ставиться тільки перед іменниками і цілим висловлюванням і вживається з різноманітними прийменниками як непрямий додаток:

De quoi? A quoi? Avec quoi? – Зворотний порядок слів

De quoi est-ce que? – Прямий порядок слів

A quoi est-ce que?

Avec quoi coupe-t-il la viande?

Чим він ріже м'ясо?

Avec quoi est-ce qu'il coupe la viande?

De quoi parle-t-il?

Про що він говорить?

De quoi est-ce qu'il parle?

Qui і quoi можуть вживатися самотійно в неповних реченнях.

Que ніколи не вживається самотійно:

Le connaissez-vous?

Чи знаєте ви його?

Qui?

Кого?

Il part à l'étranger?

Він від'їжджає за кордон?

Quoi?

Що?

Складний питальний займенник «lequel»

Складні форми **lequel, laquelle, auxquels, desquels** та інші можуть відноситися до осіб і предметів. Вони вживаються, коли йде мова про вибір між двома або декількома предметами:

Voici deux fleurs: **laquelle** choisissez-vous? Ось дві квітки: яку ви вибираєте?

Auquel de vos amis avez-vous raconté cette histoire? Кому з ваших друзів ви розповідали цю історію?

Вправи

1. Поставте питання до прямого додатка неістоти.

1. Ils admirent *les tableaux*. 2. Mes amis lisent *des livres français*. 3. Marie a oublié *son parapluie*. 4. Vous avez décidé *ce problème*. 5. Pierre et Adèle étudient *le français*. 6. Ils veulent voir *ce film*. 7. Tu lui as acheté *de jolies fleurs*.

2. Перекладіть.

1. Що ви йому сказали? 2. Що питає у твого друга цей перехожий? 3. Що ти хочеш посадити в своєму саду? 4. Що він може зробити? 5. Що ти мені порадиш? 6. Що ви забули у нас? 7. Що вони повинні відповісти на цю пропозицію?

3. Поставте питання до підмета-істоти.

1. Il cherche *ses amis*. 2. Nous voulons voir *notre professeur de français*. 3. Elle doit prévenir *ses parents*. 4. Ils attendent *leurs amis*. 5. Je lui recommande *ce médecin*. 6. Ce garçon appelle *sa mère*. 7. Les Français aiment *cette fête*.

4. Перекладіть.

1. На кого ви чекаєте? 2. Кого ти слухаєш? 3. Кого запросила ваша сестра? 4. Кого має попередити Мішель? 5. Кого ви знайшли? 6. Кого люблять ці діти? 7. Кого ми маємо зрозуміти?

5. Заповніть пропуски питальними займенниками *qui, qui est-ce qui, qui est-ce que, que, qu'est-ce que, qu'est-ce qui*.

1. Ce livre est très intéressant, ... te l'a offert? 2. ... tu veux faire samedi soir? 3. Je ne comprends pas bien ... vous voulez dire dans cette phrase? 4. ... a gagné la Coupe de France de football? 5. Quand vous étudiez à Paris, ... faisiez-vous le samedi et le dimanche? 6. ... avez-vous vu samedi soir 25 novembre à 17 heures? 7. ... vous avez rencontré ensuite à 20 heures? – continue le policier. 8. Oh! là! là! il y a beaucoup de monde dans cette rue, ... se passe? 9. Moi, je prends une bière, et vous, ... prenez-vous? 10. ... avez-vous rencontré, M. Dubois ou Mme Lamotte?

6. Поставте питання до непрямого додатка-неістоти.

1. Ils s'intéressent à *ce film*. 2. Mes amis aiment jouer *au football*. 3. Vous pensez toujours à *vos affaires*. 4. Tu peux t'essayer avec *cette serviette*. 5. Il a attiré notre attention *sur ce phénomène*.

7. Перекладіть.

1. Про що він говорить? 2. Чим цікавляться твої друзі? 3. У що ви граєте? 4. Про що він думає? 5. Що ти кажеш? 6. З чого ви починаєте? 7. Чим займається твій брат? 8. До чого ви готуєтесь?

8. Поставте питання до непрямого додатка-істоти.

1. Il travaille avec Pierre. 2. Nous restons chez nos amis. 3. Michel parle à son père. 4. Adèle parle de son professeur. 5. Ils s'intéressent à ce chanteur. 6. Elle s'installe devant nous. 7. Il pense à ses vieux parents.

9. Перекладіть.

1. До кого ви йдете? 2. Для кого ти купив ці квіти? 3. У кого ти хочеш це запитати? 4. Кому ти даєш цю книгу? 5. У кого живе твоя сестра? 6. З ким твій друг йде на концерт? 7. Ким ви цікавитесь? 8. Про кого ви говорили? 9. З ким ти говорив?

10. Перекладіть, звертаючи увагу на функцію питального займенника *що*.

1. Що ви вибираєте? 2. Що привернуло їхню увагу? 3. Що він тобі запропонував? 4. Що вас зупиняє? 5. Що може її врятувати? 6. Що ви загубили? 7. Що тут продають? 8. Що ти танцюєш? 9. Що цікавить твого сусіда? 10. Що могло їх затримати?

11. Заповніть пропуски складним питальним займенником.

1. De ces deux plats, ... préférez-vous? 2. ... de ces livres est à vous? 3. Il a deux filles; avec ... voulez-vous faire connaissance? 4. ... de ces deux dictionnaires vous servez-vous? 5. Peux-tu me rendre un service? ... ? 6. Je pense à sa soeur. A ... ? Il en a deux.

12. Перекладіть.

1. Хто тебе розбудив? 2. Що тебе розбудило? 3. Кого ти любиш? 4. Що змінилося? 5. Що читають твої друзі? 6. З ким танцює твоя сестра? 7. Чого ви боїтеся? 8. Чим вона незадоволена? 9. Кого ви побачили? 10. У кого ви закохані? 11. Хто займеться цим питанням? 12. У чому він впевнений? 13. На кого вона розгнівалася? 14. Кого ми маємо попередити? 15. Що на нього чекає? 16. Що вас дивує? 17. Чим ви здивовані? 18. На що треба звернути увагу? 19. На кого чекають ці діти? 20. До кого вона йде?

ПРИЙМЕННИКИ

Прийменники – це службові слова, що не вживаються самотійно. Вони служать для вираження різноманітних граматичних та смислових відношень, що виникають між словами в реченні.

За походженням прийменники поділяються на **прості** (de, à, dans, en, par, chez, entre, pour, sur, sous, avant, après, devant, derrière, avec, vers, sans, dès та ін.) та **складні** (près de, à coté de, en face de, au fond de, au milieu de, autour de, au-dessus de, au-dessous de, à partir de, le long de, à cause de, grâce à, d'après та ін.).

За своєю вживаністю та багатозначністю прийменники **de** та **à** обіймають перше місце у французькій мові. Вони по-різному перекладаються українською мовою в залежності від функції, яку виконують.

Вживання прийменника de

Прийменник **de** може вказувати на:

1. Вихідну точку дії дієслова, походження, відповідаючи на питання *звідки?* (d'où):

Ce train arrive de Marseille.

Цей потяг прибуває з Марселя.

Il ramasse les pommes qui sont tombées de l'arbre.

Він збирає яблука, що впали з дерева.

Ils sont originaires de l'Espagne.

Вони родом з Іспанії.

2. Належність:

La chambre de Jacques.

Кімната Жака.

Le toit de la maison.

Дах будинку.

3. Матеріал, з якого вироблений предмет:

Un lit de bois.

Дерев'яне ліжко.

Un vase de porcelaine.

Порцелянова ваза.

4. Спосіб дії, відповідаючи на питання *як? яким способом?*

Il l'a montré du doigt.

Він указав на нього пальцем.

Elle regardait ses amis d'un air joyeux.

Вона радісно подивилася на своїх друзів.

5. Причину дії, відповідаючи на питання *від чого?*

Il saute de joie.

Він стрибає від радості.

Je meurs de faim.

Я вмираю від голоду.

6. Якість або відмінну ознаку і відповідати прикметнику в українській мові:

Un artiste de talent.

Талановитий артист.

Un poisson de mer.

Морська риба.

7. Кількість предметів та речовини (після іменника або прислівника, що означають кількість):

Un kilo de sucre.

Кіло цукру.

Un verre d'eau.

Склянка води.

8. Додаток до деяких дієслів:

Se souvenir de son enfance.

Згадувати своє дитинство.

Parler de ses amis.

Говорити про своїх друзів.

Couvrir la table d'une nappe.

Накрити стіл скатертиною.

9. Додаток, виражений інфінітивом:

Cesser de parler.

Припинити розмовляти.

Finir de travailler.

Закінчити працювати.

10. Повне заперечення (після дієслова в заперечній формі замість неозначеного або часткового артиклів):

Je n'ai pas de soeurs.

У мене немає сестер.

Il n'a pas acheté de pain.

Він не купив хліба.

11. Вводить додаток деяких займенників:

Y a-t-il quelqu'un de responsable ici?

Чи є тут хтось відповідальний?

Il n'y rien de grave.

Немає нічого серйозного.

J'ai vu quelque chose d'intéressant.

Я бачив дещо цікаве.

12. Вводить додаток деяких прикметників (а також прикметників, що вживаються в безособових конструкціях):

Ils sont contents de leur nouvel appartement.

Вони задоволені своєю новою квартирою.

Il est nécessaire de téléphoner au consulat.

Необхідно телефонувати до посольства.

Вживання прийменника а

Прийменник à може вказувати на:

1. Напрямок руху та місцезнаходження:

Je vais à Paris.

Я їду до Парижа.

Il fait ses études à l'université.

Він вчиться в університеті.

2. Час здійснення дії:

Elle se lève à sept heures.

Вона прокидається о сьомій годині.

3. Непрямий додаток (здійснення дії по відношенню до когось чи чогось, найчастіше перекладається іменником у давальному відмінку):

Il écrit cette lettre à son frère.

Він пише цього листа своєму братові.

Il s'intéresse à la peinture.

Він цікавиться живописом.

4. Характерні ознаки:

Une fille aux yeux bleus.

Синьоока дівчина (дівчина з блакитними очима).

Un vieillard aux cheveux gris.

Сивочолий старець.

5. Призначення предмета:

Une brosse à dents.

Зубна щітка.

Une tasse à café.

Чашка на каву.

6. Спосіб здійснення дії:

Parler à voix basse.

Розмовляти тихо.

Manger qch à la va-vite.

Їсти щось нашвидкуруч.

7. Відстань:

Marseille est à 800 km de Paris.
Парижа.

Марсель розташований у 800 км від

8. Додаток до дієслова, що виражений інфінітивом:

Je commence à comprendre.

Я починаю розуміти.

Il m'a invité à danser.

Він мене запросив танцювати.

9. Належність:

Ce cahier est à moi.

Це мій зошит (цей зошит мій).

10. Речовину, з якої зроблено предмет:

Une crème au chocolat.

Шоколадний крем.

Une tarte aux cerises.

Вишневий пиріг.

11. Міри і ціни (під час покупки та продажу):

On vend ces pommes au kilo.

Ці яблука продають на кілограми.

Nous avons pris des billets à 3 euros.

Ми взяли квитки по 3 євро.

Вживання прийменника dans

Прийменник **DANS** виражає часові та просторові відношення, утворюючи сполучення з іменниками, що виконують функції обставини місця та часу.

У сполученні з іменником прийменник **dans** виконує функцію обставини місця і відповідає на питання «*де? куди?*» Перекладається українською мовою прийменниками «в, у, до», викликаючи уявлення обмеженого простору:

Les étudiants sont dans la salle № 3. Студенти перебувають в аудиторії № 3.

У сполученні з іменником прийменник **dans** виконує функцію обставини часу і відповідає на питання «*коли?*» Перекладається українською мовою прийменником «за» (щодо майбутнього часу):

Je reviendrai dans quinze jours. Я повернуся за два тижні.

Вживання прийменника en

Прийменник EN вживається в сполученні з іменниками, що виконують у реченні наступні функції:

1. Обставини місця (перед назвами всіх країн жіночого або чоловічого роду, що починаються з голосного, деяких областей Франції й деяких великих островів):

En France on cultive beaucoup de légumes. У Франції вирощують багато овочів.

Ces touristes étrangers vont en Corse. Ці іноземні туристи їдуть до Корсики.

2. Обставини способу дії відповідають на питання «*як? яким способом?*»:

а) на позначення способу руху:

Je préfère voyager en bateau. Я надаю перевагу подорожувати пароплавом.

б) на позначення способу виконання дії або якого-небудь вчинку:

Il a agi en ami. Він вчинив як товариш (по-товариськи).

в) на позначення способу вираження:

Lisez-nous quelque chose en anglais. Прочитайте нам що-небудь англійською.

Expliquez cela en quelques mots. Поясніть це кількома словами.

(але говорять: parler français, allemand, espagnol – не вживаючи прийменник)

3. Обставини часу в поєднанні з іменником (назвами пори року, вилучивши весну, місяці) або числівником (відповідають на питання «*протягом якого часу? за який час?*», «*у якому році?*»):

Il a fait ce travail en trois jours.
 Il pleut souvent en automne.
 Ce peintre est né en 1950.

Він зробив цю роботу за три дні.
 Восени найчастіше йде дощ.
 Цей художник народився в 1950 році.

4. Вказує на матеріал, з якого зроблений предмет:

Une maison en bois.
 Un vase en porcelaine.

Будинок з дерева – дерев'яний будинок.
 Ваза з порцеляни – порцелянова ваза.

5. Вказує на спосіб поділу предметів:

Diviser en petits morceaux.
 Un roman en trois volumes.

Поділити на маленькі шматочки.
 Роман у трьох томах.

6. Вказує на фізичний або моральний стан:

Il est en colère.
 Il se sentait en pleine forme.

Він у гніві.
 Він почував себе у формі.

Прийменник **en** вживається також у деяких зворотах і входить до складу стійких сполучень: en haut, en bas, en général, en effet, en vain, en tout cas, en qualité de, de temps en temps, de jour en jour, de loin en loin, mettre en oeuvre, entrer en fonction, battre en retraite, être en deuil та ін.

Вживання прийменника chez

Прийменник **chez** вживається у сполученні з іменниками або займенниками, що виконують функцію обставини місця. Вказує, де знаходиться об'єкт або на напрямок, та вживається тільки по відношенню до осіб, а не до предметів.

Il est chez le médecin.
 Demain nous irons chez mes parents.
 Je suis chez moi.

Він у лікаря.
 Завтра ми поїдемо до моїх батьків.
 Я в себе вдома.

Вживання прийменника par

Прийменник **par** виражає:

1. Суб'єкт дії, виражений дієсловом у пасивному стані:

Ce tableau a été peint par mon père.

Ця картина була написана моїм батьком.

2. Дію і спосіб здійснення дії:

Il est arrivé par avion.

Він прилетів літаком.

3. Дію та причину її прояву:

Agir par haine.

Діяти через ненависть.

4. Кількісний розподіл предметів або дію, що здійснюється:

Il fait du sport deux fois par semaine. Він займається спортом двічі на тиждень.

Il achetait ses mouchoirs par douzaines. Він купував дюжину носових хусток.

5. Просторові відношення:

Passer par Kharkov.

Проїхати через Харків.

Entrer par la porte.

Входити у двері.

6. Часові відношення:

Se promener par une nuit blanche.

Гуляти в білу ніч.

7. Вживається з дієсловами, що вказують на початок та кінець дії:

Le concert a commencé par une sonate. Концерт розпочався з сонати.

L'enfant commence par pleurer et finit par rire. Дитина починає з того, що плаче, та закінчує тим, що сміється.

Прийменник **par** вживається в деяких зворотах: par exemple, par hasard, par conséquent, par bonheur, par malheur, par coeur, par rapport à та ін.

Вживання прийменника pour

Прийменник **pour** вживається в наступних випадках:

1. На вираження мети та призначення:

Un spectacle pour les enfants.

Вистава для дітей.

Il joue toujours pour gagner, jamais pour le plaisir.

Він грає завжди, щоб перемогти, та ніколи задля (для) задоволення.

2. На вираження особи, предмета або явища, задля якого відбувається дія:

J'ai acheté ces fleurs pour toi.

Я купив ці квіти для тебе.

3. На вираження причини:

J'admire cet écrivain pour son talent.

Я захоплююся цим письменником через його талант.

4. На вираження передбачуваного запланованого часу:

Je ne suis venu que pour deux jours.

Я приїхав тільки на два дні.

5. На вираження напрямку руху:

Quand partez-vous pour Paris?

Коли ви поїдете до Парижа?

6. На вираження ціни:

J'ai acheté ce livre pour dix euros.

Я купив цю книгу за десять євро.

7. На вираження чуттєвих сприймань:

Le dégoût pour l'alcool.

Відраза до алкогольних напоїв.

L'amour pour sa patrie.

Любов до Батьківщини.

Вживання прийменника avecПрийменник **avec** вживається в наступних випадках:

1. На вираження сумісності дії:

Il va au théâtre avec ses amis.

Він йде до театру зі своїми друзями.

2. На позначення способу або знаряддя завершеності дії:

On coupe la viande avec un couteau.

М'ясо ріжуть ножом.

Elle s'habille avec beaucoup de gout.

Вона одягається зі смаком.

Вживання прийменника surПрийменник **sur** вживається в наступних випадках:

1. На позначення місця дії або напрямку руху:

Votre cahier est sur la table.

Ваш зошит на столі.

Mettez le journal sur le bureau.

Покладіть газету на письмовий стіл.

2. На вираження часових відношень неточного, приблизного характеру:

Ils reviendront sur les dix heures.

Вони повернуться близько десятої години.

3. Непрямий додаток:

а) після деяких дієслів висловлювання:

Il ne s'est pas encore prononcé sur ce

sujet. Він ще не висловився на це питання.

б) після деяких дієслів судження або мислення:

Il faut réfléchir sur nos actions.

Треба подумати про наші дії.

4. На вираження поняття перевершення:

Remporter la victoire sur l'ennemi.

Здобути перемогу над ворогами.

5. На вираження дії та її умови, причини:

Juger les gens sur les apparences.

Робити висновок (судити) про людей на підставі зовнішнього вигляду.

Прийменник **sur** входить до складу деяких сталих сполучень, таких, як, наприклад: *sur le champ* (негайно), *croire sur parole* (вірити на слово), *être sur pied* (бути на ногах), *sur ce* (на цьому, слідом за цим) та ін.

Вживання прийменника **sous**

Прийменник **sous** вживається в наступних випадках:

1. На позначення місця дії або напрям руху:

Nous nous reposons sous les arbres. Ми відпочиваємо під деревами.

2. На позначення способу дії:

Ecrire une lettre sous l'impression des derniers événements. Написати листа від вражень останніх подій.

Вживання прийменника **contre**

Прийменник **contre** вживається в наступних випадках:

1. На вираження протиставлення:

Il faut se battre contre l'injustice. Треба боротися з несправедливістю.

Nous sommes contre cette décision. Ми проти цього рішення.

2. На позначення близькості до чогось:

Nous avons placé le canapé contre le mur de gauche. Ми поставили диван коло (біля) стіни зліва.

3. На вираження перешкоди, зіткнення предметів:

Ce bateau s'est brisé contre le rocher. Цей човен розбився об скелю.

4. На позначення обміну:

J'ai échangé mon livre contre le tien. Я обміняв свою книгу на твою.

Прийменник **contre** входить до складу ряду стійких сполучень і складних іменників: *par contre* (зате), *à contrecœur* (неохоче, всупереч бажанню), *par contrecoup* (рикошетом), *sans contredit* (безперечно), *la contrefaçon* (підробка), *la contre-attaque* (контратака), *le contre-espionnage* (контррозвідка) та ін.

Вживання прийменників **des, depuis**

Прийменники **dès, depuis** показують на часові відношення. **Dès** вживається на позначення початку дії, а **depuis** виражає початок і протяжність дії: *Dès le commencement de l'année scolaire.* На початку навчального року. *Je me sentais malade depuis une semaine.* Я почувався хворим вже тиждень.

Вживання прийменника **vers**

Прийменник **vers** вживається в наступних випадках:

1. Виражає напрямок руху:

Elle s'est dirigée vers la fenêtre.

Вона попрямувала до вікна.

2. Використовується для передачі приблизного часу дії:

Le facteur a apporté la lettre vers six heures du soir. Листоноша приніс листа близько шостої години вечора.

Вживання прийменника **envers**

Прийменник **envers** має абстрактне значення і поєднується тільки з іменниками, на позначення осіб або з особовими займенниками:

Nos sentiments ont changé envers cet artiste. Наші почуття змінилися по відношенню до цього артиста.

Вживання прийменника **jusque**

Прийменник **jusque** (до, аж до) виражає часові та просторові відношення та вживається в поєднанні з іншими прийменниками: **à, en, chez**, втрачаючи кінцеву **e** перед **à** і **en** (**jusqu'à, jusqu'en**).

Nous sommes restés jusqu'à la fin du spectacle. Ми залишилися до кінця вистави.

Jusqu'en juin je ne ne sortirai plus, je me préparerai aux examens. До червня я не буду гуляти, я буду готуватися до іспитів.

Il va à pied jusque chez eux.

Він йде пішки до їхнього будинку.

Lisez ce texte jusqu'ici.

Читайте цей текст до цього місця

Вживання прийменників **avant, apres, devant, derriere**

1. **Avant** вживається на позначення часових відношень (до, перед, раніше, перш ніж):

Le train est parti avant mon arrivée à la gare. Поїзд відійшов до (раніше) мого прибуття до вокзалу.

Avant de вживається перед інфінітивом:

Il faut réfléchir avant de parler.

Треба подумати, перш ніж сказати.

2. **Après** виражає не тільки часові відношення (після), а й просторові (за):

Après le dîner nous irons au théâtre.

Після обіду ми підемо до театру.

Cette femme court après son enfant.

Ця жінка біжить за своїм сином.

D'après вживається в значенні прийменника **на**. У цьому значенні можна вживати також прийменники **selon, suivant** :

D'après (selon, suivant) l'avis. На погляд.

3. Devant (перед) виражає просторові відношення:

Elle s'est arrêtée devant notre maison. Вона зупинилася перед нашим будинком.

4. Derrière (позаду, за, ззаду) виражає просторові відношення, протилежні прийменнику **devant**:

Le jardin se trouve derrière l'école. Сад розташований позаду школи.

ВПРАВИ

1. Заповніть вільні місця в реченнях прийменником **DE**, вживаючи, якщо потрібно, злитий артикль.

Je me souviens bien _____ lui. Il était arrivé _____ gare, un matin _____ hiver. Il venait _____ province, _____ Nîmes exactement. On disait qu'il s'était échappé _____ prison. IL habitait en face _____ poste à côté _____ café. Il refusait _____ nous parler. Il semblait se moquer _____ tout et _____ tout le monde. C'était quelqu'un _____ bizarre.

2. Перетворіть вислови відповідно до моделі.

Répondre sèchement (*ton*) – répondre d'un ton sec

1. Regarder bizarrement (*air*) _____

2. Rire avec moquerie (*air*) _____

3. Marcher avec légèreté (*pas*) _____

4. Travailler régulièrement (*façon*) _____

3. Заповніть поданими висловами: *content de toi, joues du piano, revenu du Japon, quelqu'un de sûr, un kilo de tomates, beaucoup de bruit, une coupe de champagne, a grandi de dix centimètres*.

1. – Anne, depuis combien de temps tu **joues du piano** ?

– Bientôt deux ans.

2. Les enfants, calmez-vous un peu ! Vous faites _____ et ça me fatigue.

3. Tu fais souvent des bêtises et nous ne sommes vraiment pas _____.

4. – Désirez-vous _____ en apéritif ? – Volontiers.

5. – Qu'est-ce que je vous sers ? – _____, cinq cents grammes de fraises et une salade.

6. – A qui je pourrais parler de ce problème ? – Je pense que tu peux en parler avec Léna ; c'est _____

7. – Vous avez l'air fatigué ! – C'est à cause du changement d'heure ; je suis _____ hier.

8. – Comme Théo a grandi ! – Tu peux le dire ! Il _____ en six mois ! Je dois lui changer toute sa garde-robe !

4. З'єднайте **A** і **B**, щоб скласти речення.

A**B**

1. Tu as mis ton manteau et
 - a. tes chaussures ? Tu es prêt
 - b. _____ ?
2. Pourquoi mettez-vous tant
 - a. de temps ? C'est pourtant
 - b. facile _____.
3. Chut ! Les enfants dorment.
 - a. Parlons _____.
4. Je voudrais une baguette et
 - a. une tarte _____.
5. Regarde cette jeune femme
 - a. brune _____.
6. Et si on allait _____.
7. Il n'habite plus _____.
8. Le train 8107 à destination
 - a. de Lille partira _____.

- a) aux pommes, s'il vous plaît.
- b) à partir ?
- c) à 18 h 04, voie 11.
- d) à la piscine ?
- e) aux cheveux courts.
- f) à comprendre ?
- g) à voix basse.
- h) à Paris depuis longtemps.

5. Заповніть вільні місця в реченнях прийменником **A**, вживаючи, якщо потрібно, злитий артикль.

A. – Tu voyages toujours autant ?

- Plus que jamais. En un mois je suis allé _____ Portugal, _____ Maroc, _____ Rome, _____ Athènes, _____ Madrid.

- Et les îles, tu y vas toujours ?

- _____ La Réunion, _____ Madagascar, je n'y vais plus. Je le regrette beaucoup. _____ fond je préfère les pays du soleil. Ils sont _____ centre de mes intérêts.

B. J'ai pris ce livre _____ bibliothèque car je m'intéresse _____ Egypte ancienne et _____ fouilles archéologiques. J'ai réussi _____ obtenir une bourse pour continuer mes recherches. Mon directeur de thèse est opposé _____ certains collègues sur un thème _____ je tiens beaucoup et qui est comparable _____ celui que vous avez développé récemment. J'aspire de plus en plus _____ diriger mes recherches vers l'Orient. Mon directeur de thèse est également favorable _____ projet que je lui ai présenté dernièrement.

6. Заповніть вільні місця в реченнях прийменниками **DE** або **A** (або прийменниками з артиклем).

1. Nous allons ____ Paris. 2. Ils viennent ____ Rome. 3. Notre maison se trouve non loin ____ la gare. 4. ____ quelle heure êtes-vous arrivés ____ l'université ce matin ? – Nous y sommes arrivés ____ neuf heures. 5. Ce poète est mort ____ l'âge ____ 35 ans. 6. J'ai acheté une bouteille ____ vin français. 7. A qui est ce crayon ? – Il est ____ moi. 8. Aujourd'hui nous travaillerons ____ midi ____ trois heures. 9. Chaque matin je prends une tasse ____ café ____ lait et je mange un morceau ____ pain blanc. 10. Combien de jours passerez-vous ____ la maison ____ repos ? 11. Dans ce magasin il y a beaucoup ____ ustensiles ____ ménage. Nous y avons acheté un fer ____ repasser et un moule ____ gâteaux. 12. Cette jeune femme ____ cheveux blonds est une artiste, elle est toujours habillée ____ mode. 13. Nous aurons 100 kilomètres ____ faire ____ pied. 14. Il ressemble beaucoup ____ son père. 15. Ils demeurent à quelques pas d'ici. 16. J'ai lu le journal ____ hier, il n'y a rien ____ nouveau sur la situation dans ce pays. 17. Ces étudiants se préparent déjà ____ leur conférence scientifique. 18. Pierre joue très bien ____ piano. Je veux le prier ____ jouer ____ notre soirée.

7. Перекладіть французькою мовою.

1. Звідки ви йдете? – Ми йдемо з театру, ми повертаємося додому. 2. Де ви провели минуле літо? – Ми його провели на березі Чорного моря. 3. Ми живемо на п'ятому поверсі цього великого будинку. 4. У якому віці помер його батько? – Він помер у 70-річному віці. 5. Навесні дерева вкриваються листям. 6. Моя сестра живе в ста кілометрах від нашого міста. 7. Це талановита жінка. 8. Мої друзі дуже цікавляться живописом. 9. Мій друг музикант, він добре грає на скрипці. 10. Хто працює над цією справою? 11. Він народився в Одесі. 12. Він був завжди оточений своїми друзями. 13. Якийсь чоловік штовхнув його ліктем. 14. До мене підійшла десятирічна дівчинка з блакитними очима і простягла букетик квітів.

8. Заповніть вільні місця в реченнях прийменником **EN** та вивчіть ці вислови.

1. Je voyage ____ train plutôt que ____ voiture.
2. Ils habitent ____ France, ____ Alsace précisément.
3. Elle passe ses vacances soit ____ Corse, soit ____ Sardaigne.
4. Il se met souvent ____ colère.
5. Nous l'avons trouvé ____ meilleure forme.
6. Nous avons passé les fêtes entre amis, ____ toute tranquillité.
7. Le texte a été traduit ____ plusieurs langues.
8. Il dort toujours ____ travers du lit.
9. N'oubliez pas de signer ____ bas de la page.

10. Elle était toujours vêtue ____ noir et portait une bague ____ diamant.
11. Il est resté ____ exil pendant trois ans.
12. On leur avait demandé de s'habiller ____ pantalon et ____ veste.
13. Le moniteur leur disait de se mettre ____ rangs, de s'asseoir ____ tailleur, de courir ____ zigzag.
14. Son œuvre a été publiée ____ trois volumes.
15. Il disait qu'il ne croyait plus ____ rien ni ____ personne.
16. J'ai fait le trajet ____ cinq heures.
17. Elle nous a expliqué ce qui s'était passé ____ quelques mots.
18. Ils aiment partir ____ vacances ____ groupes.

9. Заповніть вільні місця в реченнях прийменниками **EN** або **DANS** та вивчіть ці вислови.

1. Nous avons célébré le mariage ____ famille ____ la plus stricte intimité car nous étions ____ deuil.
2. L'institutrice exigeait des élèves qu'ils rentrent ____ classe ____ silence.
3. Ils habitent ____ Norvège ____ une petite ville du nord du pays.
4. Ils se sont réfugiés ____ la montagne où ils vivent ____ pleine nature.
5. J'ai voyagé ____ première classe ____ un wagon non-fumeurs.
6. Nous étions ____ classe, ____ la salle située ____ face du laboratoire.
7. L'orage nous a surpris ____ chemin ____ un petit village près de Rennes.
8. Ils se sont déguisés ____ extraterrestres et ils sont apparus ____ des costumes extravagants.
9. Elle était ____ forme, ____ une forme incroyable.
10. Ils aspirent à vivre ____ paix, ____ une paix durable.
11. Elle était habillée ____ bleu, ____ un bleu azur magnifique.
12. Pendant mon séjour ____ France, j'ai vécu ____ famille, ____ une famille très accueillante où il y avait quatre enfants.

10. Заповніть вільні місця в реченнях прийменниками **DANS** та **EN**.

1. Nous avons fait tous les exercices ____ dix minutes.
2. Nous passerons un test ____ trois jours.
3. Le matin, je me prépare ____ un quart d'heure.
4. Les élections vont avoir lieu ____ quelques jours.
5. Je vous conseille de consommer ces vins rouges ____ cinq ou six ans, leur qualité s'améliorera avec le temps.
6. Tout a été décidé ____ dix minutes.
7. Dépêche-toi, le train arrive ____ cinq minutes.
8. ____ une journée il a vieilli de quelques années.
9. Paris n'a pas été bâti ____ un jour.
10. Cette exposition s'ouvrira ____ un mois.

11. Перекладіть французькою мовою

1. Я зроблю це за п'ять днів. 2. Через три дні він їде. 3. Хіба можна зробити за два дні те, що не зміг зробити за місяць? 4. Восени вона захворіла. 5. Покажіть мені цю кольорову фотографію. 6. Чи він вдома? – Він, мабуть, у своїй кімнаті. 7. В одному з кутів горища ми знайшли старий шкіряний чемодан. 8. Всі яблуні були в цвіту. 9. Ми любимо подорожувати пароплавом. 10. Ось наш будинок: ми живемо нагорі, а мій дядько – внизу. 11. Він прожив багато років в Англії і добре розмовляє англійською. 12. Ви якого року народження? – Я народився 1999 року. 13. Його стан погіршувався день у день. 14. Я передав це з рук в руки. 15. Він був у гніві.

12. Складіть речення, підбираючи потрібні слова і використовуючи **A LA, AU** або **CHEZ** (багато варіантів).

Poissonnier – boucher – supermarché – épicier – pharmacie – boulanger – viande – pain – poisson – aspirine – shampooing – surgelés

J'achète la viande chez le boucher (à la boucherie) _____

13. Дайте відповідь на наступні питання, використовуючи прийменник **POUR**, за моделлю.

Où sont-ils partis ? – Ils sont partis pour le Mexique.

1. A qui est adressé ce message ? _____
2. Pourquoi a-t-il dit ça ? _____
3. Pour quelle raison le magasin est-il fermé ? _____
4. Pourquoi est-il si aimé de ses amis ? _____
5. Elle s'est absentée pour longtemps ? _____
6. Pourquoi le musée est-il fermé ? _____
7. Pourquoi ont-ils été arrêtés par la police ? _____

14. Заповніть вільні місця прийменниками **PAR** або **POUR**.

1. Elle s'est absentée _____ un mois _____ cause de maladie.
2. Il a fini _____ accepter notre proposition.
3. J'ai été arrêté _____ excès de vitesse.
4. Il a tout abandonné _____ peur d'échouer.
5. Elle s'est mariée _____ amour et non _____ intérêt.
6. Il a fini _____ avouer son erreur.
7. L'avion vient de décoller _____ Londres.
8. On est partis _____ Lyon à 3 heures et on est arrivés _____ un orage violent peu de temps après.
9. Il a eu une contravention _____ avoir oublié de composer son billet.
10. Elle a cité plusieurs philosophes, _____ exemple Spinoza.

11. _____ aller à Rennes en partant de Paris, je passe _____ Nantes ? – Non, Nantes est au sud de Rennes.

12. - _____ vous appeler, je fais comment ? – Vous avez le choix : vous pouvez me joindre _____ téléphone, _____ e-mail ou fax.

13. Comme j'avais oublié la clef, j'ai dû passer _____ la fenêtre _____ rentrer chez moi.

14. Je vais courir deux fois _____ semaine _____ pour être en forme.

15. Перекладіть французькою мовою.

1. Сьогодні сприятлива погода для нашого польоту. 2. Завтра ці молоді інженери їдуть до Брюсселя. 3. Ми будемо проїжджати через Прагу. 4. Зробіть це, будь ласка, для мене. 5. Ми ходимо до театру два рази на місяць. 6. Я за вашу пропозицію. 7. Вона не любить гуляти в дощову погоду. 8. Я вас попереджу про свій приїзд телефоном. 9. Він випив кави, щоб не спати. 10. Я помилково вважав його вашим братом. 11. Що ми повинні приготувати на завтра? 12. Урок розпочався з опитування. 13. Ми зустріли їх випадково в супермаркеті. 14. Цього разу він діяв так з помсти.

16. Заповніть вільні місця прийменниками: *avec, sur, sous, contre, dès, depuis, jusque, avant, après, devant, derrière*.

1. Elle a échangé sa jupe _____ une autre qui est plus courte. 2. Nous avons placé ce tableau _____ le mur. 3. Je vous attends _____ impatience. 4. Vous pouvez compter _____ moi. 5. Le livre est tombé _____ la table. 6. L'enfant s'est caché _____ la porte. 7. On coupe le pain _____ un couteau. 8. _____ combien d'années êtes-vous dans cette ville ? – _____ 5 ans. 9. Lisez ce texte _____ le commencement. 10. D'habitude nous travaillons _____ six heures du soir. 11. Ils sont arrivés à Orly dix minutes _____ le décollage de l'avion de Berlin. 12. Les manifestants défilent _____ les tribunes. 13. Réfléchissez _____ parler. 14. Il est toujours très attentif _____ moi. 15. Le vapeur se dirigeait _____ la Côte d'Azur. 16. Nous sommes pour votre proposition, mais _____ la sienne. 17. Que faites-vous d'habitude _____ les cours ? – Nous nous promenons un peu. 18. Vous pouvez me croire _____ parole. 19. _____ quoi réfléchissez-vous ? 20. Tout est en désordre : la maison est en travaux _____ quinze jours.

17. Перекладіть французькою мовою.

1. Вчора я провів весь вечір зі своїми друзями. 2. Вони прийшли понад усяке сподівання. 3. Розраховуйте на мене. 4. З якого часу ви живете в Харкові? – Ми живемо в цьому місті вже 10 років. 5. Починаючи з завтрашнього дня, я буду кожен день робити зарядку. 6. Це зібрання повинно закінчитися до 7 години вечора. 7. Після уроків ми підемо дивитися новий французький фільм. 8. Вони завжди дуже уважні до нього. 9. Я не

бачила їх перед від'їздом. 10. Коли я увійшов до кімнати, Жак стояв замислившись перед вікном. 11. Це великий хвалько. Не можна йому вірити на слово. 12. Він часто на нього сердиться. 13. Ми встигнемо зробити цю вправу до кінця уроку. 14. Ми зі страхом чекали його відповіді. 15. Де Жак? – Він сидить за тобою. 16. Ти шукаєш м'ячик? Він під столом. 17. До котрої години можна тобі телефонувати? – До опівночі. 18. Я впевнений, що він закінчить цю роботу до четверга. 19. Він відповідає на всі мої питання неохоче. 20. Чим можна розрізати цю тканину? – Ножицями.

18. Заповніть вільні місця в тексті прийменниками, які відсутні

Le boulanger finit ____ travailler ____ 6 heures, la boulangère commence ____ travailler ____ 8 heures et ils sont obligés ____ travailler le samedi et le dimanche ! Ils ont envie ____ changer de métier, mais ils hésitent ____ vendre leur petite maison. Leur fille aînée les aide parfois ____ servir les clients l'après-midi mais elle rêve ____ devenir médecin et elle ne doit pas négliger ses études. Le boulanger espère ____ trouver un apprenti, mais beaucoup de jeunes refusent ____ travailler pendant le week-end. La boulangère est parfois triste ____ voir si peu son mari, mais elle adore ____ voir beaucoup de monde et elle est fière ____ vendre un bon pain artisanal et apprécié.

19. Заповніть вільні місця прийменником **A** або **DE**, де це потрібно.

1. Aidez-moi ____ porter mes bagages. 2. On a déjà achevé ____ construire ce pont. 3. N'avez-vous pas honte ____ mentir ? 4. Je tiens ____ vous dire toute la vérité. 5. Je préfère ____ vous parler personnellement. 6. Je ne m'attendais pas ____ vous voir si tôt. 7. Ayez la bonté ____ passer ma valise. 8. Nous avons peur ____ manquer notre train. 9. Je regrette beaucoup ____ vous quitter si vite. 10. J'ai décidé ____ partir pour le Caucase. 11. Il m'a dit ____ lui apporter ce journal. 12. Continuez ____ écrire votre lettre, nous ne vous dérangerons pas. 13. Ces étudiants ont beaucoup travaillé, ils ont besoin ____ se reposer. 14. Consentez-vous ____ me donner un conseil ? 15. Ce jeune homme est très bien élevé, il cherche toujours ____ vous rendre service. 16. Il a réussi ____ obtenir deux places pour le spectacle. 17. Cessez ____ faire ce bruit, vous nous dérangez. 18. Le médecin m'a conseillé ____ suivre ce traitement. 19. Excusez-moi ____ venir si tard. 20. Je vous invite ____ venir nous voir. 21. Permettez-moi ____ poser quelques questions. 22. Marchez sans crainte, vous ne risquez pas ____ tomber. 23. Je ne peux pas me décider ____ quitter cette ville. 24. Etes-vous content ____ avoir cet appartement ? 25. Il ne refuse jamais ____ nous aider. 26. Ils se sont mis ____ me raconter leurs impressions. 27. Il faut s'habituer ____ suivre ce régime. 28. Nous sommes inquiets ____ ne pas recevoir de vos nouvelles. 29. Il est difficile ____ dire quelque chose de concret à ce sujet. 30. Votre idée est contraire ____ la nôtre. 31. Il est impossible ____ recevoir cette réponse aujourd'hui. 32. Il est

nécessaire ____ faire du sport. 33. Je suis tout à fait satisfait ____ votre réponse. 34. Il est utile ____ apprendre des langues étrangères. 35. Il s'agit ____ organiser aujourd'hui ce match. 36. Il est indispensable ____ éviter la guerre. 37. Vous devez être responsable ____ vos actes. 38. Il est agréable ____ se reposer après une journée de travail. 39. Cet enfant est très agréable ____ voir. 40. Cette règle est difficile ____ expliquer.

20. Перекладіть французькою мовою.

1. Допоможіть мені перекласти цю статтю. 2. Ми домовилися зробити цю екскурсію наприкінці липня. 3. Я вам дуже раджу прочитати цю новелу. 4. Не забудьте принести мені книгу, про яку ви мені розповідали. 5. Дозвольте мені поставити вам ще одне питання. 6. Ми постараємося закінчити цю роботу якомога швидше. 7. Я вас дуже прошу дати відповідь на мій лист. 8. Будьте ласкаві, передайте мені сьогоднішню газету. 9. Ми пишаємося успіхами своїх друзів. 10. Я дуже задоволений своїм відпочинком. 11. Чи ви задоволені їхньою відповіддю? 12. Він дуже стурбований здоров'ям свого батька. 13. Ми відповідальні за вчинки своїх дітей. 14. Легко критикувати інших, важче помічати свої недоліки. 15. Ми готові зробити все, що ви нам радите. 16. Після такої роботи необхідно відпочити. 17. Закінчуйте розмовляти. 18. Не заважай йому працювати. 19. Він мені каже, щоб я залишався на своєму місці. 20. Ми вам обіцяємо не затримувати вас довго. 21. Начальник відмовляється нас приймати. 22. Будь обережний, ти ризикуєш впасти. 23. Дитина боялася залишатися на самоті. 24. Мені необхідно це знати. 25. Я його вчу читати. 26. Ми не зважилися туди увійти. 27. Він не наважується з тобою поговорити, він дуже сором'язливий. 28. Чи вмієте ви читати іспанською? 29. Час прокидатися. 30. Зайве нагадувати тобі про твої обіцянки.

ЗАПЕРЕЧЕННЯ

Характерною особливістю заперечення у французькій мові є наявність двох його елементів. Найчастіше заперечення передається за допомогою **ne i pas**.

Окрім **pas**, в якості другого елемента заперечення можуть вживатися:

- 1) Неозначені займенники **personne** (ніхто), **rien** (нічого), **nul** (ніхто, жоден), **aucun** (ніхто, жоден);
- 2) прислівники **jamais** (ніколи), **plus** (більше), **nulle part** (ніде, нікуди), **point** (зовсім ні), **guère** (не дуже, майже ні);
- 3) з'єднувальний сполучник **ni**;
- 4) неозначений прикметник **aucun,-e** (жоден), **nul**, **nulle** (жодний, ніякий).

Наявність в реченні хоча б одного з цих заперечень унеможливорює вживання **pas**:

Cela n'intéresse personne.

Je n'entends rien.

Je ne porte jamais de cravate.

Проте у реченні може бути кілька заперечень.

Je ne vois plus rien (personne).

Il ne gronde jamais personne.

Personne

Неозначений прикметник **personne** *ніхто* – чоловічого роду, вживається лише в однині.

У реченні він може бути підметом, прямим і непрямым додатками:

Personne ne peut m'aider.

Elle ne voit personne.

Je ne le dis à personne.

Варто не плутати неозначений займенник **personne** *ніхто* з іменником жіночого роду **une personne** *особа, людина*:

Personne ne vient me voir aujourd'hui. Ніхто не приходить до мене сьогодні.

Deux personnes sont absentes aujourd'hui. Сьогодні відсутні дві людини.

У складних часових формах **personne** вживається після *participe passé*:

Nous n'avons oublié personne.

Personne, що є прямим додатком дієслова в інфінітиві, вживається після інфінітива:

Il ne veut voir personne.

Rien

Неозначений займенник **rien** *нічого* вживається у реченні в якості підмета, прямого і непрямого додатків:

Rien ne peut l'aider.

Je ne te promets rien.

Tu ne penses à rien.

У складних часових формах вживається *між* допоміжним дієсловом та *participe passé* :

Il n'a rien compris.

Rien у ролі прямого додатка дієслова вживається *перед* інфінітивом:

Je ne peux rien vous promettre.

Rien може супроводжуватися прикметником або дієприкметником, що вводиться за допомогою прийменника *de*:

Pour lui il n'y a rien de difficile.

Il n'y a rien de plus convaincant que les faits.

Вислів **rien que**, що супроводжується іменником або інфінітивом, може означати **seulement** :

Jurez-nous de dire la vérité, rien que la vérité.

Jamais, plus, nulle part

Прислівники **jamais** *ніколи*, **plus** *більше* вживаються після дієслова у простій формі і після допоміжного дієслова у складній формі:

Il ne parle jamais de ses projets.

Je n'ai jamais visité Paris.

Il ne fume plus.

Nous ne l'avons plus vu.

Прислівник **nulle part** *ніде, нікуди* у складних часах вживається після *participe passé*, **nulle part**, що стосується інфінітива, вживається після інфінітива:

Elle n'est allée nulle part.

Je ne veux sortir nulle part.

Сполучник ni ... ni

З'єднувальний сполучник **ni** слугує для з'єднання однорідних членів речення у заперечному реченні:

Ils ne savent ni lire ni écrire.

Elle n'a ni sœur ni frère.

Cette femme n'est ni belle ni laide.

При іменниках, що є прямими додатками, артикль часто опускається:

Elle n'a ni livre ni cahier.

Але: *Il n'avait ni l'envie ni la force de travailler.*

Point, guère

Замість **pas** для заперечення можуть вживатися прислівники **point** зовсім ні, взагалі ні і прислівник **guère** не дуже, майже ні.

Ta question n'est <i>guère</i> délicate.	Твоє питання не дуже делікатне.
Ta question n'est <i>pas</i> délicate.	Твоє питання неделікатне.
Ta question n'est <i>point</i> délicate.	Твоє питання зовсім неделікатне.

Ne ... guère означає: *ne ... pas beaucoup, ne ... pas trop*.

Ne ... pas є найнейтральнішим запереченням.

Ne ... point є сильнішим запереченням, ніж **pas**.

Неозначений прикметник aucun, -e

Неозначений прикметник **aucun, aucune** означає *ніякий, ніяка*. Він вживається зазвичай перед іменником. Ані артикль, ані детермінатив не вживаються з іменником, перед яким вживається неозначений прикметник **aucun, -e**.

Il n'a <i>aucune</i> chance de gagner cette partie.	
---	--

Неозначений прикметник **aucun** вживається лише з іменником в однині:

Les expériences n'ont donné <i>aucun</i> <i>résultat</i> .	Досліди не дали жодних результатів.
--	-------------------------------------

Aucun з прийменником **sans** перекладається українською мовою словами *без жодного*:

Il m'a écouté <i>sans aucun</i> intérêt.	
--	--

Неозначений займенник aucun

Неозначений займенник **aucun** означає **ніхто, жодний**. Найчастіше супроводжується додатком, перед яким вживається прийменник **de**:

<i>Aucun de nous</i> n'est capable <i>cette action malhonnête</i> .	Жоден з нас не здатний на такий нечесний вчинок.
---	--

Неозначений прикметник nul, nulle

Неозначений прикметник **nul, nulle** означає *ніякий, ніяка, жодна, жодний*.

Nous n'avons obtenu <i>nulle</i> réponse.	Ми не отримали жодної відповіді.
---	----------------------------------

Прикметник **nul** вживається після іменника в якості означення і не має негативного значення: означає *нездатний, ні на що непридатний*:

Ils ont fait une partie <i>nulle</i> .	Вони зіграли внічию.
--	----------------------

Неозначений займенник **nul**

Неозначений займенник **nul** означає **ніхто, жодний**.

<i>Nul</i> ne savait mieux que lui décrire les beautés de son pays.	<i>Ніхто</i> краще за нього не міг змалювати красу своєї країни.
---	--

ДІЄСЛОВА

ДІЄСЛОВА ТА ДІЄСЛІВНІ ЗВОРОТИ, ПІСЛЯ ЯКИХ ДОДАТОК,
ВИРАЖЕНИЙ ІНФІНІТИВОМ, ВЖИВАЄТЬСЯ З ПРИЙМЕННИКОМ **DE**

achever de	закінчувати	menacer de	погрожувати
cesser de	припинити	mériter de	заслужувати
commander de	наказувати	négliger de	нехтувати
conseiller de	Радити	nier de	заперечувати
décider de	вирішувати	permettre de	дозволяти
défendre de	забороняти	promettre de	обіцяти
demander de	Прохати	proposer de	пропонувати
dire de	Казати	recommander de	рекомендувати
empêcher de	заважати	regretter de	жалкувати
essayer de	спробувати	refuser de	відмовитися
finir de	закінчувати	remercier de	дякувати
interdire de	забороняти	reprocher de	докоряти
jurer de	присягати	risquer de	ризикувати
manquer de	пропустити	supplier de	благати виконати

Займенникові дієслова

charger (se) de	брати на себе	garder (se) de	остерігатися
contenter (se) de	задовольнятися	gêner (se) de	соромитися
dépêcher (se) de	поспішати	hâter (se) de	поспішати, прискорювати
efforcer (se) de	намагатися	presser (se) de	поспішати,
excuser (se) de	вибачитися	souvenir (se) de	згадувати

Дієслівні звороти

avoir besoin de	потребувати	être désolé de	бути засмученим
avoir envie de	бажати	être forcé de	бути вимушеним
avoir honte de	соромитися	être obligé de	бути зобов'язаним
avoir peur de	боятися	avoir raison de	бути правим, мати рацію

ДІЄСЛОВА, ПІСЛЯ ЯКИХ ДОДАТОК,
ВИРАЖЕНИЙ ІНФІНІТИВОМ, ВЖИВАЄТЬСЯ З ПРИЙМЕННИКОМ **A**

aider à	допомагати	consentir à	погоджуватися
aimer à	кохати	continuer à	продовжувати, -ся
appeler à	закликати	encourager à	заохочувати, сприяти
apprendre à	вчити, -ся	hésiter à	вагатися
arriver à	вдаватися	inviter à	запрошувати

autoriser à	дозволяти	parvenir à	досягати,
avoir à	мати	renoncer à	відмовлятися
chercher à	прагнути	réussir à	вдаватися
commencer à	починати, -ся	tenir à	вважати за потрібне

Дієслово **aimer** може вживатися і без прийменника **à**.

Дієслова **commencer** і **continuer** можуть вживатися з прийменником **de**.

Займенникові дієслова

accoutumer (se) à	привчатися	entêter (se) à	наполягати
amuser (se) à	веселитися	fatiguer (se) à	стомлюватися
attendre (se) à	сподіватися	habituer (se) à	звикати
borner (se) à	обмежуватися	mettre (se) à	братися за
décider (se) à	вирішувати	obstiner (se) à	упиратися
engager (se) à	зобов'язуватися	plaire (se) à	подобатися
entendre (se) à	домовитися		

ДІЄСЛОВА, ПІСЛЯ ЯКИХ ДОДАТОК, ВИРАЖЕНИЙ ІНФІНІТИВОМ, ВЖИВАЄТЬСЯ БЕЗ ПРИЙМЕННИКА

adorer	обожнювати	falloir	як належить
aimer mieux	надати перевагу	faillir	мало щось не зробив
affirmer	стверджувати	laisser	дозволити
aller	йти, їхати	oser	відважуватися
assurer	запевняти	paraître	здається, здаватися
compter	розраховувати	préférer	віддавати перевагу
croire	думати	prétendre	стверджувати; вимагати
déclarer	оголошувати	pouvoir	могти
désirer	бажати	savoir	знати; уміти
devoir	бути зобов'язаним	sembler	здаватися
écouter	слухати	sentir	почувати
entendre	чути	venir	приходити; приїжджати
envoyer	посилати; відправляти	voir	бачити
espérer	сподіватися	vouloir	хотіти

Займенникові дієслова

figurer (se)	грати роль
imaginer (se)	уявляти собі
rappeler (se)	пригадувати

Дієслівні вирази

avoir beau	марно щось робити
------------	-------------------

ПРИКМЕТНИКИ, ЩО ВИМАГАЮТЬ ПІСЛЯ СЕБЕ ВЖИВАННЯ

ПРИЙМЕННИКА **DE** ПЕРЕД ДОДАТКОМ, ВИРАЖЕНИМ ІНФІНІТИВОМ АБО ІМЕННИКОМ

capable de v. s.	здібний до	jaloux de v. s.	ревнивий, заздрісний
certain de v.s.	впевнений в	libre de v. s.	вільний від
confus de v.s.	збентежений	originaire de v. s.	родом з
connu de v.s.	Відомий	pâle de v.s.	блідий від
content de v.s.	задоволений	plein de v.s.	повний
coupable de v.s.	Винен	proche de v.s.	близький від
curieux de v.s.	допитливий	ravi de v.s.	захоплений
digne de v.s.	Гідний	responsable de v.s.	відповідальний за
fatigué de v.s.	стомлений	rouge de v.s.	червоний від
fier de v.s.	Гордий	satisfait de v.s.	задоволений
heureux de v.s.	Щасливий	soucieux de v.s.	заклопотаний
indépendant de v.s.	незалежний від	sûr de v.s.	впевнений
inquiet de v.s.	стурбований	surpris de v.s.	здивований

v. – verbe

s. – substantif

ПРИКМЕТНИКИ, ЩО ВИМАГАЮТЬ ПІСЛЯ СЕБЕ ВЖИВАННЯ ПРИЙМЕННИКА **A** ПЕРЕД ДОДАТКОМ, ВИРАЖЕНИМ ІНФІНІТИВОМ АБО ІМЕННИКОМ

Antérieur à s.	Попередній	indispensable à v.s.	необхідний
Attentif à s.	Уважний	inférieur à s.	нижчий
Cher à s.	дорогий, милий	nécessaire à s.	необхідний
Conforme à s.	Відповідний	obéissant à s.	слухняний
Contraire à s.	протилежний	pareil à s.	подібний
Défavorable à s.	несприятливий	préférable à s.	найкращий
Désagréable à v.	Неприємний	présent à s.	присутній
Favorable à s.	сприятливий, слухний	prêt à v.s.	готовий
Fidèle à s.	вірний, надійний	relatif à s.	відносний до
Habile à v.s.	майстерний, спритний	semblable à s.	подібний
Hostile à s.	Ворожий	sensible à s.	чутливий
Inaccessible à s.	недоступний	supérieur à s.	неперевершений
Indifférent à s.	Байдужий	utile à v.s.	корисний

ДЕЯКІ БЕЗОСОБОВІ ДІЄСЛІВНІ ЗВОРОТИ ПОТРЕБУЮТЬ
ПІСЛЯ СЕБЕ ПРИЙМЕННИКА **DE** ПЕРЕД ДОДАТКОМ,
ВИРАЖЕНИМ ІНФІНІТИВОМ

Il est agréable de	приємно
Il est agréable de voyager	Приємно подорожувати.
Il est bon de	Добре
Il est bon de se reposer au bord de la mer	Добре відпочивати на березі моря.
Il est difficile de	Складно
Il est difficile de comprendre cette histoire	Складно зрозуміти цю історію.
Il est facile de	Легко
Il est facile de vous comprendre	Вас легко зрозуміти.
Il est indispensable de	Необхідно
Il est indispensable d'envoyer ce télégramme	Необхідно надіслати цю телеграму.
Il est important de	Важливо
Il est important de le faire	Важливо це зробити.
Il est impossible de	Неможливо
Il est impossible d'obtenir de bons résultats sans travailler	Неможливо досягти кращих результатів, якщо не працюєш.
Il est nécessaire de	необхідно
Il est nécessaire de faire du sport	Необхідно займатися спортом.
Il est possible de	Можливо
Est-il possible de recevoir ces billets?	Можливо отримати ці квитки?
Il est question de	питання в тому, щоб
Il est question de résoudre ce problème.	Йдеться про те, щоб вирішити цю проблему.
Il est rare de	Зрідка
Il est rare de trouver de si belles fleurs	Зрідка можна знайти такі гарні квіти.
Il s'agit de	мова йде про
Il s'agit de vous faire cette proposition	Йдеться про те, щоб зробити вам цю пропозицію.
Il suffit de	Досить
Il suffit de vous regarder pour dire que vous êtes malade	Досить поглянути на вас, щоб сказати, що ви хворі.
Il est superflu de	Зайве
Il est superflu de rappeler de quoi il s'agit en réalité	Зайве нагадувати, про що йдеться у дійсності
Il est temps de	час, нагода
Il est temps de rentrer	Час повертатися.
Il est utile de	Корисно
Il est utile de se laver à l'eau froide	Корисно умиватися прохолодною водою.

ГРАМАТИЧНІ ТЕСТИ

1. Mon cousin est _____ interprète. Il parle bien français.
a) – b) un c) une d) le
2. Il y a _____ roses dans ce jardin.
a) – b) les c) des d) de
3. Je voudrais apprendre _____ langue rare.
a) la b) un c) une d) de
4. Leur père est _____ écrivain connu.
a) le b) un c) l' d) –
5. J'adore _____ tableaux de ce peintre espagnol.
a) des b) de c) les d) –
6. J'ai beaucoup _____ amis en Italie.
a) – b) les c) des d) d'
7. Il ne fait pas _____ fautes quand il parle français.
a) des b) de c) les d) une
8. Je n'ai pas trouvé _____ livres que tu m'avais recommandés.
a) des b) les c) de d) un
9. Ce sont _____ futurs médecins. Ils font leurs études à la Faculté de Médecine.
a) les b) de c) des d) –
10. Je sais que mon ami veut devenir _____ musicien.
a) le b) un c) – d) la
11. Dans ce village il n'y a pas _____ église.
a) une b) la c) d' d) un
12. Je n'ai fait que la moitié _____ exercices. Ils sont très difficiles.
a) des b) d' c) de l' d) du
13. Il passe beaucoup _____ temps à lire.
a) du b) de c) un d) –
14. J'ai bu un verre _____ eau, je n'ai plus soif.
a) du b) de l' c) d' d) des
15. IL n'a pas _____ forces de marcher.
a) des b) les c) de d) –
16. Tu vas au magasin? Achète-moi _____ sucre, s'il te plaît.
a) le b) du c) la d) un
17. Dans ce kiosque on ne vend pas _____ journaux étrangers.
a) des b) – c) de d) un
18. Ne fais pas _____ bruit, tu vas réveiller mon fils.
a) le b) du c) un d) de
19. Nous n'avons pas _____ temps de faire ce devoir.
a) un b) de c) le d) du

20. Les champs sont couverts _____ neige.
a) de la b) de c) des d) du
21. Nous avons besoin _____ consultations.
a) de b) des c) les d) de la
22. Il faut que tu achètes un kilo _____ pommes.
a) des b) de c) – d) du
23. Passe-moi _____ sel, s'il te plaît.
a) du b) le c) un d) de
24. Au petit déjeuner je ne prends que _____ café au lait.
a) de b) du c) des d) une
25. Quand il y a _____ soleil, j'aime me promener dans ce parc.
a) un b) le c) du d) de
26. Je voudrais t'inviter _____ restaurant ce soir.
a) à la b) au c) aux d) du
27. Nous pensons souvent _____ problèmes de notre vie.
a) au b) à l' c) à la d) aux
28. Il dit qu'il a mal _____ yeux.
a) à la b) aux c) au d) a l'
29. Ce soir ils vont _____ opéra pour la première fois.
a) à l' b) aux c) au d) de l'
30. J'apprends à jouer _____ piano.
a) au b) du c) à la d) de la
31. Elle est assise près _____ amis de Robert.
a) du b) aux c) de l' d) des
32. Donnez-moi l'adresse _____ professeur de ma fille.
a) de la b) du c) des d) de l'
33. _____ homme n'est pas marié.
a) ce b) cet c) cette d) ces
34. _____ jeune homme est un danseur célèbre.
a) cet b) ces c) cette d) ce
35. _____ histoire est passionnante.
a) ce b) cet c) ces d) cette
36. _____ fleurs sont très belles.
a) cette b) ce c) ces d) cet
37. Tu cherches _____ clés? Elles sont sur la table.
a) notre b) leur c) tes d) ma
38. Cette année mes amis terminent _____ études.
a) mes b) ses c) leurs d) nos
39. J'invite _____ amie à aller au théâtre.
a) ma b) mon c) mes d) nos
40. Montrez-moi _____ collection de timbres, s'il vous plaît.
a) ta b) votre c) son d) vos

41. J'ai honte de _____ habitude d'être en retard.
a) ma b) mes c) mon d) tes
42. As-tu le roman de Guy de Maupassant « _____ ami »?
a) belle b) beau c) bel d) beaux
43. Ils ont quitté leur _____ appartement sans regret.
a) vieux b) vieil c) vieilles d) vieille
44. J'adore les roses _____.
a) blanche b) blancs c) blanc d) blanches
45. Nous devons parler de beaucoup de problèmes _____.
a) national b) nationales c) nationaux d) nationale
46. Je voudrais vous présenter à mon _____ ami.
a) nouvelle b) nouveau c) nouvel d) nouveaux
47. Je crois qu'elle est _____ belle que sa soeur.
a) plus b) le plus c) la plus d) les plus
48. Le Pont Neuf est _____ vieux pont de Paris.
a) la plus b) les plus c) le plus d) plus
49. Ce roman est _____ intéressant que celui que nous venons de lire.
a) le moins b) les moins c) moins d) la moins
50. Les tasses à café sont _____ grandes que les tasses à thé.
a) moins b) le moins c) plus d) le plus
51. J'y ai passé les jours _____ heureux de ma vie.
a) le plus b) les plus c) la plus d) plus
52. Le 22 décembre est le jour _____ long de l'année.
a) moins b) plus c) le plus d) le moins
53. Il voudrait visiter _____ vieux quartiers de cette ville.
a) le plus b) les plus c) la plus d) la moins
54. Il faut que tu nous chantes _____ chansons de ce chansonnier.
a) la meilleure b) les meilleures c) le meilleur d) les meilleurs
55. Il s'est installé _____ devant la télé.
a) terriblement b) obligatoirement c) commodément d) bas
56. Je voudrais vous en parler _____.
a) personnellement b) mortellement c) aveuglément d) brillamment
57. On dit que son père est _____ malade.
a) grièvement b) méchamment c) gravement d) beaucoup
58. Chantez plus _____, vous risquez de réveiller tous.
a) haut b) lentement c) vite d) bas
59. Elle s'habille toujours très _____.
a) complètement b) net c) élégamment d) poliment
60. Ce tailleur lui a plu, mais il coûte très _____.
a) bas b) fort c) cher d) vite
61. Il s'intéresse _____ aux problèmes actuels.
a) très b) beaucoup c) facilement d) bruyamment

62. Il est assez riche et se repose _____ à l'étranger.
a) secrètement b) souvent c) très d) lentement
63. Il connaît cet homme _____ que moi.
a) meilleur b) mieux c) pire d) le mieux
64. Je m'entraîne _____ que mes amis de classes.
a) beaucoup b) plus c) le plus d) plus grand
65. Maintenant cette élève fait _____ de fautes qu'avant.
a) plus petites b) le moins c) moins d) le plus
66. J'ai fait connaissance avec cette fille et je _____ ai demandé son adresse.
a) la b) leur c) le d) lui
67. Téléphonez à vos amis et dites _____ que nous partons ce samedi.
a) lui b) les c) leur d) le
68. J'ai écrit à mes amis pour _____ inviter chez moi.
a) leur b) le c) les d) lui
69. J'ai fait cet exercice. Tu peux _____ vérifier.
a) lui b) le c) la d) les
70. Marie a beaucoup changé. _____ as-tu reconnue?
a) les b) lui c) leur d) l'
71. As-tu déjà descendu tes valises? Je _____ ai descendues il y a dix minutes.
a) la b) les c) lui d) leur
72. Michel est au courant de cette affaire. Adresse-toi à _____.
a) toi b) leur c) lui d) il
73. Marie reste ici, et moi, je ne veux pas partir sans _____.
a) lui b) les c) elle d) la
74. C'est _____ qui suis venu le premier.
a) toi b) nous c) moi d) je
75. Qui est là? C'est _____, Pierre?
a) moi b) il c) lui d) toi
76. Maintenant c'est notre nouveau chef. Nous nous habitons à _____.
a) nous b) toi c) elle d) lui
77. Ces prisonniers sont très dangereux. Faites attention à _____.
a) les b) toi c) eux d) leur
78. Regarde cette photo ! C'est _____ dans mon enfance.
a) toi b) je c) me d) moi
79. Vous mangez de la viande? J' _____ mange très rarement.
a) y b) en c) la d) de l'
80. Tu parles souvent de ton travail? J' _____ parle souvent.
a) le b) y c) en d) la
81. Pourquoi porte-t-il des lunettes? Il _____ porte parce qu'il voit mal.
a) le b) en c) y d) la
82. Avez-vous dépensé beaucoup d'argent? Nous _____ avons dépensé peu.
a) du b) y c) en d) l'

83. J'ai beaucoup de problèmes. – Parles- _____ à tes parents.
a) y b) les c) leur d) en
84. Vas-tu chez le dentiste cet après-midi _____? Non, j' _____ vais demain.
a) en b) y c) là d) ici
85. Vous intéressez-vous à la peinture? Nous nous _____ intéressons beaucoup.
a) en b) à elle c) y d) à lui
86. Votre fille s'est-elle habituée à son nouveau travail? Oui, elle s' _____ est habituée.
a) à lui b) y c) en d) à lui
87. Les petits enfants croient-ils aux fantômes? Oui, ils _____ croient.
a) en b) à eux c) y d) à lui
88. Je vais au cinéma. Veux-tu _____ aller?
a) y b) en c) ici d) là
89. Je ne veux pas aller à l'école. Vas- _____, c'est obligatoire.
a) en b) y c) ici d) là
90. Puis-je m'adresser à cet homme? Tu dois t'adresser _____.
a) y b) à lui c) à eux d) en
91. Mon grand père qui habite à Kharkiv est très malade. Je _____ écris, mais il ne répond pas.
a) y b) leur c) lui d) le
92. Sa fille est très paresseuse, il n'est pas content d' _____.
a) lui b) en c) elle d) la
93. C'est _____ qui devez répondre à cette question.
a) moi b) lui c) nous d) vous
94. _____ non plus ne veulent rien faire.
a) moi b) vous c) eux d) toi
95. Cet été mon père et _____, nous irons nous reposer en Espagne.
a) toi b) lui c) vous d) moi
96. Ils feront ce travail _____ memes.
a) nous b) eux c) elles d) vous
97. J'ai vu mon amie sur le banc et je me suis assise à coté d' _____.
a) eux b) lui c) elles d) elle
98. _____ aussi est revenue très contente de ce voyage.
a) moi b) nous c) elle d) lui
99. Tes parents sont déjà vieux, pense _____.
a) à lui b) lui c) à eux d) leur
100. Tes fils sont petits, _____ sont grands.
a) les miens b) les tiennes c) tes d) ton
101. Ne cherchez pas votre parapluie, prenez _____.
a) la mienne b) le mien c) mon d) ma
102. Notre maison est à droite, _____ est à gauche.
a) leur b) sa c) le leur d) la notre

103. On a accepté vos propositions et _____.
a) nos b) les notres c) mes d) notre
104. C'est le cahier de Pierre? Non, c'est _____ de Michel.
a) ce b) celui c) celle d) cette
105. Ta réponse est meilleure que _____ de votre ami.
a) celui b) celle c) cette d) ce
106. _____ qui ne veulent pas travailler seront punis.
a) ces b) ceux c) celle d) celui
107. _____ qui me l'a dit s'est trompé.
a) ceux b) celles c) celui d) ce
108. La jeune fille _____ j'ai invitée est ma meilleure amie.
a) qui b) dont c) lequel d) que
109. Qui est cet homme _____ t'a salue? C'est mon voisin.
a) que b) qui c) quoi d) dont
110. Voilà _____ je suis capable.
a) duquel b) de quoi c) de qui d) dont
111. Donne-moi le dictionnaire _____ j'ai besoin.
a) de quoi b) dont c) de qui d) duquel
112. Voilà l'homme _____ le conseil te sera utile.
a) duquel b) que c) dont d) qui
113. Le problème _____ il s'occupe est très important.
a) dont b) de quoi c) duquel d) que
114. Le musée _____ nous sommes allés était fermé.
a) à quoi b) où c) d'où d) à laquelle
115. C'était le temps _____ nous travaillions ensemble.
a) quand b) où c) que d) à laquelle
116. Voici le dictionnaire à l'aide _____ j'ai traduit ce texte.
a) dont b) duquel c) de quoi d) de laquelle
117. La place au milieu _____ se trouve ce monument est la plus belle place de notre ville.
a) dont b) de laquelle c) duquel d) de quoi
118. Mes amis parmi _____ il y a beaucoup d'étudiants s'intéressent au sport.
a) qui b) lesquels c) lequel d) lesquelles
119. Le fleuve au bord _____ se trouve notre ville est très large.
a) de laquelle b) dont c) de qui d) duquel
120. Les revues _____ il veut s'abonner sont très chères.
a) à quoi b) auxquelles c) auquel d) auxquels
121. _____ a ses habitudes.
a) tous b) chaque c) chacun d) aucun
122. _____ jour nous déjeunons à la meme heure.
a) chacun b) toute c) chaque d) quelques
123. As-tu vu quelqu'un? Non, je n'ai vu _____.
a) rien b) personne c) tout d) aucun

124. M'avez-vous apporté quelque chose? Non, je n'ai _____ apporté.
a) personne b) rien c) chacun d) jamais
125. Je prends ce médicament _____ les 4 heures.
a) tous b) tout c) toutes d) toute
126. _____ croient que ce jeune homme a du talent.
a) quelques-uns b) chacun c) personne d) nul
127. Ils n'ont encore pris _____ décision.
a) chacune b) aucun c) aucune d) chaque
128. Je suis prêt à partir, j'ai _____ fait.
a) nul b) tout c) toute d) personne
129. Nous sommes amis, nous avons _____ goûts.
a) le même b) les mêmes c) tous d) quelque
130. Ne pensez pas à _____ ces ennuis, soyez optimistes.
a) tout b) tous c) toute d) quelques
131. _____ a changé dans ta vie?
a) qu'est-ce que b) que c) quoi d) qu'est-ce qui
132. _____ est-il capable?
a) de qui b) de quoi c) à quoi d) que
133. _____ va s'occuper de ce problème?
a) que b) qu'est-ce qui c) qui d) lequel
134. _____ devez-vous inviter?
a) que b) quoi c) qui d) qu'est-ce qui
135. _____ t'a aidé à faire ce devoir?
a) qu'est-ce que b) que c) qui d) quoi
136. _____ gagné ce match de football?
a) qu'est-ce qui b) que c) qu'est-ce que d) qui
137. _____ vous avez rencontré à cette soirée? Mon meilleur ami.
a) que b) qui est-ce que c) qui est-ce qui d) qu'est-ce que
138. _____ peut les arrêter?
a) que b) quoi c) qu'est-ce qui d) qu'est-ce que
139. _____ penses-tu les derniers temps?
a) que b) à quoi c) de quoi d) qu'est-ce que
140. _____ voulez-vous voir? Mes anciens professeurs.
a) que b) qu'est-ce qui c) qui d) qui est-ce que

Навчальне видання

Бражникова Тетяна Юхимівна
Руднєва Ірина Станіславівна

ВИВЧАЄМО ГРАМАТИКУ

Навчально-методичний посібник

У двох частинах

Частина 1

(Укр., франц. мовами)

Коректор *О. В. Анцибора*
Комп'ютерне верстання *В. В. Савінкова*
Макет обкладинки *І. М. Дончик*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 7,16. Наклад 100 пр. Зам. № 30/23.

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 705-24-32